

Elverum kommune: Årsmelding 2023

Innhold

Glimt 2023	3
Januar: Byggestart for bofellesskap i Ydalir.....	3
Februar: Lyngholtet får ros for jobben de har gjort med inkluderende arbeidsliv	4
Mars: Hvordan skal bygdene utvikles i framtida?	5
April: Elverum bibliotek fikk frøbibliotek.....	6
Mai: UKM Elverum fikk tildelt Turboprisen	7
Juni: Elverum har fått sitt eget Newton-rom	8
Juli: Hedmark Kart fikk gjev pris i San Diego.....	9
August: Tre nye strategiske planer ble vedtatt	10
September: Felles friluftsdag for flinke SFO-ere	11
Oktober: Vi setter Elverum på kartet	12
November: Aktivitetsuke på Hernes ga mersmak.....	13
Desember: Årets Elverumsing 2023 er Johanna Xantippa Brandsegg	14
1 Innledning	15
2 Overordnede mål og resultater.....	15
3 Økonomiske resultater og hovedtrekk i 2023	19
3.1 Måltall.....	19
3.2 Netto driftsresultat	19
3.3 Udisponerte disposisjonsfond	20
3.4 Netto lånegjeld	21
3.5 Egenfinansiering av investeringer	21
3.6 Arbeidskapital.....	22
4 Organisering av virksomheten	23
4.1 Politisk organisering.....	23
4.2 Administrativ organisering	25
5 Sykefravær – bemanning – likestilling – medarbeidere.....	27
5.1 Sykefravær.....	27
5.2 Bemanning - Utvikling årsverk.....	28
5.3 Likestilling og mangfold i arbeidslivet	29
5.4 Medarbeiderundersøkelse – 10 – faktor.....	35
6 Handlingsplan 2022 – 2025 - Arbeid og resultater i 2022	36
6.1 Innledning.....	36
6.2 Klima og energi	37
6.3 By- og bygdeutvikling.....	41

6.4	Samferdsel og infrastruktur.....	42
6.5	Verdiskaping og næringsutvikling.....	43
6.6	Natur, kulturmiljø og landskap	45
6.7	Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø	46
7	Tjenesteområdenes resultater.....	47
7.1	Innledning.....	47
7.2	Politisk styring – folkevalgte	48
7.3	Administrasjon.....	49
7.4.	Barnehage.....	59
7.5	Skole.....	62
7.6	Barnevern	65
7.7	Helse – forebygging og behandling	68
7.8	Pleie og omsorg	71
7.9	Sosial – tjenestebistand.....	75
7.10	Sosial – økonomisk bistand	79
7.11	Kultur og religiøse formål	83
7.12	Teknisk forvaltning	86
7.13	Teknisk drift	88
7.14	Næringsutvikling.....	91
8	Beredskap	94
8.1	Beredskapsdokumentasjon	94
8.2	Beredskapsdager	94
8.3	Øvelser.....	94
8.4.	Beredskapsråd	94
9	Investeringsprosjekter.....	95
10	Tjenesteområder under tilsyn.....	97
11	Oppfølging: Politiske vedtak – Handlings- og økonomiplan 2023-2026	100
11.1	Oppfølging av politiske vedtak	100
11.2	Gjennomføringsplan – kommunestyrets vedtak på Handlings- og økonomiplan 2023 – 2026	104
12	Årsregnskap, årsberetning, revisjonsberetning for 2023	106

Glimt 2023

Januar: Byggestart for bofellesskap i Ydalir

Bilde: Det nye bofellesskapet skal bygges vis-a-vis Ydalir barnehage, på andre siden av Halvor Svenkeruds veg. Barnehagen ligger til høyre på bildet.

I slutten av februar startet byggingen av bofellesskap for mennesker med funksjonsnedsettelse i Ydalir. Dette bygges vis-à-vis barnehagen, på andre siden av Halvor Svenkeruds veg.

Bofellesskapet planlegges for åtte personer med egne boenheter, fellesrom og personalbase i første etasje og fire selvstendige omsorgsboliger i andre etasje.

- Vi er veldig glade at byggingen endelig er i gang. Dette blir et flott bofellesskap, som blir bra for både for de som skal bo der og de som skal jobbe der. Vi gleder oss til vi kan flytte inn når bygget står klart om litt over ett år, sier enhetsleder for tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne i Elverum kommune, Hedda Pedersen Latif.

Byggestart var i slutten av februar, og etter planen skal bygget stå klart i mars 2024.

Les mer: <https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/byggestart-for-bofellesskap-i-ydalir>.

Februar: Lyngholtet får ros for jobben de har gjort med inkluderende arbeidsliv

Bilde - fra venstre: Grete Stubsveen, ass. avd.leder Lyngholtet; Kristin Johansen, tillitsvalgt; Kristin M. Lorentzen fra KS; Inger Amb fra Sykepleierforbundet; Iver Harald Breisjøberg fra YS; Anja Søberg, avd.dir. NAV Arbeidslivssenter; Beate Golten fra Statsforvalteren; Lene Nordberg, avd.leder Lyngholtet og IA-rådgiver Guro Bjørklund Markx.

Lyngholtet sykehjem har i lengre tid jobbet for en tryggere hverdag for ansatte og beboere, og et godt arbeidsmiljø. Dette har blant annet ført til færre skader og trusler, lavere medisinbruk og nedgang i langtidssykemeldinger.

I slutten av februar var rådet for inkluderende arbeidsliv (IA-rådet) i Innlandet på besøk på Lyngholtet sykehjem, som er en skjermet avdeling tilrettelagt for personer med demens, psykiatri og utfordrende atferd. De kom for å høre hvordan Lyngholtet jobber med inkluderende arbeidsliv og hva slags resultater de ser av dette arbeidet.

Målet med IA-arbeidet er å skape et arbeidsliv med plass til alle, gjennom å forebygge sykefravær og frafall.

Les mer: <https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/lyngholtet-far-ros-for-jobben-de-har-gjort-med-inkluderende-arbeidsliv>

Lyngholtet fikk også kommunens arbeidsmiljøpris for 2022. Det kan du lese mer om her: <https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/lyngholtet-sykehjem-fikk-arbeidsmiljøprisen-2022>.

Mars: Hvordan skal bygdene utvikles i framtida?

Elverum mot 2040

Elverum kommune er i gang med å fornye kommuneplanens arealdel for områdene utenfor byområdet. Dette er planen som blant annet sier hvordan kommunen skal utvikle seg i framtida.

Administrasjonen er i gang med å utarbeide et planforslag. Dette gjøres i dialog med kommunestyrekomité for plan og eiendom. Planforslaget skal være klart i løpet av vårhalvåret 2024.

Kommuneplanens arealdel er kommunens viktigste styringsverktøy for all arealplanlegging og utbygging. Planen skal blant annet sikre at administrasjon og politikere behandler like saker likt.

Les mer: <https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/hvordan-skal-bygdene-utvikles-i-framtida>.

April: Elverum bibliotek fikk frøbibliotek

Bilde: Ordfører Lillian Skjærvik åpner frøbiblioteket sammen med Sorenskrivergården barnehage.

Det skjer mye spennende på biblioteket gjennom hele året, og i 2023 åpnet de frøbibliotek.

Dette er et populært tilbud. Et frøbibliotek er et tilbud til alle hobbygartnere, hvor du kan låne frø om våren, så dem hjemme, for så å høste frøene og levere tilbake til biblioteket.

Ordfører Lillian Skjærvik åpnet frøbiblioteket med Sorenskrivergården barnehage. Dette er et samarbeid mellom Elverum bibliotek, Elverum Hagelag, Hageland Elverum og @drivhusihagen.

Les mer: <https://www.elverum.kommune.no/kultur-idrett-og-fritid/biblioteket/elverum-frobbibliotek>.

Mai: UKM Elverum fikk tildelt Turboprisen

Bilde: UKM Elverum jubler over at de ble tildelt Turboprisen.

UKM Elverum (Ung Kultur Møtes) fikk tildelt prisen "Årets turbokommune" under UKM sin fylkesmønstring i midten av april. Prisen deles ut til kommuner som har gjort en ekstra innsats med UKM med tanke på drift, rekruttering, samarbeid eller utvikling i perioden 2022/2023.

Turboprisen ble i år delt ut til to kommuner, UKM Elverum og UKM Gjøvik og Toten, under helgas UKM Innlandet på Hamar.

Prisen som er på 7500 kroner er øremerket UKM-arbeid. Hensikten med prisen er å motivere til økt innsats og rekrutteringsarbeidet i kommunene, og å påskjønne de som har gjort noe ekstra. Prisen deles ut av hvert enkelt fylke på vegne av UKM Norge.

Les mer: <https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/ukm-elverum-fikk-tildelt-turboprisen>.

Juni: Elverum har fått sitt eget Newton-rom

Bilde: Rektor Monica Bekkelien og ordfører Lillian Skjærvik under åpningen av Newton-rommet ved Ydalir skole. En klok ugle overrakt fra ordfører hører sjølsagt med.

Newton-rommet på Ydalir skole ble åpnet i mai. Rommet er spesialdesignet for praktisk undervisning i realfagene matte, fysikk, kjemi og naturfag, og er et tilbud til alle elevene i Elverumsskolen.

Det er Sparebankstiftelsen som har muliggjort prosjektet ved å gi 450 000 kroner til etableringen.

- Dette er et senter for realfagsutvikling. Her skal det deles engasjement, kompetanse og erfaring, sa ordfører Lillian Skjærvik under åpningen.

Les mer: <https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/elverum-har-fatt-sitt-eget-newton-rom>.

Se bilder fra åpningen her:

<https://storymaps.arcgis.com/stories/281efa1163004ae6930a2e0591cd6e77>.

Juli: Hedmark Kart fikk gjev pris i San Diego

Bilde - fra venstre: Kristin Eriksen fra Hamar kommune: CEO og grunnlegger av ESRI Jack Dangermond; Stig Aage Melve fra Hamar kommune og Kay Henning Kleverud fra Sør-Odal kommune.

Under verdens største konferanse for GIS-medarbeidere, ESRI, fikk kommunesamarbeidet Hedmark Kart utdelt SAG-Award. Prisen fikk de for innovativ bruk av GIS, det vil si geografiske informasjonssystemer. Elverum er en av kommunene i samarbeidet.

Hedmark Kart er et kommunesamarbeid som består av 12 innlandskommuner, deriblant Elverum kommune. I juli dro tre fra medarbeidere fra Hedmark Kart-samarbeidet til ESRI-konferansen i San Diego for blant annet å motta prisen.

Prisutdelingen fant sted den 12. juli. Prisen de mottok kalles SAG (Special Achievement Award in GIS). Prisen inkluderer anerkjennelse, en plakett og muligheten til å møte grunnleggeren av ESRI, som er regnet som en legende.

Les mer: <https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/hedmark-kart-fikk-gjev-pris-i-san-diego>.

August: Tre nye strategiske planer ble vedtatt

I løpet av 2023 ble tre nye strategiske planer vedtatt av kommunestyret. Det er viktig å holde våre strategiske planer oppdatert for å rigge kommunen for de store utfordringer som kommer.

Planene som ble revidert var:

Strategisk plan for oppvekst i Elverum 2023 – 2027

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/strategisk-plan-oppvekst-i-elverum-2023-2027>.

Strategisk plan for helse og omsorg i Elverum 2023 – 2027

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/strategisk-plan-helse-og-omsorg-i-elverum-2023-2027>.

Strategisk plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i Elverum 2023 - 2027

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/strategisk-plan-idrett-fysisk-aktivitet-og-friluftsliv-i-elverum-2023-2027>.

September: Felles friluftsdag for flinke SFO-ere

Bilde: Ingen friluftsdag uten insektjakt. SFO-leder ved Frydenlund skole, Terje Olsen, tar en kikk på fangsten.

Full fart ved Sagtjernet da alle SFO-ene i Elverumsskolen ble invitert til felles friluftslivsdag på Sjøbakken skole.

I strålende høstvær gikk elevene natursti, jaktet insekter, prøvde fiskelykke med mark på kroken og tente bål med tennstål - alt arrangert som friluftsstasjoner på området rundt skolen.

- I 2023 er det overordnede temaet for SFO, friluftsliv. Vi koser oss utendørs og øver på ferdigheter det er nyttig å kunne når man er ute i naturen, forteller Bersvenn Støen, leder av SFO-nettverket i Elverumsskolen.

Les mer: <https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/friluftslivsdag-pa-sfo>.

Oktober: Vi setter Elverum på kartet

Bilde: Elverum Vekst har invitert til en satsning for å gjøre Elverum til et enda mer attraktivt sted for mennesker og næringsliv.

Elverum Vekst har invitert til en satsning for å gjøre Elverum til et enda mer attraktivt sted for mennesker og næringsliv. Arbeidet er et ledd i å konkretisere eksisterende planer vedtatt av kommunen og skal resultere i et strategisk posisjonsvalg som skal si noe om hvordan fremtidens Elverum skal se ut.

Prosjektet ledes av Elverum Vekst og har blitt drevet frem ved hjelp av ulike bidragsytere, bestående av mennesker med innflytelse, representativitet, drivkraft og engasjement for Elverum.

Les mer: <https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/vi-setter-elverum-pa-kartet>.

November: Aktivitetsuke på Hernes ga mersmak

Bilde: Full konsentrasjon for å sikre rett søm.

Hernes skole har hatt én skoleuke litt utenom det vanlige. De har nemlig hatt aktivitetsuke, og elevene har sjøl kommet med forslag om hva slags aktiviteter de skulle holde på med.

- Vi spurte elevene hva de ville gjøre på skolen, hvis de fikk bestemme. Vi var spent på hva slags forslag de skulle komme med, men det kom veldig mange fine forslag og de fleste aktivitetene hadde vi kompetanse og mulighet til å gjennomføre, forteller rektor Roar Busterud.

I én hel uke har elevene fått være med å bestemme hva slags aktiviteter de skulle ha. Det ble en uke med blant annet teater, sjakk, koding, håndball, Minecraft, matlaging, fysikk og kjemi, utedag, maling, keramikk og sying.

Les mer: <https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/aktivitetsuke-pa-hernes-ga-mersmak>.

Desember: Årets Elverumsing 2023 er Johanna Xantippa Brandsegg

Bilde: Årets Elverumsing er kåret - Johanna Xantippa Brandsegg. Her flankert av kultursjef Line M. Rustad og ordfører Lillian Skjærvik under utdelingen 2. juledag.

Johanna Xantippa Brandsegg ble kåret til Årets Elverumsing 2023. Trener og ildsjel gjennom mange år i Elverum Turn, og nå også i Elverum Basket The Hunters, har stort hjerterom.

Hun ble hyllet som årets Elverumsing under Veterankorpsets julekonsert av ordfører Lillian Skjærvik og kultursjef Line M. Rustad. I sin takketale oppfordret Brandsegg flere til å delta i frivillig arbeid.

Prisvinneren har et ønske om at flere kvinner engasjerer seg i kultur og idrett, fordi de trengs.

Les mer: <https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/arets-elverumsing-2023-er-johanna-xantippa-brandsegg>.

Kulturprisen for 2023 ble tildelt Elverum Janitsjarkorps. Les mer her: <https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/elverum-janitsjarkorps-fikk-kulturprisen>.

1 Innledning

Sammen med regnskapet og årsberetning gir årsmeldingen et utfyllende og helhetlig bilde av tjenesteproduksjon i Elverum kommune i 2023. Samlet gir dokumentene god informasjon til politikere, ansatte og innbyggere.

Elverum kommunen har i størrelsesorden 150 definerte tjenester for å gi Elverums befolkning de tjenester enkeltmennesker og grupper skal ha i henhold til lover, forskrifter samt ambisjoner vi for øvrig har i kommunen i henhold til planer på kort og lang sikt, vedtatt i kommunestyre og formannskap.

Elverum kommune er en stor arbeidsgiver, det er til sammen 1 492,9 årsverk og betydelig flere ansatte som hver dag året rundt bidrar til å gi kommunens innbyggere de tjenester de skal ha i henhold til lover og forskrifter. Samlet sykefravær ble på 9,66 % som er tilnærmet likt nivå som i 2023. Sykefraværet er 2,2 prosentpoeng høyere enn målsatt.

I tillegg til de dokumenter som er nevnt innledningsvis må man ikke glemme dokumentet Handlings- og økonomiplan 2023-2026 med virksomhetsplan og årsbudsjett for 2023. Det er oppfølging av dette dokumentet årsmeldingen redegjør for. Regnskap, årsberetning og årsmelding er viktige dokumenter å lese før man starter arbeidet med rullering av Handlings- og økonomiplan for perioden 2025-2028.

Det er mye å glede seg over når man leser årsmeldingen. Elverum kommune hadde i 2023 en befolkningsvekst på 193 personer som utgjør en vekst på 0,89 %. Kommunens langsiktige plan har et mål om en befolkningsvekst på 1 % per år. Det ble født 179 barn, det døde 197 innbyggere og kommunen hadde en netto innflytting på 212 personer. Det ble gjennom 2023 bosatt 135 flyktninger.

Etter en intensiv investeringsperiode i bygg gjennom flere år, har kommunen i inneværende periode et begrenset investeringsprogram.

Det jobbes til enhver tid aktivt for å sikre energieffektiv energiforsyning og bruk i kommunale bygg. Som eksempel: Regnskapet for 2022 viser at driftskostnadene til eiendomsdrift for Ydalir skole med idrettshall utgjorde 420 kr/m². Til sammenligning utgjør driftskostnaden for Søbakken skole 685 kr/m². Energikostnaden (strøm og fjernvarme) for Ydalir skole i 2022 utgjorde 96 kr/m², mens den for Søbakken skole utgjorde 253 kr/m². Dette gjenspeiler at det er lønnsomt å bygge i henhold til krav som innebærer passivhusstandard.

Det er gledelig å kunne fastslå at grunnskolepoengene for avgangselevne på 10. trinn 2023 ble 43,7 poeng, som er 0,8 poeng over nasjonalt snitt og bedre enn hva som var målsatt, 43 poeng.

Det fremgår også av årsmeldingen at kommunen har noen utfordringer. Kommunedirektøren vil trekke frem flere utfordringer. For å unngå vedlikeholdsetterslep er det anbefalt å budsjettere med 170 kroner per m² bruttoareal. Dette tilsier at kommunen bør øke bevilgningen til årlig vedlikehold med minimum 16 millioner kroner for å unngå ytterligere forfall i kommunal bygningsmasse. I 2023 ble det omsatt vedlikehold for 82 kroner per m². Basert på gjennomført tilstandsanalyse, samt underbudsjettering av vedlikeholdet i ettertid, er gjeldende vedlikeholdsetterslep nå anslått til å utgjøre cirka 375 millioner kroner.

Arbeidet med å skape trygge og gode læringsmiljøer uten mobbing er blant de viktigste målene for alle i Elverumsskolen, her er tendensen negativ. Elevene i Elverumsskolen oppgir fremdeles at de

trives i noen større grad enn det nasjonalt snittet, men denne tendensen er synkende og følges av en markant økning i andelen elever som opplever å bli utsatt for mobbing.

Prognosen viser et synkende elevtall i Elverumsskolen samtidig som det er et økende antall elever som krever omfattende hjelp og tilrettelegging. Dette gir hver enkelt skole utfordringer knyttet til kompetanse, personell, rutiner etc., og kan gi et behov for en annen organisering av enkelte tilrettelagte tilbud i årene framover.

Rus og psykisk helsetjeneste har økt kraftig de siste årene, også gjennom 2023. Det er vanskeligere å få brukere innlagt i psykisk helsevern, og de som er innlagte kommer raskere tilbake til kommunen. Det betyr at tjenestene fra kommunen må dekke en større del av totalinnsatsen for brukerne.

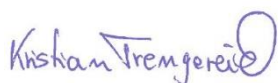
NAV er bekymret for kapasitet til å utføre veiledningsarbeidet som sosialtjenesteloven forventer. NAV har betydelig økt antall brukere med behov for økonomisk sosialhjelp, cirka 200 fra januar 2022 til desember 2023, og saksbehandling og utbetaling av stønader må prioriteres fremfor veiledning. Dette medfører også at brukerne risikerer å ha behov for langvarig økonomisk sosialhjelp.

I tillegg rapporteres det tilnærmet fra samtlige sektorer og staber at det er utfordrende med noe turnover, rekruttering og fravær. Dette har medført at man har måtte prioritere daglig drift på bekostning av noe utviklingsarbeid.

Kommunens langsiktige gjeld har vært og er fortsatt svært høy, selv om netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter har gått ned fra tidligere år. Sammenlignet med andre kommuner må Elverum kommune bruke vesentlig mer av løpende driftsinntekter til å betjene renter og avdrag. Renteutgiftene økte med 55,8 millioner kroner fra 2022-regnskapet til 2023-regnskapet.

Kommunens økonomiske handlingsrom bygger på flere faktorer. Befolkningsutvikling og god styring av til enhver tid tilgjengelige økonomiske ressurser er de viktigste faktorene. For å unngå at kommunen pådrar seg underskudd i årene som kommer må det være nøktern budsjettering og man må holde investeringene på et lavt nivå.

Kommunedirektøren vil ellers vise til kommunebarometeret for 2023. Kommunebarometeret er en sammenligning av landets kommuner basert på til sammen 155 nøkkeltall innen 12 sektorer. Elverum kommune ble rangert som nummer 73. Dette mener kommunedirektøren tilsier at innbyggerne i Elverum får gode tjenester tross anstrengt økonomi.

Kristian Trengereid
kommunedirektør

2 Overordnede mål og resultater

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede plan. Det langsiktige målet i kommuneplanen er at «Elverum skal være et godt og sunt sted å leve, med aktive, glade og friske innbyggere». Kommunen har i tillegg til kommuneplanen et planverk på cirka 20 strategiske planer fordelt på seks samfunnsområder, og som er å forstå som nødvendig detaljering av kommuneplanen for å ha et operativt grunnlag for virksomheten. [Dette planverket kan leses her](#). Hvert år gjennomføres det brukerundersøkelser og andre registreringer/statistikker som viser resultater innenfor fire ulike dimensjoner: Samfunn – Økonomi – Organisasjon – Tjenestekvalitet:

Dimensjoner med indikatorer	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023	Resultat 2023	Landsgj.snitt
Samfunnsdimensjonen					
Innbyggertall, 31. desember	21 435	21 568	21 574	21 761	-
Økonomidimensjonen					
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter (anbefalt norm = 2,0%)	3,11 %	1,31 %	2,00 %	0,29 %	
Udisponerte disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter (mål er 4,0 %)	3,2 %	4,3 %	4,0 %	4,3 %	
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter (maks 100 %)	111 %	108 %	100 %	104 %	
Egenfinansiering av investeringsporteføljen ekskl. VARF (mål er 20 %)	48,4 %	14,7 %	20 %	21,2 %	
Organisasjonsdimensjonen					
Sykefraværprosent.	2020 9,1%	2021 9,7%	2022 9,7%	2023 9,7%	Mål 7,5%
Medarbeiderundersøkelse	Resultat 2020	Resultat 2021	Mål 2022	Resultat 2022	Landsgjennomsnitt 2022
Medarbeidertilfredshet – 10 faktor (svar fra medarbeidere, skala fra 1-5 (1=svært uenig og 5=svært enig)). Gjennomføres annen hvert år (partalls år), ikke gjennomført 2023. Neste undersøkelse november 2024.					
1. Oppgavemotivasjon – oppleves oppgavene som en drivkraft og som spennende og stimulerende.	4,3	Ikke målt	4,3	4,3	4,3
2. Mestringstro – tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer.	4,4	Ikke målt	4,4	4,4	4,3
3. Selvtendighet – opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig.	4,3	Ikke målt	4,3	4,3	4,3
4. Bruk av kompetanse – brukt egen jobbrelevant kompetanse på en god måte.	4,3	Ikke målt	4,3	4,3	4,2
5. Mestringsledelse – ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg best mulig i forhold til egne forutsetninger.	4,0	Ikke målt	4,0	4,0	4,0
6. Rolleklarhet – forventningene til jobben som skal utføres er tydelig definert og kommunisert.	4,4	Ikke målt	4,4	4,4	4,2
7. Relevant kompetanseutvikling – best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet.	3,6	Ikke målt	3,8	3,7	3,7
8. Fleksibilitetsvilje – fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.	4,5	Ikke målt	4,5	4,5	4,5
9. Mestringsklima – motiveres av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode.	4,1	Ikke målt	4,1	4,2	4,2
10. Nytteorientert motivasjon – nyttig og verdifullt for andre.	4,7	Ikke målt	4,7	4,7	4,7

Tjenestekvalitetsdimensjonen					
	Resultat 2020	Resultat 2021	Mål 2022	Resultat 2023	Landsgj.snitt
Tjenestene skal være innenfor lov og forskrift. (Tilsyn fra Statsforvalteren på ulike tjenesteområder blir rapportert i tertialrapportene og årsrapporten). **	nei	ja	ja	ja	-

Tabell: Mål og resultater for Elverum kommunes virksomhet målt på sentrale indikatorer innenfor 4 dimensjoner – samfunn, økonomi, organisasjon og tjenestekvalitet.

Bilde: Rådhuset i Elverum en vinterdag.

3 Økonomiske resultater og hovedtrekk i 2023

3.1 Måltall

Måltallene er fastsatt ut fra kommunens økonomiske situasjon og må sees i et langsiktig perspektiv, dette fordi kommunens økonomiske situasjon har vært svært krevende. Netto driftsresultater har variert kraftig, disposisjonsfond er svært lave og lånegjelden er svært høy. De økonomiske målene er ikke ambisiøse sammenlignet med andre kommuner og landsgjennomsnittet, men målene må nåes dersom kommunen skal få en sunn driftsøkonomi som igjen gir økonomiske handlingsrom for kommunen. Tabellen nedenfor viser de økonomiske målene og status pr 31.12.2023.

Økonomiske mål	Mål	Status
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	Minimum 2,0 %	●
Udisponert disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntektene	Minimum 4,0 %	●
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter.	Maksimum 100 %	●
Egenfinansiering av investeringsporteføljen ekskl. VARF ¹ .	Minimum 20 %	●
Avvik mellom regnskap og budsjetttrammer	Maksimum 1 %	●

Tabell: Økonomiske mål vedtatt av kommunestyret i sak 176/19, samt statusvurdering per årsslutt 2023.

Symbolene som brukes for å vise status er:

- – ikke tilfredsstillende og må bedres.
- – ikke tilfredsstillende, men har en positiv utvikling eller en negativ utvikling.
- – tilfredsstillende og bra.

3.2 Netto driftsresultat

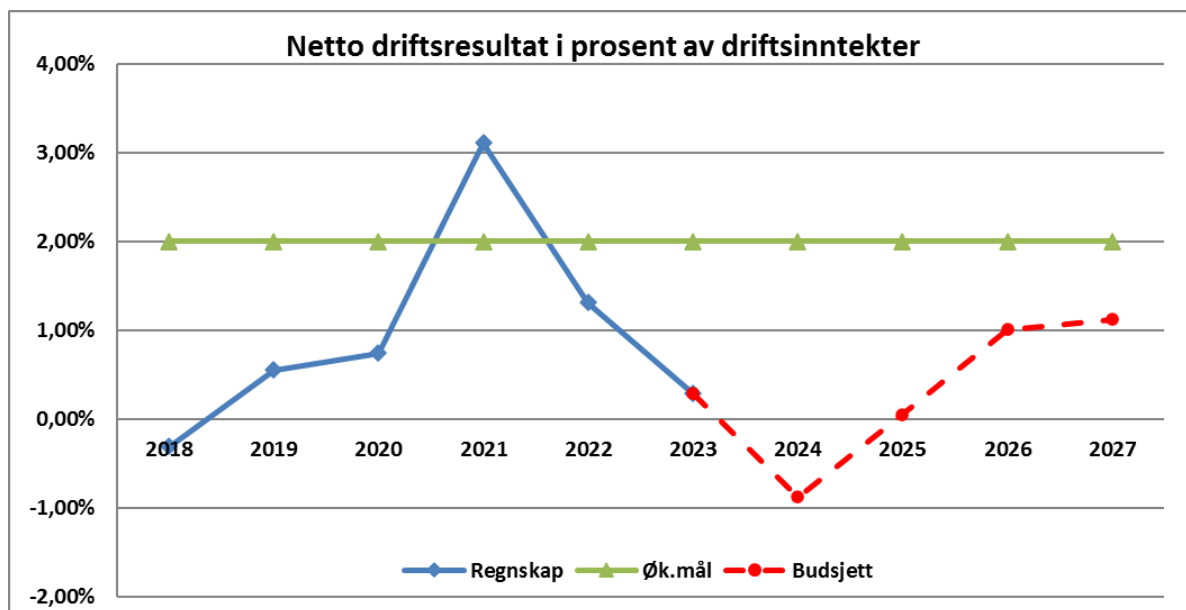
Netto driftsresultat beregnes ut fra brutto driftsresultat, men tar i tillegg hensyn til resultat av eksterne finansierings-transaksjoner (renter og avdrag). Netto driftsresultat kan brukes til finansiering av fremtidige investeringer (egenkapital) eller avsettes til fond for senere bruk. For å ha en sunn kommuneøkonomi bør netto driftsresultat over tid være på 2 prosent av brutto driftsinntekter. Et lavere resultat vil ikke sikre kommunen nødvendige avsetninger til uforutsette hendelser og fremtidige investeringer.

Netto driftsresultat	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum driftsinntekter - tall i hele tusen kroner	-1 707 828	-1 773 403	-1 812 547	-1 944 960	-2 021 534	-2 122 222
Netto driftsresultat - tall i hele tusen kroner	5 237	-4 996	-13 424	-60 570	-26 524	-6 063
Netto resultatgrad	-0,31 %	0,28 %	0,74 %	3,11 %	1,31 %	0,29 %
Mål i økonomireglement 2 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %
Avvik i forhold til økonomiskmål på 2 %	-39 393	-30 472	-22 826	21 671	-13 907	-36 382

Tabell: Netto driftsresultat i perioden 2018 - 2023.

I tabellen over ser vi at netto driftsresultat har variert relativt mye i perioden 2018– 2023. Negativt netto driftsresultat svekker kommunens økonomiske situasjon, og inndekning av dette må gjøres med bruk av frie inntekter eller tidligere års avsetninger av frie midler. **Netto driftsresultat i 2023 er positivt, men under 2 prosent av brutto driftsinntekter** som er det økonomiske målet i økonomireglementet. **Resultatet er 36,4 millioner kroner under målet om 2 prosent netto driftsresultat.** Gjennomsnittlig netto driftsresultat de siste seks årene er på 0,9 prosent. Hovedårsaken til de positive resultatene er merinntekter på skatt i forhold til budsjetterte inntekter. I 2023 var det ikke merinntekter på skatt.

¹ VARF står for vann, avløp, renovasjon og feiing.

Figur: Netto driftsresultat i perioden 2018 - 2027.

Netto driftsresultatet for 2023 er svakere enn i 2022, og under gjennomsnittet de siste 6 årene. Resultatet går ytterligere ned i årsbudsjet for 2024. For årene 2025-2027 i økonomiplanperioden forventes det bedre resultater men fortsatt under målet om 2 prosent av brutto driftsinntekter.

Det vil være helt avgjørende å ha fokus på økonomistyring i tiden som kommer for å kunne opprettholde kontroll og dermed et økonomisk handlingsrom. Kommunen har vært gjennom en periode med svært store investeringer i bygningsmasser, som igjen har økt kommunens driftsutgifter til renter, avdrag, drift og vedlikehold. Rentene har det siste året økt kraftig og signalene i finansmarkedene tilsier at tiden med lave renter er over og at vi nå ligger på et nivå som vil vedvare i årene som kommer. Høy lånegjeld gjør oss sårbare dersom rentenivået går opp.

Kravet til kontinuerlig forbedring, omstillingsevne, kompetanseutvikling og effektivitet vil fortsatt ligge over oss. Det vil være nødvendig å erverve og vedlikeholde kompetanse for å kunne fastsette tjenestetilbudet til det nivået Stortinget gjennom lover og forskrifter har forpliktet kommunene å yte overfor innbyggerne. Dette krever stor innsats både fra den politiske og administrative ledelse, og ikke minst fra medarbeidere i de ulike virksomhetene i kommunen.

3.3 Udisponerte disposisjonsfond

Udisponerte disposisjonsfond er midler som ikke er disponert av kommunestyret til bestemte formål, og er de reservene som kommunestyret kan anvende til gode formål eller uforutsette hendelser. Uforutsette hendelser bør så langt råd er dekket av en reserve som ligger i driftsbudsjettet. Dersom det ikke budsjetteres med positive netto driftsresultat på 2 prosent av brutto driftsinntekter bør kommunen ha reserver i udisponerte disposisjonsfond. Tabellen nedenfor viser status i kommunens disposisjonsfond i perioden 2018 – 2023.

Disposisjonsfond	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Udisponert disposisjonsfond	-13 388	-12 344	-22 518	-62 437	-87 154	-90 587
Disponert disposisjonsfond	-24 428	-17 280	-10 902	-8 004	-15 874	-15 498
Sum disposisjonsfond	-37 816	-29 624	-33 420	-70 441	-103 028	-106 085
Udisponert disposisjonsfond i % av dr.inntekter	0,8 %	0,7 %	1,2 %	3,2 %	4,3 %	4,3 %
Avvik i forhold til økonomisk mål på 4 %	-54 925	-58 592	-49 984	-15 361	6 293	5 698

Tabell: Disposisjonsfond i perioden 2018 - 2023.

Udisponerte fondsmidler og netto driftsresultater bør sees i sammenheng. Når kommunen har udisponerte fondsmidler er det mulig å budsjettere med negative netto driftsresultater, men uforutsette situasjoner vil da svekke kommunens disposisjonsfond ytterligere. Elverum kommune hadde ved utgangen av 2023 5,7 millioner kroner i udisponerte fondsmidler utover målet tilsvarende 4 prosent av brutto driftsinntekter.

3.4 Netto lånegjeld

Netto lånegjeld i forhold til brutto driftsinntekter påvirker kommunens økonomiske handlingsrom ved at renter og avdrag må betjenes av løpende driftsinntekter. Tabellen nedenfor viser status i kommunens netto lånegjeld i perioden 2018 - 2023.

Lånegjeld og utlån	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lånegjeld	2 689 665	2 815 240	2 846 526	2 814 703	2 855 323	2 874 418
Utlån	580 501	606 637	626 240	652 041	670 387	668 265
Netto lånegjeld	2 109 164	2 208 603	2 220 285	2 162 662	2 184 936	2 206 153
Netto lånegjeld i % av driftsinntekter	123 %	125 %	122 %	111 %	108 %	104 %
Handlingsregel om 100 % av dr.inntekter	1 707 828	1 773 403	1 812 547	1 944 960	2 021 534	2 122 222
Avvik i forhold til økonomiskmål på 100 %	-401 336	-435 200	-407 738	-217 701	-163 402	-83 931

Tabell: Langsiktig gjeld i perioden 2018 – 2023.

Kommunens langsiktige gjeld har vært og fortsatt svært høy selv om netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter har gått ned. Sammenlignet med andre kommuner må Elverum kommune bruke vesentlig mer av løpende driftsinntekter til å betjene renter og avdrag.

Årsaken til høy lånegjeld er alle store investeringsprosjekter som er gjennomført for å møte en forventet befolkningsvekst, endringer i befolknings sammensetning og krav til bygningsmasser. Netto gjeld økte kraftig frem til 2017-2018, men har etter det vært stabil på ca 2,2 milliarder kroner. På grunn av renteøkning mot slutten av 2022 og inn i 2023 økte kommunens renteutgifter kraftig. Renteutgiftene økte med 55,8 millioner kroner fra 2022 regnskapet til 2023 regnskapet. Kommunen må fortsatt være forsiktig med å gjennomføre store investeringer som medfører behov for store låneopptak.

3.5 Egenfinansiering av investeringer

Nøkkeltallet beskriver hvor stor del av kommunens investeringer som finansieres med egenkapital. Det vil si den andelen av investeringene som ikke er lånefinansiert. Høy egenkapitalandel tilsier mindre belastning på fremtidige driftsbudsjetter.

Bruk av egenkapital for finansiering av investeringer reduserer behov for lånefinansiering, og bidrar dermed til å redusere kommunens lånegjeld. I økonomireglementet er det et mål å ha minimum 20 prosent egenfinansiering av investeringer. Tabellen nedenfor viser kommunens egenfinansiering av investeringer i perioden 2018 – 2023.

Investeringer	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Investeringer ekskl. VARF*	543 856	404 032	95 407	105 428	79 308	152 546
Bruk av egenkapital	16 450	14 278	12 246	51 003	11 688	32 313
Egenfinansiering av investering	3,0 %	3,5 %	12,8 %	48,4 %	14,7 %	21,2 %
Økonomisk mål 20 %	93 804	80 806	19 081	21 086	15 862	30 509
Avvik i forhold til mål	-77 354	-66 528	-6 836	29 917	-4 173	1 804

Tabell: Egenfinansiering i perioden 2018 - 2023.

* Vann, avløp, renovasjon og feiing.

Egenfinansiering av investeringer har utviklet seg positivt perioden 2018 – 2023. Hovedårsaken ligger i mindre investeringer de siste fire årene. For å redusere belastningen i framtidige driftsbudsjetter er det viktig å sørge for mest mulig egenfinansiering i årene som kommer, også når det blir behov for større investeringer. Positive netto driftsresultater, og salg av varige driftsmidler/eiendom kan brukes som egenkapital.

3.6 Arbeidskapital

Arbeidskapital er et resultat av den økonomiske styringen. Begrepet arbeidskapital består av omløpsmidler (betalingsmidler) fratrukket kortsiktig gjeld, og viser kommunens evne til å betale løpende forpliktelser. Arbeidskapitalen kan være et vanskelig begrep å forholde seg til, men det handler om tilgang og bruk av midler til drift og investeringer. Ubrukte lånemidler pr 31.12 er med og påvirker kommunens arbeidskapital.

Arbeidskapital - tall i hele tusen	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Arbeidskapital 31.12.	166 863	188 387	208 285	239 307	305 870	283 288
Arbeidskapital i % av dr.inntekter	9,8 %	10,6 %	11,5 %	12,3 %	15,1 %	13,3 %
Korrigert arbeidskapital*	-3 851	-2 091	-6 267	-13 499	-11 937	-103 162
Korrigert arbeidskapital i % av dr. innt.	-0,2 %	-0,1 %	-0,3 %	-0,7 %	-0,6 %	-4,9 %

Tabell: arbeidskapital i perioden 2018 – 2023.

* Korrigert for premieavvik, bundne fondsmidler og ubrukte lånemidler.

Korrigert arbeidskapital viser kommunens reelle arbeidskapital når vi trekker ut premieavvik, bundne fondsmidler og ubrukte lånemidler. Premieavvik er ikke reelle betalingsmidler fordi dette er beløp som ikke er disponible på kort sikt. Bundne fondsmidler bør også trekkes ut ettersom dette er midler som skal gå til bestemte formål som kommunestyret ikke selv bestemmer. Ubrukte lånemidler bør også holdes utenfor ettersom dette er midler som skal gå til finansiering av pågående investeringsprosjekter. Korrigert arbeidskapital er negativ, og dette er en indikasjon på at kommunen må være forberedt på å ta opp likviditetslån/kassekreditt for å betale løpende forpliktelser. Negative driftsresultater frem i tid og bruk av fond for finansiering av drift eller investeringer vil svekke arbeidskapitalen ytterligere.

Premieavvik er differansen mellom det kommunen betaler inn i pensjonspremie og det som er beregnet som en normal kostnad det enkelte år. Når kommunen betaler inn mer i premie enn det som er normal kostnaden inntektsføres differansen og avviket inngår i kommunens omløpsmidler, og motsatt avvik inngår i kortsiktig gjeld. De årlige avvikene dekkes inn kommende sju år. Nedenfor er en tabell som viser balanseført premieavvik pr 31.12 for årene 2018-2023.

Premieavvik - tall i hele tusen	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Premieavvik – omløpsmiddel	73 908	79 286	80 150	123 288	133 162	210 539
Premieavvik - kortsiktig gjeld	-19 994	-27 448	-37 429	-37 429	-10 406	-4 032
Premieavvik – netto	53 914	51 837	42 722	85 859	122 757	206 507

Tabell: Netto premieavvik i balansen for årene 2018 – 2023.

Positive premieavvik svekker kommunens likviditet, og de siste årene har dette bidratt til en svært krevende likviditetsmessig situasjon for kommunen. Det er et paradoks når kommunen har fondsmidler, men ikke likviditet til å kunne bruke av fondene.

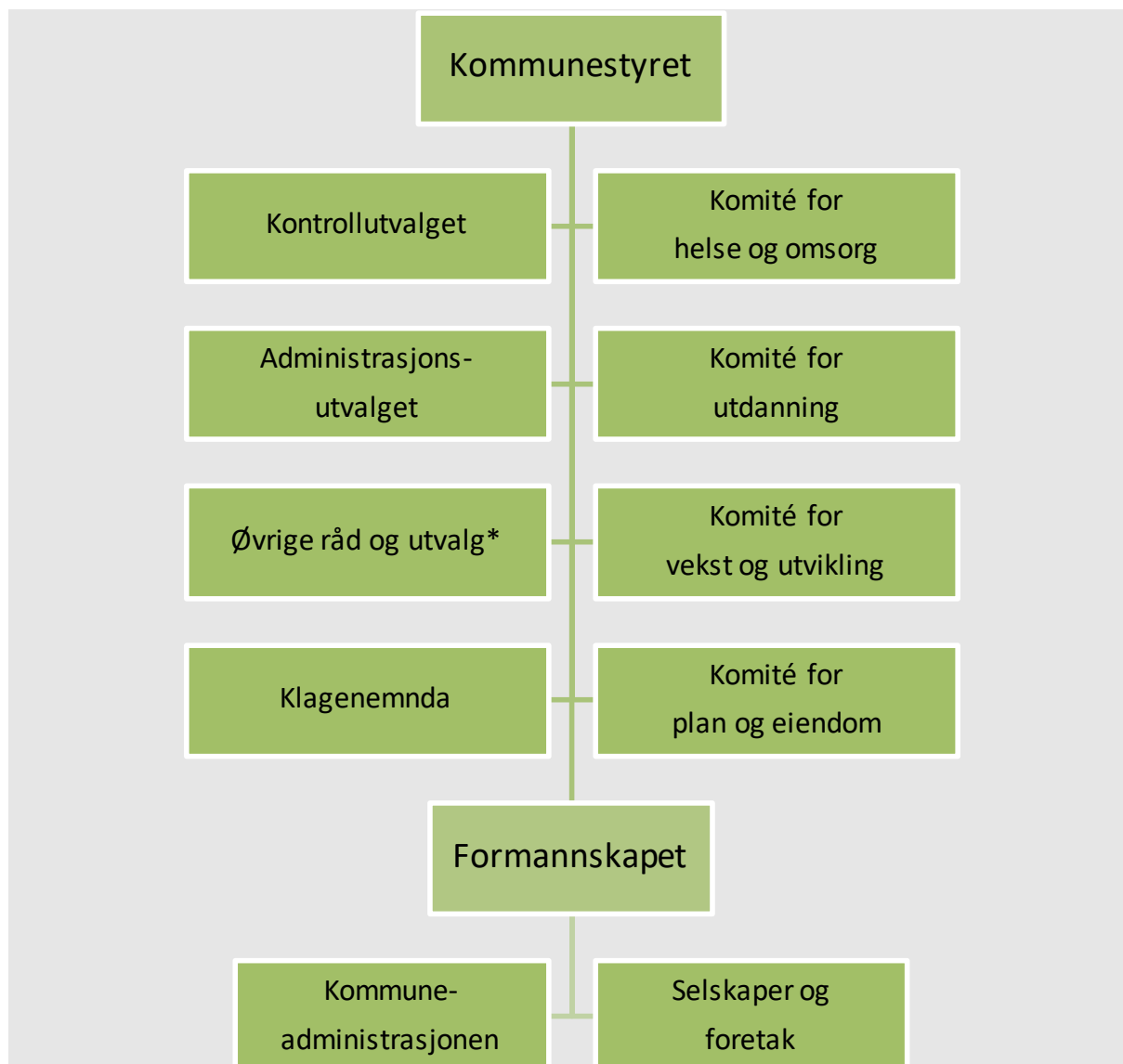
Positive netto driftsresultater i årene som kommer vil styrke kommunens arbeidskapital.

4 Organisering av virksomheten

4.1 Politisk organisering

Kommunens organisering av det politiske arbeidet viser hvordan de folkevalgte representantene og representanter oppnevnt av de folkevalgte, er fordelt i styrer, råd og utvalg.

Under vises organisasjonskartet for det politiske arbeidet i Elverum kommune, og det gis en kort redegjørelse for de forskjellige organene slik disse har fungert i 2023. Arbeidet i de forskjellige styrer, komitéer, råd og utvalg med saker, saksunderlag og vedtak m.m. kan følges på kommunens hjemmeside – her: <https://www.elverum.kommune.no/politikk>.

Figur: Organisering av de folkevalgte organer i Elverum kommune i kommunestyreperioden 2023– 2027. * = I øvrige råd og utvalg inngår: Beredskapsrådet, Eldrerådet, Rådet for personer med funksjonsnedsettelse, Trafikksikkerhetsutvalget, viltfaglig utvalg og Utvalg for valgsaker.

Kommunestyret er kommunens øverste organ og består av 35 folkevalgte representanter fra de politiske partiene. Kommunestyret delegerer i stor grad myndighet gjennom et eget delegeringsreglement til underliggende utvalg, formannskapet, kommunedirektøren (kommune-

administrasjonen) med flere. Det er klare regler for hva som kan delegeres og hva kommunestyret selv må beslutte.

Formannskapet er valgt blant kommunestyrets medlemmer i henhold til kommuneloven for valgperioden på 4 år. Formannskapet behandler saker forberedt av administrasjonen og utøver kommunens eierskap i selskap og foretak hvor kommunen er eier.

Kontrollutvalget er oppnevnt av kommunestyret i henhold til kommuneloven. Kontrollutvalget har eget sekretariat, som er sekretariat for 12 kommunale kontrollutvalg. Sekretariatet er organisert som et interkommunalt selskap – Konsek Øst IKS.

Administrasjonsutvalget er et partssammensatt utvalg oppnevnt i henhold til kommuneloven.

Kommunestyrekomiteene (helse og omsorg, utdanning, vekst og utvikling, plan og eiendom) er oppnevnt av kommunestyret i henhold til kommuneloven og er delegert ansvar og myndighet i henhold til eget kommunalt reglement.

Beredskapsrådet er oppnevnt for å være rådgivende utvalg for kommunen innenfor samfunnssikkerhet og beredskap.

Eldrerådet er opprettet med hjemmel i lov og er et rådgivende organ for kommunen. Rådet skal i prinsippet ha til behandling alle saker som gjelder levekårene for eldre i kommunen og avgi uttalelse i saken.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse er opprettet med hjemmel i kommuneloven for å sikre åpen, bred og tilgjengelig medvirkning i saker som er viktige for personer med funksjonsnedsettelse.

Trafikksikkerhetsutvalget er kommunens rådgivende organ i trafikksikkerhetsspørsmål.

Ungdomsrådet er opprettet med hjemmel i kommuneloven. Formålet med er å lære opp unge i demokratiske prosesser og arbeidsmåter.

Utvalg for valgsaker har ansvaret for å innstille medlemmer til styrer, organer og utvalg hvor kommunen i henhold til lov, eierinteresser eller annet skal ha representasjon.

Viltfaglig utvalg er rådgivende organ og besluttende organ i viltfaglige spørsmål i kommunen.

Selskaper og foretak hvor Elverum kommune har eierinteresser har i 2023 vært:

Kommunale foretak

KF Elverum kommuneskoger (100 %)

Aksjeselskap

Tunet Elverum AS (100 %)

Elverum Vekst AS (100 %)

Elverum Energi AS (100%)

Terningen Arena Idrett og Kultur AS (100%)

Flerbruksanlegget AS (100%)

Nordavind AS (7,7%)

Interkommunale selskap

Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS
Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS
Konsek Øst IKS

Andre virksomheter

Elverum kommunale pensjonskasse
Stiftelsen Festspillene Elverum

3 stiftelser:

Elverum kommunes stiftelse for utdanning,
Elverum kommunes stiftelse for jord, skog og bygdeutvikling
Elverum kommunes stiftelse for helse, omsorg og pleie

Lovpålagte tjenester organisert som egne rettssubjekter med eget regnskap er:

Renovasjon – Tjenesten er organisert gjennom [Sør-Østerdal interkommunale renovasjonsselskap IKS](#) hvor Elverum kommune er kontorkommune og hefter for 60 prosent av selskapets forpliktelser.

Brann- og redningstjeneste – Tjenesten er organisert gjennom [Midt Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS](#) hvor Elverum kommune er kontorkommune og hefter for 33,2% av selskapets forpliktelser.

Revisjon – Tjenesten er organisert gjennom [Konsek Øst IKS](#) hvor Kongsvinger kommune er selskapets kontorkommune. Elverum kommune har en ansvarsdel på 8,35% av selskapet.

Utover dette drives kommuneskogen som kommunalt foretak gjennom [Elverum kommuneskoger KF](#). Kommuneskogen fører eget separat regnskap for sin virksomhet.

Heleide eller deleide aksjeselskaper er frittstående ordinære AS med styrer oppnevnt i generalforsamlingen. Formannskapet er delegert myndighet som utøvende eierorgan. Kommunen har [egen eierskapsmelding](#) som ligger til grunn for utøvelse av eierskapet. De enkelte selskaperes virksomhet drives i henhold til vedtekter og egne strategiplaner for hvert selskap.

4.2 Administrativ organisering

Elverum kommunes driftsorganisasjon er vist i organisasjonskartet under på sektor- og stabsnivå. Hver sektor ledes av en sektorsjef, stabene av en stabssjef. Sektorer og staber er videre organisert i faglige enheter med enhetsledere. De største sektorene har i tillegg avdelinger med avdelingsledere underlagt de enkelte enhetene. For å løse nødvendig tjenesteproduksjon og stabs-/støttefunksjoner er det i tillegg til kommunens egen tjenesteproduksjon organisert flere interkommunale samarbeid.

Interkommunalt samarbeid

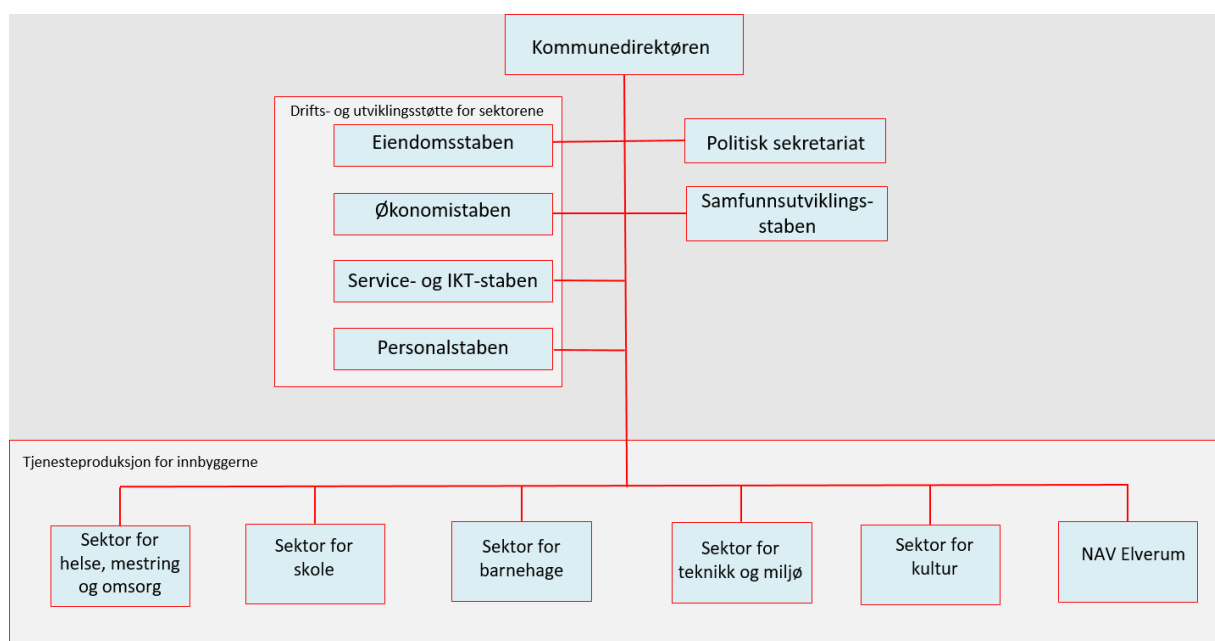
- Pedagogisk- psykologisk tjeneste
- Innkjøpsamarbeid med nabokommuner
- Barnevernvakt
- Geodata samarbeid
- Miljørettet helsevern
- Arbeidsgiverkontroll
- Elverum Interkommunale Legevakt
- Hamar interkommunale kriesenter

Elverum kommune er vertskommune og fører regnskapet samt drifter IKT løsningene for PPT-tjenesten i kommunene Stor-Elvdal, Åmot og Elverum. Samarbeidet er basert på en egen avtale.

Elverum kommune inngår i kartsamarbeidet Hedmark Kart sammen med 11 øvrige kommuner. Dette samarbeidet har vært gjeldende siden 2021.

[Elverum interkommunale legevakt](#) – etablert 1. januar 2014. Dette er et interkommunalt samarbeid mellom kommunene Åsnes, Våler, Åmot og Elverum som sammen tilbyr innbyggerne en felles og mer robust legevakt.

Hamar interkommunale krisesenter - er et tilbud til de som er utsatt for vold eller overgrep fra en partner, familie eller andre du har et nært forhold til. Senteret gir krisesentertilbud til innbyggerne i Hamar, Ringsaker, Løten, Stange, Elverum, Engerdal, Våler, Trysil og Åmot kommune.

Figur: Administrativ organisering i Elverum kommune i 2023. Sektorene har hovedansvar for tjenesteproduksjon og myndighetsforvaltning. Stabene har primært støtte-/forvaltningsfunksjoner.

5 Sykefravær – bemanning – likestilling – medarbeidere

5.1 Sykefravær

Sykefravær 2023 – Elverum kommune				
Sektor/Stab	Totalt fravær i % 2023	Sykefravær i % mindre enn 16 dager inkl. egenmelding	Sykefravær i % mer enn 16 dager	Totalt fravær i % 2022
Kommunedirektørens kontor og stabene: Personalstaben, Økonomistaben, Service- og IKT-staben, Samfunnsutviklingsstaben	6,39	2,76	3,63	7,97
Sektor for teknikk og miljø	7,24	2,19	5,05	6,46
Eiendomsstaben	8,28	3,19	5,09	9,80
Sektor for skole	7,02	2,16	4,86	8,26
Sektor for barnehage	11,67	2,57	9,10	12,08
Sektor for familie og helse	12,27	3,05	9,22	12,28
NAV	6,48	3,14	3,34	4,44
Sektor for kultur	7,00	1,98	5,02	7,09
Sektor for Pleie-, rehabilitering og omsorg	12,08	2,71	9,37	10,77
Sum/gjennomsnitt for kommunen	9,66	2,55	7,11	9,70

Tabell: Sykefravær i sektorer og staber i 2023 samt sammenlikning med 2022.

Sykefraværet for 2023 totalt for Elverum kommune endte på 9,66%, tilnærmet likt nivå som 2021 og 2022. Samlet korttidsfraværet i 2023 er 2,55 % og langtidsfraværet er 7,11%. Korttidsfravær er fravær i arbeidsgiverperioden inntil 16 dager, mens langtidsfravær er fravær utover 16 dager. Tallene må ses i sammenheng med antall ansatte. Ved få ansatte i en avdeling/enhet/sector vil enkeltfravær gi store utslag. Elverum kommune har i virksomhetsplanen et mål om totalt sykefravær på max 7,5%.

Når vi ser utviklingen i sykefraværet over tid og sammenligner oss med nærliggende virksomheter/kommuner, får vi et bilde som kanskje tyder på at målene bør justeres og at det eventuelt bør iverksettes nye tiltak. Vi har samme totale sykefraværspersent siste 3 år og vi vet våre nabo-kommuner ligger på omtrent akkurat samme nivå. Er vårt mål om 92,5% nærvær realistisk? Godt sykefraværarbeid krever kompetente ledere som følger opp, ansatte som involveres og tillitsvalgte og verneombud som er aktive deltagere. Dette er det lagt til rette for gjennom etablering av lokale HMS- og IA-utvalg. Et nytt tiltak kan være å utfordre sektorene på å sette egne mål per avdeling for å gi økt eierskap og motivasjon for at ansattgruppene skal kunne jobbe enda mer målrettet mot sitt eget nærværsmål.

Det gjennomsnittlige sykefraværet er målt og rapportert per sektor/stab. Av hensyn til personvernet er stabene, eksklusive eiendomsstaben, slått sammen.

Vi har fortsatt fokus på nærvær gjennom eksisterende tiltak som lederutvikling og opplæring i sykefraværsoppfølging for ledere, tillitsvalgte og verneombud. Innholdsmessig handler det om forebyggende innsats, bedre oppfølging av sykemeldte og å gi ledere og ansatte effektive verktøy for å skape gode og inkluderende arbeidsmiljø. Gjennom etablering av lokale HMS- og IA-utvalg på hver

avdeling/enhet er det lagt til rette for at verneombud, tillitsvalgte og eventuelt andre ansatt representanter skal kunne jobbe tett med leder rundt temaet arbeidsmiljø og forebygging av sykefravær. Det jobbes med fokus på nærvær både internt og i samarbeid med NAV lokalt, NAV Arbeidslivssenter og bedriftshelsetjenesten.

5.2 Bemanning - Utvikling årsverk

Sektor/stab	Antall årsverk	
	31.12.2022	31.12.2023
Kommunedirektørkontoret og Samfunnsutviklingsstaben	5,5	7,5
Sektor for teknikk og miljø	52,6	54,5
Eiendomsstaben	83,8	81,4
Sektor for skole	413,8	439,8
Sektor for barnehage	141,5	136,9
Sektor for familie og helse	73,0	-
NAV Elverum	22,0	24,0
Sektor for kultur	33,6	31,8
Sektor for helse, mestring og omsorg (HMO) tidligere PRO	530,6	664,4
Personalstaben	5,5	5,5
Service- og IKT-staben	25,9	27,2
Økonomistaben	20,9	22,6
Sum kommunen	1 408,7	1492,9

Tabell: Bemanning i Elverum kommune målt i antall årsverk fordelt på sektorer og staber per 31.12.2023 og 31.12.2022.

Oversikten over viser faste personalressurser per 31.12.2023. Dette gir oversikt over den reelle innsatsen av ressurser i form av personell, og mindre endringer/forskyvninger som ikke endrer den totale innsatsen. Utgangspunktet for tellingen er ansettelsesprosent for de enkelte stillingskategorier, og disse summeres opp til lønnede årsverk. Utviklingen vises sammenliknet med sum personalressurser per 31.12.2022.

Det er viktig å kjenne til endring i tellemåte: i 2022 var det maskinell telling av aktive årsverk, det vil si dersom en stilling stod vakant på telletidspunktet var den ikke med i tellingen. Fra 2023 telles alle nødvendige årsverk per dato uavhengig av om en stilling står ubesatt på telletidspunktet.

Endringer som ikke er kommentert under her skyldes tellemåte.

Stabene

Endringen i eiendomsstaben skyldes redusert bemanning i enhet for byggeprosjekt og enheten utleie.

I Samfunnsutviklingsstaben er det tilsatt en internasjonal rådgiver i 100% stilling (finansieres av prosjektene som gjennomføres) samt prosjektleder for energi- og klimaarbeidet i Sør-Østerdal i 100% stilling (interkommunalt samarbeid med finansiering fra Sør-Østerdal Interkommunale Politiske Råd og de deltakende kommuner).

Personalstaben administrerer også 5,2 årsverk frikjøpte hovedtillitsvalgte i tillegg til 1 årsverk hovedverneombud. Disse blir talt ute i sektorer i sine opprinnelige stillinger.

Endringen i Service- og IKT-staben: Staben har redusert antall årsverk med 0,5 årsverk i løpet av 2023.

Sektorene

Sektor for helse, mestring og omsorg består av de to tidligere sektorene Familie og helse og Pleie, rehabilitering og omsorg. Endring i årsverk skyldes i tillegg til tellemåte økning relatert til mottak av flyktninger, barneverntjeneste, etablering av rådgivende enhet for russaker og barnekoordinator, jfr. Handlings- og økonomiplan 2023 – 26. Økte behov behandlet ved 1. og 2. tertial har medført økt bemanning. 1 årsverk er overført fra økonomistaben og 2 fra NAV. Antall årsverk årsarbeidstid varierer gjennom året.

Sektor for familie og helse er nå slått sammen med tidligere PRO og er nå en del av HMO (helse, mestring og omsorg).

NAV - Antall medarbeidere er økt (+2) i forbindelse med mottak av flyktninger.

Sektor for skole – I tillegg til endringen i tellemåte er det en økning som skyldes økt mottak av flyktninger med ekstra tilsetning i BOI, ELS og skolene.

Sektor for barnehage – Ved nedleggelse av Vestad barnehage fikk ansatte tilbud om stilling i andre barnehager gjennom naturlig avgang og ledige stillinger. Enhetsleder gikk inn som leder for spesialpedagoger i sektoren.

I tillegg har kommunen totalt 18 aktive lærlingestillinger pr 31.12.23.

5.3 Likestilling og mangfold i arbeidslivet

5.3.1 Bakgrunn

I henhold til kommuneloven § 48 og likestillingsloven § 1, så skal kommunene rapportere sitt arbeid med likestilling. Rapporteringen skal inngå i årsmeldingen.

5.3.2 Generelt om likestilling og mangfold

Likestilling og mangfold handler om likeverdige muligheter og like rettigheter og plikter til deltakelse for alle uansett opprinnelse, legning, kjønn, funksjonshemming, alder og bakgrunn. Følgende lover og avtaleverk gjelder for likestilling:

- Lov om likestilling mellom kjønnene (likestillingsloven)
- Lov om forbud mot diskriminering på grunn av etnisitet, religion mv. (diskrimineringsloven)
- Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven)
- Arbeidsmiljøloven, Hovedavtalen og Hovedtariffavtalen

5.3.3 Likestilling i Elverum kommune

Det politiske mangfoldsutvalget ble besluttet avviklet i 2023 etter flere år uten aktivitet.

Vi har ingen direkte beskrivelse for hvordan man i kommunen sikrer likestilling og hindrer diskriminering. Med utgangspunkt i lov og avtaleverk mener vi å ha retningslinjer for rekruttering som sikrer tilsetning av den best kvalifiserte kandidaten. Vi har lønnspolitiske retningslinjer som sikrer riktig lønn basert på utdanning og kompetanse knyttet til stillingen, uavhengig av kjønn eller andre forhold.

5.3.4 Lønn, stillinger og kjønn

Lønnsoppjøret sentralt innenfor KS området ga i 2023 i snitt en lønnsvekst på 5,4% for ansatte i kapittel 4, noe som var 0,2% over resultatet for frontfaget. Flesteparten, det vil si cirka 80%, av kommunens ansatte er innplassert i dette lønnskapitlet etter Hovedtariffavtalen.

Det ble gjennomført ordinære lokale lønnsforhandlinger for ansatte i kapittel 3 for ledere på enhetsledernivå og avdelingsledernivå, samt for stillinger i kapittel 5 som omfatter rådgivere, ingeniører, jordmødre, leger, psykologer og spesialbibliotekarer. For ledere i kap3 ble resultatet i snitt en lønnsøkning på 5,97% mens det for ansatte i kap5 ble 5,63%.

Det er ikke nevneverdige forskjeller i lønn mellom kvinner og menn i de ulike forhandlingskapitlene, de forskjellene som er må sees i sammenheng med stillingens kompleksitet og utdanningsnivå.

Tabellene nedenfor viser oversikt over lønn for sektor – og stabssjefer i kapittel 3.4.1, samt gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn i de andre forhandlingskapitlene. Tallene i sistnevnte viser gjennomsnittslønn i 100 % stilling. Lønnsnivået for ledere og akademikere må ses i sammenheng med utdanning, ansvar og kompleksitet i stillingen. De øvrige ansatte i kapittel 4 har som hovedregel sin lønns plassering i henhold til garantilønnstabellen i hovedtariffavtalen. Lønnsforskjeller innen enkelte stillingstyper er knyttet til markedsverdi og ikke kjønn.

Lønn sektor- og stabssjefer (kommunedirektørens ledergruppe):

Stilling	Navn	Årslønn
Kommunedirektør	Kristian Trengereid	1 321 200
Assisterende kommunedirektør	Aasmund Hagen	1 075 000
Økonomisjef	David Sande	1 005 000
Service- og IKT-sjef	Rune Løchting	880 000
Personalsjef	Hjørdis Midjord	874 000
Eiendomssjef	Kjell Karlsen	986 000
Kultursjef	Line M. Rustad	874 000
Skolesjef	Askild Andersen Bø	970 000
Barnehagesjef	Lena Haugseth	931 000
Teknisk sjef	Tor Backe	988 000
Helse, mestring og omsorgssjef	Aino Kristiansen	1 144 000

Sektor- og stabssjefer	Gjennomsnittlig årslønn
Kvinner	955 750
Menn	1 032 200

Forskjellen i lønn mellom kvinner og menn er størst i kommunedirektørens ledergruppe. Som vi ser av oversikten over så tjener kvinnene i ledergruppa 92,6 % av det mennene tjener. Lønn sees i sammenheng med utdanning, type og størrelse på sektor, ansvar og kompleksitet i stillingen.

Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn - enhetsledere:

Forhandlingskapittel 3.4.2, enhetsledere/rektorer	Gjennomsnittlig årslønn
Kvinner (33 pers)	751 800
Menn (16 pers)	783 800

Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn - avdelingsledere:

Forhandlingskapittel 3.4.3, avdelingsledere	Gjennomsnittlig årslønn
Kvinner (38 pers)	725 900
Menn (9 pers)	699 300

Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn - akademikere:

Forhandlingskapittel 5, akademikere	Gjennomsnittlig lønn inkl. leger	Gjennomsnittlig lønn uten leger
Kvinner (42 pers)	706 300	693 800
Menn (28 pers)	710 700	624 400

Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn - kapittel 4:

Forhandlingskapittel 4, de fleste ansatte	Gjennomsnittlig årslønn
Kvinner	523 400
Menn	517 300

*Avlastere er ikke med i uttrekket. Disse er fast ansatte, men arbeidet er ikke sidestilt med ordinært arbeid og regulering følger av særavtalen SGS 1030.

Det finnes en felles veileder for fastsettelse av lønn i Elverum kommune, denne skal bidra til fastsettelse av riktig lønn ut ifra prinsippene i hovedtariffavtalen og lokal lønnspolitikk. For de fleste stillinger, alle tilhørende kap4 i Hovedtariffavtalen, er det faktorene utdanningsnivå og antall års arbeidserfaring som er avgjørende for lønnsnivå både for kvinner og menn. Her benytter vi garantilønnstabellen i HTA.

For stillinger i kap3 og kap5 er det utdanningsnivået og kandidatens erfaring som teller ved lønnsfastsettelse, såkalt direkte plassering uten føringer fra HTA. Hvis det innenfor visse yrker er større utfordringer med å rekruttere kvalifiserte ansatte, kan det gi grunnlag for en høyere lønsplassering etter en konkret vurdering. For å sikre et rettferdig lønnsnivå sier veilederen at all lønnsfastsettelse innen kap3 og kap5 skal godkjennes av personalsjef på vegne av arbeidsgivers forhandlingsutvalg.

Det er fokus på likelønn i alle typer stillinger i Elverum kommune. Vår lønnspolitikk gjenspeiles i vår modell «Lokale forhandlinger – gjennomføringsmodell» (sist revidert av en partssammensatt arbeidsgruppe i 2023), som er tuftet på Hovedtariffavtalen, hvor det blant annet fremkommer at lønnspolitikken skal bidra til:

- Motivere til kompetanseutvikling
- Motivere til mer heltid
- Beholde, utvikle og rekruttere
- Sikre kvalitativt gode tjenester
- Fremme og ivareta likestilling mellom kjønnene

Elverum kommune har utarbeidet en overordnet kompetanseplan og alle sektorer og staber, skal ha egne kompetanseplaner som beskriver hvilken kompetanse som trengs videre fremover for å sikre gode, kvalitative tjenester til kommunens innbyggere. Elverum kommune ønsker at kommunens ansatte skal ta videreutdanning for å heve kompetansen innenfor de områder som er nødvendig. Vi har egne rutiner for gjennomføring av videreutdanning og hvordan dette skal kompenseres lønnsmessig.

5.3.5 Andel kvinner og menn ansatt i Elverum kommune

Som det framkommer av tabellen under er andelen kvinner høy innenfor alle sektorer med unntak av Sektor for teknikk og miljø og Sektor for kultur. Elverum kommune skiller seg dermed ikke ut fra kommunesektoren generelt med hensyn til kjønnsfordeling, og det kan konstateres at Elverum kommune er en stor kvinnearbeidsplass. Endringene er marginale fra år til år. På tross av sterkt søkelys de siste årene på kjønnssegregering i norsk arbeidsliv når det gjelder valg av sektor og yrke, viser tall fra SSB at dette tar tid å endre. I 2023 viser tallene at andel menn totalt i alle kommuner kun er 23,6 prosent. I Elverum er total andel menn stabilt fra 2022 med 22 prosent.

Andel kvinner og menn fordelt på sektor og stab:

Sektor/stab	Kvinner		Menn	
	2022	2023	2022	2023
Kommunedirektør/stabene	63 %	65 %	37 %	35 %
Eiendomsstaben	59 %	58 %	41 %	42 %
Teknikk og miljø	24 %	26 %	76 %	74 %
Skole	73 %	74 %	27 %	26 %
Barnehage	97 %	97 %	3%	3 %
Familie og helse (sammen med HMO i 2023)	79 %		21 %	
Helse, mestring og omsorg (HMO – PRO i 2022)	87 %	86 %	13 %	14 %
Kultur	35 %	36 %	65 %	64 %
NAV	86 %	88 %	14 %	12 %
Totalt	78 %	78 %	22 %	22 %

Tabell: Andel kvinner og menn fordelt på sektorer og staber.

Andel kvinner og menn i de ulike forhandlingskapittel (stillingkategorier):

Forhandlingskapittel etter hovedavtalen	Kvinner		Menn	
	2022	2023	2022	2023
3.4.1 Kommunedirektørens ledergruppe	50 %	42 %	50 %	58 %
3.4.2 Enhetsledere og rektorer	69 %	67 %	31 %	33 %
3.4.3 Avdelingsledere	82 %	81 %	18 %	19 %
4. Fagarbeidere, assistenter, pedagoger etc.	80 %	81 %	20 %	19 %
5. Akademikere	52 %	60 %	48 %	40 %

Tabell: Andel kvinner og menn i de ulike forhandlingskapittel (stillingkategorier)

Når det gjelder lederstillinger har Elverum kommune et stort flertall med kvinnelige avdelingsledere med 81 prosent, andel kvinnelige enhetsledere er høyt med 67 prosent i 2023. Kommunedirektørens ledergruppe består i dag av 12 sektor- og stabsledere, hvorav 5 kvinner og 7 menn (42% kvinner og 58% menn). Vi ser også at andelen menn (21prosent) er betydelige lavere enn andel kvinner (79 prosent) blant personale i barnehage og skole. Vi mangler fortsatt et bredt nok rekrutteringsgrunnlag for å få flere menn inn i skole og barnehage (kap. 4). Loven åpner for positiv særbehandling av menn når det er et saklig formål, og når det gjelder stillinger hvor arbeidsoppgavene er rettet inn mot undervisning eller omsorg for barn, som i barnehage og skole, og når menn er underrepresentert. Som et tiltak for å bedre kjønnsbalansen vil Elverum kommune kunne benytte seg av positiv særbehandling der dette er tillatt, jfr. likestillingsloven og forskrift. Hensikten vil være å rekruttere flere menn inn i barnehage og grunnskolen.

Blant akademikere i kapittel 5 har andel kvinner økt fra 52 prosent i fjor til 60 prosent i 2023.

5.3.6 Tiltak for å hindre diskriminering

Vår arbeidsgiverstrategi «Framoverlent sammen», inneholder elementer som påvirker likestillings- og mangfolds arbeidet i kommunen. Arbeidsgiverstrategien gir uttrykk for de handlinger, holdninger og verdier som vi ønsker at våre ledere og ansatte står for og praktiserer hver dag. Det har vært en bred forankring av arbeidet med arbeidsgiverstrategien, både blant ledere, ansatte og tillitsvalgte før den ble vedtatt i kommunestyret 23.11.16. Arbeidsgiverstrategien uttrykker en felles plattform for å fremme likestilling og mangfold og hindre diskriminering. Arbeidsgiverstrategien skal sammen med nye rutiner for rekruttering/tilsetning, som ble ferdigstilt i 2018, legge grunnlaget for at mangfoldet i Elverum kommunes befolkning gjenspeiles i Elverum kommunes medarbeidere.

Arbeidsgiverstrategien er tema i kommunens lederutviklingsprogram. Hensikten er å reflektere over vår arbeidsgiver politikk, den ansatte i fokus, og hvordan dette kommer til uttrykk gjennom holdninger, verdier og lederatferd som igjen kommer til uttrykk i vår kultur.

Kommunen har ikke statistikk over hvor mange ulike etnisiteter som er representert blant våre ansatte, dette fordi dette ikke ansees som relevant. Man ansettes som følge av kompetanse og egnethet, ikke på bakgrunn av etnisitet.

Vi i Elverum kommune ønsker at våre ansatte skal trives og yte sitt beste. Alle beveger vi oss gjennom ulike faser i livet, og hver livsfase medfører ulike behov, krav, begrensninger og muligheter. Det som skjer underveis i yrkeskarrieren vil kunne påvirke vår produktivitet og hvor lenge vi velger å være yrkesaktive. Vår livsfasepolicy beskriver de personalpolitiske verktøy som kan benyttes for at ansatte i ulike faser gjennom livet skal kunne yte sitt beste i arbeidet.

5.3.7 Heltid/deltid

Elverum kommune har vedtatt at kommunen skal ha fokus på heltidskultur. Dette følger av kommunestyrevedtak av 15.12.15, punkt 15 og er fortsatt like aktuelt; Heltidskultur: «Elverum kommune prioriterer igangsetting av tiltak og prosjekter som legger bedre til rette for heltidskultur».

Det jobbes kontinuerlig for en høyere andel heltidsansatte, spesielt innen sektor for helse, mestring og omsorg der utfordringen med deltid oppleves som størst. Kommunen har utarbeidet en lokal retningslinje med formål om å øke antall heltidstilsatte i tråd med HTA §2.3.1.

Arbeidsgiver har sammen med arbeidstakerorganisasjonene, representert ved hovedtillitsvalgte, sett på muligheten for å innføre såkalt *årsturnus* som et ledd i arbeidet for økt andel heltidsstillinger. Så langt i arbeidet har vi ikke lyktes med å komme til enighet om retningslinjene for denne typen turnus.

Sektor for helse, mestring og omsorg har deltatt i læringsnettverket TØRN, en nasjonal satsning fra Helsedirektoratet. Nettverket består av 30 kommuner i landet og drives i regi KS. Moen sykehjem har deltatt i prosjektet. Prosjektperioden varte fra juni 2022 til november 2023.

Prosjekt mål:

Resultatmål (mål for prosjektperioden):

- Finne en metode for å kartlegge og fordele oppgaver og kompetanse i avdelingen.
- Ansatte med helsefaglig utdanning bruker mer tid til direkte pasientnært arbeid.

Effekt mål (langsiktig mål):

- Vi sikrer forsvarlige tjenester med tilstrekkelig kompetanse.
- Vi rekrutterer og beholder ansatte med relevant kompetanse.

Selv om dette prosjektet ikke har definert flere heltidsstillinger som et uttalt mål er det lov å tro at dette også vil kunne påvirke heltidskulturen i positiv retning. TØRN som virkemiddel vil bli videreført og implementert i sektoren forøvrig som et ledd i arbeidet for å møte utfordringen med en stadig økende andel eldre som vil få behov for tjenester fra kommunen, samtidig som antall arbeidsføre til å

utføre arbeidet avtar. På bakgrunn av denne utviklingen må man finne andre måter å fordele oppgavene på for å kunne benytte all kompetanse på rett sted.

Ønske om en sterkere heltidskultur er en overordnet samfunnsutfordring og ikke primært et lokalt problem for Elverum kommune. Det er en utbredt holdning i arbeidstakernes organisasjoner at økt frekvens på helgearbeid ikke er ønskelig. Vi vet at dagens etablerte måte å organisere turnusarbeid på bremser en økning av heltidsstillinger. Det er blant annet spørsmål om frekvensen av helgearbeid som medfører at turnusen har behov for flere små helsestillinger, ofte på under 20 prosent, for å kunne levere en forsvarlig tjeneste gjennom hele uka. Mulighetene for å øke antall heltidsansatte begrenses av gjeldende turnus- og arbeidstidsordninger. Elverum kommune har spilt inn behovet for bedre incentiver for flere arbeidstimer på helg til tariffoppgjøret 2024.

Elverum har ifølge KS sysselsettingsstatistikk gjennomsnitt stillingsstørrelse på 80,8 prosent pr 01.12.23, dette er på nivå med det vi ser hos våre nabokommuner som vi gjerne sammenligner oss med; Hamar (80,4), Ringsaker (80,3), Løten (80,0) og Stange (83,0). Alle de nevnte kommunene her har minimal endring fra 2022.

Kommuner som ofte løftes fram som de som har lyktes med heltidskultur er eksempelvis tidligere Oppedgård -nå Nordre Follo (84,8 prosent) og Vestby (78,8 prosent). Nordre Follo ligger altså fortsatt noe foran Elverum, mens vi nå har litt høyere gjennomsnittlig stillingsstørrelse enn Vestby som har gått 1 prosentpoeng tilbake fra 2022.

Utviklingen i gjennomsnittlig stillingsstørrelse i Elverum kommune har utviklet seg fra 77,6 prosent i 2014 til 80,8 prosent i 2023. Vi ser av tabellen under her at vi har økt antall hele og store stillinger, men samtidig har vi også økt antall stillinger under 20 prosent. Dette har sammenheng med turnus og 24/7 drift hvor man er avhengig av antall hoder på helg.

Stillingsstørrelse i %	Kvinner		Menn		Antall stillinger *)	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
0 – 19,99 %	83 %	78 %	17 %	22 %	144	157
20 – 39,99 %	80 %	69 %	20 %	31 %	118	147
40 – 59,99 %	86 %	86 %	14 %	14 %	186	185
60 – 79,99 %	84 %	81 %	16 %	19 %	262	245
80 – 99,99 %	92 %	93 %	8 %	7 %	211	217
100 %	73 %	74 %	27 %	26 %	913	922

Tabell: Stillingsstørrelser fordelt på kvinner og menn *) Antall stillinger er ikke samme antall som antall ansatte, da flere ansatte innehar flere stillinger.

5.3.8 Arbeid med etikk og verdigrunnlag

Elverum kommune har arbeidet systematisk med etikk og verdigrunnlag i lang tid og det er de senere årene foretatt en gjennomgang av både de etiske retningslinjene og kommunes antikorrupsjonsarbeid gjennom et antikorrupsjons-program. I tillegg inngår korrupsjonsforebygging i styringsplattformen vår, vårt verdigrunnlag, etiske retningslinjer, arbeidsreglement, varslingsrutiner mv.

Hensikten med programmet er å sørge for at de folkevalgte, ansatte og ledere, har en høy bevissthet rundt etikk for å forhindre mislighold og korrupsjon. Programmet anbefaler blant annet tiltak som god internkontroll som ivaretas gjennom bruk av kvalitetssystemet hvor arbeidsprosesser er beskrevet gjennom prosedyrer, retningslinjer og rutiner og tilhørende avvikssystem som er under implementering i hele organisasjonen. Her har vi støttet på noen utfordringer sammen med leverandør av nytt kvalitetssystem og vi jobber videre for å kvalitetssikre dagens system for internkontroll.

Et annet tiltak som anbefales i programmet er å gjennomføre gode og riktige anskaffelser. Dette ivaretas gjennom innkjøpsrådgivere i Økonomistaben som bistår organisasjonen med innkjøp og anskaffelser.

Kommunen har gjennom en partssammensatt gruppe utarbeidet enkle rutiner som skal gjøre det lett for ansatte å varsle om kritikkverdige forhold. I rutinen fremgår det at Elverum kommune som arbeidsgiver oppfordrer til å varsle om kritikkverdige forhold. Målet med rutinene er å legge til rette for at vi skal ha en åpen organisasjon og en god yringskultur i Elverum kommune. Varsling har vært tema i kommunedirektørens ledergruppe og det har blitt utarbeidet foilserie og dilemmaverktøy som ledere har fått distribuert ut i den hensikt at dette skal tas opp som tema i ansattgrupper i sektorer og staber. Verktøyet ligger tilgjengelig i kvalitetssystemet og brukes i de ulike sektorer og staber.

5.4 Medarbeiderundersøkelse – 10 – faktor

Det gjennomføres medarbeiderundersøkelse i hele organisasjonen annet hvert år, sist i november 2022. Ansatte og ledere svarer på 35 påstander der svarene er rangert i 5 kategorier fra svært uenig til svært enig. Påstandene det svares på vil avdekke ulike forhold knyttet til arbeidssituasjon som f.eks. mestring, samarbeid, ledelse og arbeidsmiljø.

Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor bygger på forskning om effektiv ledelse og gode virkemidler for å motivere medarbeidere og derigjennom skape gode resultater. Forskingen er koblet opp mot brukernes vurdering av kvaliteten på tjenester. I 2022 var det 1304 ansatte som svarte, det gir en svarprosent på 70,3%, mot 71 % deltagelse i 2020.

Resultatene fra undersøkelsen i 2022 viser at Elverum kommune ligger på snitt eller over landsgjennomsnittet på alle faktorer. Vi scorer bedre enn gjennomsnittet for kommune-Norge på faktorene «Bruk av kompetanse», «Rolleklarhet» og «Mestringstro», det gjorde vi også i 2020. Så må vi også si at det er varierende score mellom avdelingene, noen ligger over og noen ligger under landsgjennomsnittet i eget område. Resultatrapporten fra 10-faktor er et godt grunnlag for hver avdeling til å jobbe med eget arbeidsmiljø.

Gjennom 2023 og fram mot ny undersøkelse i 2024 jobber organisasjonen avdelingsvis med prioriterte tiltak etter undersøkelsen. Hvilke faktorer man setter fokus på og hvilke tiltak som prioriteres vurderes internt i hver avdeling på bakgrunn av avdelingens resultater. Ledere og medarbeidere har tilgang til gode verktøy i etterarbeidet knyttet til 10-faktor og får bistand fra personalstaben hvis ønskelig. Det skal gjennomføres ny medarbeiderundersøkelse i november 2024.

6 Handlingsplan 2023 – 2026 - Arbeid og resultater i 2023

6.1 Innledning

Elverum kommune ruller hvert år handlings- og økonomiplan for kommende fireårs periode. Handlings- og økonomiplanen for perioden 2023-2026 ble godkjent av kommunestyret 15. desember 2022. Det første året i planen har navnet *Virksomhetsplan og årsbudsjett*, og er bindende i form av mål og rammer. Dette er grunnlaget for årets virksomhet. Resultater for 2023 per tjenesteområde, finnes under kapitlet «Tjenesteområdenes resultater» (se kapittel 7 - under). Status for investeringsprosjekter finnes i kapittel 9 – se under.

Handlingsplanen beskriver hovedtrekkene i det som planlegges gjennomført for kommende fireårsperiode, **økonomiplanen** er de økonomiske rammene for samme periode. Som nevnt over er det første året bindende og er eksakt og relativt detaljert. De neste tre årene i planen er tentative, og beskriver hvilke mål, rammer, forutsetninger, aktiviteter og utfordringer som ligger til grunn for disse årene.

Kapitlet «Handlingsplan 2023-2026 – arbeid og resultater i 2023» beskriver kort arbeid og resultater i 2023 sammenholdt med ambisjoner i Handlings- og økonomiplan 2023 – 2026. Handlings- og økonomiplanen beskriver også i noen grad samfunnsutvikling som foregår i regi av næringslivet, frivillig sektor og andre offentlige aktører innenfor vår kommune, derfor kommenteres resultater i 2023 også noe i dette perspektivet der det er naturlig.

Kommuneplanen med samfunnsdel og arealdel er den overordnede planen som Elverum kommune styres etter. Kommuneplanens mål og strategier er utdypet i de strategiske planene/temaplaner for ulike fagområder. Disse temaplanene er grunnlaget for prioriteringer i handlings- og økonomiplanen med virksomhetsplan og årsbudsjett. På den måten skapes det «en rød tråd» i planverket. Handlings- og økonomiplanen for fireårsperioden «samler trådene» og:

1. Tar tak i mål og strategier i kommuneplanen, kommunedelplaner og tema-/sektorplanene (de strategiske planene).
2. Tar tak i føringer for tjenester og samfunnsutvikling som vurderes som nødvendig å håndtere, og som ikke er redegjort for i planverket (uforutsette ting som kommer på, muligheter og utfordringer som gir seg underveis og som ikke er tatt høyde for i planverket).

Planverket i kommunen er utviklet i samsvar med kommunens planstrategi. Denne planstrategien beskriver hvilke planer kommunen må og bør ha for å drive forsvarlig og ivareta kommunens roller: 1. Demokratisk arena; 2. Tjenesteproduksjon for befolkningen; 3. Forvaltningsmyndighet; 4. Samfunnsutvikler; 5. Arbeidsgiver.

Planverket er strukturert og fordelt på seks samfunnsområder. Disse samfunnsområdene ligger fast over tid, og er de områdene der vi må sørge for å ha tilstrekkelig planverk for å ivareta våre roller (se over) på en forsvarlig måte. De seks samfunnsområdene er: 1. Klima og energi; 2. By- og bygdeutvikling; 3. Samferdsel og infrastruktur; 4. Verdiskaping og næringsutvikling; 5. Natur, kulturmiljø og landskap; 6. Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

Handlingsdelen i handlings- og økonomiplanen har disse seks samfunnsområdene som inndeling for å beskrive hva som planlegges gjennomført, og i denne delen av årsrapporten rapporterer og kommenterer vi fra 2023 fordelt på samfunnsområdene.

6.2 Klima og energi

Ved inngangen til Handlingsplanperioden 2023-2026 har den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor dette samfunnsområdet i vesentlig grad vært basert på følgende:

- Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.
- Strategisk plan – Klima og energi i Elverum 2020-2024.
- Særskilte vedtak i kommunestyre og formannskap.

Med virkning fra februar 2023 har Sør-Østerdals-kommunene interkommunalt samarbeid med egen prosjektleder for å være pådriver og koordinator i kommunenes klima- og energiarbeid (hvorav Elverum er ansvarlig for en 50%-andel og er vertskommune).

Arbeid som har blitt gjennomført i 2023 på samfunnsområdet klima og energi, og som er ledd i det mer langsiktige perspektivet fram mot 2026 er særlig (fordelt på innsatsområdene i klima- og energiplanen):

1. Energiproduksjon og distribusjon

Elverum har relativt stor produksjon av fornybar energi i form av bioenergi i fjernvarmeanlegg, på gårdsanlegg og i de enkelte hjem (vedfyring i rentbrennende ovner) samt vannkraftproduksjon i Glomma, grunnvarme i varmepumper og etterhvert stadig flere solcelleanlegg, også etter hvert større solkraftverk (jfr. pågående konsesjonsbehandling på bl.a. Bronkemoen solkraftverk). Fornybar energiproduksjon utvikles litt og litt år for år, og energiproduksjon for stasjonære formål fullt ut basert på klima-, miljøvennlige og fornybare energikilder er innen rekkevidde. Kommunen veileder i reguleringssaker og byggesaker og der det ellers byr seg muligheter med tanke på konvertering til klimavennlig energiproduksjon.

2023 har som 2022 med tanke på energipriser vært et uvanlig år med hendelser på den internasjonale arena som har skapt unormalt høye energipriser. Selv om energipriser for framtida er krevende å prognostisere, er det mange faktorer som tyder på at energi for framtida i større grad blir en knapphetsvare, og at energiprisene vil stabilisere seg på et høyere nivå enn før 2022. Dette medfører lønnsomhet i flere prosjekter hvor fornybar energi er produksjonsgrunnlaget. Dette slår også inn i Elverum som lokalsamfunn med større oppmerksomhet for solenergi, bioenergi og økt vannkraftproduksjon - nye prosjekter og forbedring av eksisterende står for døra for de kommende år.

2. Bærekraftige bygg, oppvarming og energibruk

Elverum har en fornyet trestrategi (fornyhet i 2021) som er veiledende for byggevirksomhet i kommunen. Trestrategien gir føringer for byggevirksomhet i kommunen, bl.a. med et betydelig klimaperspektiv.

Etter en intensiv investeringsperiode i bygg gjennom flere år, har kommunen i inneværende periode et begrenset investeringsprogram. Det jobbes imidlertid til enhver tid aktivt for å sikre energieffektiv energiforsyning og bruk i kommunale bygg. Som eksempel: Regnskapet for 2022 viser at driftskostnadene til eiendomsdrift for Ydalir skole med idrettshall utgjorde 420 kr/m². Til sammenligning utgjør driftskostnaden for Søbakken skole 685 kr/m². Energikostnaden (strøm og fjernvarme) for Ydalir skole i 2022 utgjorde 96 kr/m², mens den for Søbakken skole utgjorde 253 kr/m². Dette gjenspeiler at det er lønnsomt å bygge i henhold til krav som innebærer passivhusstandard. Passivhusstandardene NS 3700 og 3701 stiller krav til blant annet varmetap, oppvarmingsbehov, kjølebehov, energibehov til belysning og energiforsyning. Standardene setter også krav til lekkasjetall, prøvingsprosedyrer, målemetoder og rapportering av energiytelsen ved

ferdigstillelse. Ydalir skole er for øvrig Breem-Nor sertifisert med klassifisering Very Good. Miljøsertifiseringen har som mål å motivere til bærekraftig design, og ble lansert i Norge i 2012.

Det har gjennom hele 2023 vært arbeidet i kommunens pilotprosjekt i Ydalir, i særlig grad i regi av kommunens selskap Elverum Vekst AS med datterselskapet Elverum Tomteselskap AS. Etter en intensiv periode med klimariktig utbygging av Ydalir skole og barnehage, jobbes det nå med profilering, markedsføring og salg av Ydalirområdet og ferdigregulerte områder, med detaljreguleringsplaner, med avtaleutforming med utbyggere o.a. Imidlertid har hele 2023 vært en krevende periode for byggebransjen og utbygginger som følge av forhøyede rentenivåer, høye materialkostnader m.m, hvilket har medført meget laber etterspørsel i boligmarkedet og ingen inngåtte nye kontrakter innenfor pilotprosjektet Ydalir. Se nærmere omtale av aktivitet og prosjekter her.

3. Transport, anlegg og arealplanlegging

Det har også i 2023 vært arbeidet noe med videre planlegging (tilknyttet byplanen) for å kunne realisere bedre forhold for syklende og gående i byområdet. Egen utredning og plan for sykkeltiltak er grunnlag for byplanen. I byplanen tilstrebes det å legge til rette for et klima- og miljøvennlig og arealeffektivt utbyggingsmønster. Den vedtatte byplanens føringer ligger nå til grunn for reguleringsplanlegging som til enhver tid pågår. Gjennom 2023 er det fremmet til sammen 8 regulerings saker på større eller mindre utbygginger i kommunen og som i varierende grad har klimaperspektiver i prosjektene.

Kommunen bidrar med gradvis elektrifisering av egen bilpark. Per årsskiftet 2023/2024 er om lag 35% av bilparken elektrifisert, etter planen vil mer enn 50% være elektrifisert i 2025 og 100% i 2030 – det foregår en jevn og planmessig utskifting med konvertering til elbiler. I 2023 har Elverum kommune sammen med 10 øvrige kommuner rundt Mjøsøa, fylkeskommunen, transportetatene og Statsforvalteren i Innlandet arbeidet videre for å følge opp den vedtatte felles areal- og transportstrategi for «Mjøsbyen». Arbeidet er videreført ved at kommunen (og de øvrige 10 kommuner i samarbeidet) har tilsluttet seg 0-vekst mål for personbiltrafikken fram mot 2037, som et ledd i å bidra til å realisere nasjonale klimamål, og som vilkår for at Mjøsbyen-regionen kan posisjonere seg for statlige regionvekstavtaler for samferdselstiltak. Elverum kommune har tilsluttet seg denne ambisjonen i KS-sak 035/23. Arbeidet Mjøsbyen-samarbeidet vil være førende for å skape et klimariktig transportmønster fram mot 2040 i den bo- og arbeidsmarkedsregionen som Mjøsbyen-kommunene representerer – se www.mjosbyen.no.

4. Utslipp og opptak av klimagasser fra skog og annen arealbruk.

Karbonbinding i skog, bygg og trekonstruksjoner – langsiktig karbonbinding for å hindre klimagassutslipp til atmosfæren er viktig i klimaarbeidet. Skogen spiller en helt avgjørende rolle i karbonforvaltningen. I Elverum drives det et aktivt skogbruk innenfor miljø- og bærekraftsstandarder som er allmenne for skogforvaltningen i Norge, for å sikre god netto tilvekst i skogene. Markedene modnes etter hvert mer og mer for moderne trebyggeri som et vesentlig bidrag i klimaarbeidet, dette påvirker også primærskogbruket og skogforvaltningen i den forstand at aktiviteten er jevnt høy.

5. Jordbruk og matproduksjon

I jordbruk og matproduksjon skjer både klimagassutslipp og klimagassbinding gjennom karbonkretsløpet. Det arbeides kontinuerlig med veiledning for god agronomi blant kommunens jordbrukere.

6. Forbruk, avfall og avløp

Elverum kommune har i samarbeid med de øvrige Sør-Østerdalskommune et godt avfallshåndteringskonsept i regi av Sør- Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap (SØIR). SØIR bidrar til forsvarlig håndtering gjennom stadig forbedring av avfallsgjenvinningen, god kildesortering og reduksjon av avfallsmengdene blant Elverums innbyggere. Se mer om virksomheter og resultater hos SØIR IKS.

Elverum kommune har i all hovedsak et godt og driftssikkert system og infrastruktur for vann og avløp med tilhørende rensing. Dette har også klimaperspektiv i den forstand at det dreier seg om god ressursanvendelse, gjenvinning og miljøvern. Vann- og avløpssystemet driftes i henhold til egen plan og med en egen langsiktig gebyrfinansiert investeringsplan.

På noe lengre sikt vil det være behov for betydelige investeringer i rensaneanlegg for avløpsvannet i kommunen for bl.a. å sikre nitrogenrensing mot de resipienter som sokner til Oslofjorden (jfr. Glomma). Dette er en utfordring som involverer alle kommuner i vannsystemene som har utløp i Oslofjorden.

7. Kommunens egen virksomhet

I kommunens egen virksomhet er det tiltakende oppmerksomhet for å bidra i klimaarbeidet gjennom:

- Kommunen skal fortsette å vise vei ved å **bruke tre som byggemateriale i sine bygg.**
- Kommunen tilrettelegger for at det både i kommunens drift og ansatte kan bruke **elbiler og ha tilgang til lademuligheter.**
- Anvende **anskaffelsespesifikasjoner** som stiller krav som fremmer klima- og miljøeffektive løsninger ved innkjøp og bygg- og anlegg.
- Anvende tilgjengelig teknologi for å redusere behovet for arbeids- og møtereiser. Dette har i Elverum kommune som for øvrig i Norge og globalt blitt gitt et kraftig puff framover gjennom koronaperioden. Teknologien for digitale møter bidrar nå til vesentlig mindre reising og tidsbruk i tilknytning til møter, både internt i kommunen og med eksterne partnere.

8. Klimatilpasning

I tilknytning til beredskapsarbeidet i kommune ble det gjennom 2020 og 2021 gjennomført et arbeid i samarbeid med de øvrige Sør-Østerdalskommunene for å kartlegge klimasårbarhet og legge grunnlaget for oppdaterte planer for å håndtere klimarelaterte hendelser (intens nedbør, flom, vind) på utsatte steder. Dette arbeidet ble sluttrapportert i 2021 med den følge at kunnskap er systematisert, kartmateriale m.m. er oppdatert som grunnlag for å gjennomføre risikoreduserende tiltak samt forberede for å håndtere uønskede klimarelaterte hendelser. I planleggingsarbeidet er det hele tiden oppmerksomhet med tanke på klimatilpasning i bygge- og anleggsinvesteringer og i å holde vannveger åpne for å tåle nedbør og skjerpede krav for ikke å bygge i områder som er flomutsatt – jfr. særskilt for Elverum flomsone mot Glomma.

9. Klimabudsjett og klimaregnskap for Elverum kommune

Da Elverum kommunes Klima- og energiplan ble vedtatt 27.05.2020 vedtok kommunestyret samtidig at: *«Klimabudsjett utarbeides fra og med 2021 som del av det årlige arbeidet med Handlings- og økonomiplan, virksomhetsplan og årsbudsjett. Det skal også utarbeides klimaregnskap som en del av kommunens årsmelding.»*

På dette grunnlaget ble det for 2023 konkretisert tiltak innenfor 2 kategorier i Handlings- og økonomiplanen 2023 - 2026 ut fra om de kan tallfestes eller ikke. Noen tiltak har vært mulig å

beregne effekten av, men ikke alle. Det at tiltak vanskelig lar seg utslippsberegne på kommunalt nivå, betyr imidlertid ikke at tiltaket har mindre påvirkning på klimagassutslippene enn de kvantifiserte utslippene. Klimabudsjettet vil forbedres over tid, i takt med kunnskapsutvikling og eventuell kapasitetsstyrking på saksområdet.

Utskifting av kommunens egen bilpark fra fossile biler til el.-biler er det konkrete tiltak som kommunen som organisasjon finner å kunne realisere og som kan kvantifiseres. På dette området følger kommunen en utskiftingsplan fram mot 2030 – da målet er 100% el.-biler. Total gevinst i 2030 er da beregnet å tilsvare 240 tonn CO₂-ekvivalenter i forhold til hva som ville vært situasjonen hvis denne utskiftingen ikke hadde blitt gjennomført. Per utgangen av 2023 er kommunen om lag 35% på veg mot dette målet.

For øvrig lister klimabudsjette for 2023 en rekke tiltak som kan gjennomføres og som har effekt på klimagassutslipp, men som nevnt vanskelig lar seg kvantifisere eksakt på kommunens hånd. Disse tiltakene er – med referanse til kommunens energi- og klimaplan:

- Teste ut fossilfri og mest mulig utslippsfri bygge- og anleggsplass før 2025.
- Tilrettelegging for sykkel og gange.
- I alle innkjøps- og anbudsprosesser skal det vurderes hvilke klima- og miljøkrav som er relevante å stille for den enkelte anskaffelsen.
- Utarbeide strategier og tiltak for gode klimaløsninger i private- og kommunale arealplanforslag.
- Reglementfeste kollektivtransport eller bruk av tjeneste-biler (nullutslippskjøretøy) som foretrukket reisemiddel ved alle tjenestereiser.
- Oppfordre til mest mulig bruk av digitale møter for å redusere reise-/transportvirksomheten.
- Utforme parkeringsbestemmelser som gir fordeler til null- og lavutslippskjøretøy.
- Etablere god sykkelparkering ved alle offentlige bygg i sentrum.
- Innføre kildesortering av alt avfall fra kommunal drift innen 2023.
- Innføre bærekraftig livssyklusbehandling av IT-produkter gjennom gjenbruk og resirkulering.
- Forankre KEP i Elverum Vekst AS styringsdokumenter med oppfølgingssystemer.
- Forankre KEP i KF Elverum Kommuneskoger styringsdokumenter med oppfølgingssystemer.
- Forankre KEP i SØIRs styringsdokumenter med oppfølgingssystemer.
- Etablere maler og rutiner som ivaretar klimaledelsesaspektet i alle saksfremlegg.
- Landbruksforvaltningen - utarbeide strategier og tiltak som sikrer at en i det daglige arbeidet informerer og veileder om tiltak i landbruket som bidrar til utslippsreduksjon.
- Endre eller forbedre dagens slambehandlingsmetode til en mer miljømessig måte, og slik at utnyttelsen av slamressursen optimaliseres ytterligere.
- Gjennomføre utskifting av ledningsnett i henhold til vann- og avløpsplan.
- Ved fornyelse av avtalene om leveranse av fjernvarme til kommunale bygg stille krav om fossilfri energiproduksjon.
- Stille tidsriktige krav til energieffektive, klimaeffektive- og miljøvennlige bygg som oppdragsgiver i reguleringsplaner der arealformålet er offentlig tjenesteyting og kommunen er tjenesteprodusent.
- Utskifting gatelys (LED 216000 kWh/år = 1,75 tonn CO₂e/år).

For de aller fleste av de listede tiltakene er situasjonen den at dette arbeides det med kontinuerlig i kommunens organisasjon – gjennom tilpasninger i den ordinære tjenesteproduksjonen og myndighetsforvaltningen. Samtidig må det erkjennes at **systematisk oppfølging** av klimabudsjettet med et tilsvarende klimaregnskap for kommunen, har en ikke hatt kapasitet til å følge opp i tilstrekkelig grad siden energi- og klimaplanen ble vedtatt. Det er utsikter til at dette kan forbedres for de kommende år, da en nå igjen i regionalt samarbeid i Sør-Østerdal har egen prosjektleder /rådgiver til å følge opp energi- og klimaarbeidet og energi- og klimaplanene.

6.3 By- og bygdeutvikling

Ved inngangen til Handlingsplanperioden 2023-2026 har den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor dette samfunnsområdet i vesentlig grad vært basert på følgende:

- Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel
- Kommunedelplan – arealdelplan Elverum byområde: [«Byplan 2030»](#).
- Et omfattende lovverk og forskrifter – i særlig grad Plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter.
- Særskilte vedtak i kommunestyre og formannskap vedrørende regulering og utbygging.

Arbeid som har blitt gjennomført i 2023 på samfunnsområdet by- og bygdeutvikling, og som er ledd i det mer langsiktige perspektivet fram mot 2025 er særlig:

Arealplanlegging – Byplanlegging – Reguleringsplanlegging – på dette området planlegges det og har vært gjort jevnt med arbeid gjennom hele 2023. Gjennom 2023 er det fremmet til sammen 8 reguleringsplaner på større eller mindre utbygginger i kommunen. Disse planene med tilhørende dokumentasjon finnes igjen under formannskapetets møteplan gjennom 2023. Arealplanleggingen i kommunen kan du lese mer om her. Gjennom 2023 er det gjennomført en relativt omfattende planprosess for revisjon av kommuneplanens arealdel – et arbeid som vil gå gjennom store deler av 2024 før endelig ferdigstilling.

Byggesaksbehandling – Denne tjenesteproduksjon er riktig dimensjonert ut fra behovet i kommunen. Den har blitt gjennomført som stabil gebyrfinansiert tjenesteproduksjon i hele 2023 og leverer tjenesten innenfor gitte rammer på tid og økonomi. Se her for mer info om pågående arbeid og resultater.

Oppfølging av privat og offentlig utbygging – Som følge av både privat og offentlig utbygging i Elverum, er det til enhver tid et antall prosjekter å følge i drøftinger, dialog, forhandlinger m.v. Dette arbeidet gir grunnlag for de forskjellige formene for arealplanlegging og byggesaksbehandling. Det registreres at det er færre saker både innenfor reguleringsplanlegging og byggesaksbehandling enn tidligere år, med den sannsynlige grunn at Elverum også omfattes av den tidsperioden vi er inne i med høye renter, høye materialkostnader og derav høye byggekostnader og strammere økonomi hos innbyggere/befolkning i hele Norge, med påfølgende vanskelige tider for byggebransjen.

Gjennom 2023 er det blant annet arbeidet for å forberede utvikling av Rådhusplassen, en utbygging som etter planen kommer til realisering i 2024.

Elverum Tomteselskap AS er et kommunalt eid selskap med særskilt rolle i tilrettelegging for bygging i Elverum, både for næringsformål og boligformål. Selskapet er datterselskap av Elverum Vekst AS, og inngår som et kommunalt verktøy i det samlede attraktivitetsarbeidet. I 2023 har kommunens administrasjon og selskapet hatt løpende og tett samarbeid. Utbyggingsområdet Ydalir har, som i tidligere år, hatt særskilt fokus med tilhørende arbeid som følge av deltakelse i forskningsnettverket Zero Emission Neighbourhoods (ZEN). Se mer info her: <https://fmezen.no/>. Imidlertid har det gjennom 2023, som i 2022, blitt registrert redusert aktivitet i utbyggingen i Ydalir, et fenomen som gjør seg gjeldende i byggebransjen også nasjonalt. Vesentlige usikkerheter som følge av krig i Europa, renteøkning, betydelig økte energikostnader, materialkostnader og byggekostnader generelt har gjort seg gjeldende.

Kommunikasjons- og omdømmearbeid. Det har vært arbeidet på en rekke fronter for å markedsføre Elverumregionen som bosted, arbeidssted og som et sted å besøke både i kommunens virksomhet, i kommunale selskaper og i det private næringslivet. Særlig har nå Elverum Vekst AS en sentral, operativ rolle i dette arbeidet.

6.4 Samferdsel og infrastruktur

Ved inngangen til handlingsplanperioden 2023-2026 har den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor dette samfunnsområdet i vesentlig grad vært basert på følgende:

- Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel
- Hovedplan vann og avløp – jfr. godkjent plan for perioden 2015-2024.
- Et omfattende lovverk og forskrifter – i særlig grad Plan- og bygningsloven med forskrifter.
- Særskilte vedtak i egen saker i kommunestyre og formannskap.

Arbeid som har blitt gjennomført i 2023 på samfunnsområdet samferdsel og infrastruktur, og som er ledd i det mer langsiktige perspektivet fram mot 2026 er særlig:

Vann og avløp – dette har også i 2023 vært en stabil, gebyrfinansiert tjenesteproduksjon på forvaltning, drift, vedlikehold og utbygging av vann- og avløpssystemer i kommunen i henhold til rullerende strategisk plan (se også oversikt over denne virksomhet i kapittel 7.13 under)

Gater, veg og park – forvaltning, drift, vedlikehold og utbygging av gater, veger og parker m.v. tilligger sektor for teknikk og miljø. Drift av vegnettet til alle årstider er en betydelig og krevende virksomhet med begrensede ressurser, og inngår som en viktig del av kommunens trafikksikkerhetsarbeid. Foruten vegbygging og vegvedlikehold, som får særskilt oppmerksomhet som grunnleggende infrastruktur, legges det vekt på å holde parker og uteområder i kommunen i beste mulige skikk. I 2023 har dette også blitt gjennomført bl.a. med en blomsterprakt i byen gjennom sommerhalvåret som årlig års får betydelig og fortjent oppmerksomhet.

Bredbåndutbygging – i 2023 er videre bredbåndutbygging forberedt. Det er utviklet planer for å gjennomføre utbygging av bredbånd ytterligere i Elverum (på bygdene) i et samarbeid mellom det offentlige ved kommune og fylkeskommune, bredbåndsselskaper og potensielle abonnenter i de aktuelle geografiske områder gjennom dugnadsbidrag og egenandeler.

Trafikksikkerhetsplan – på grunnlag av eget kommunestyrevedtak per 23.09.20 i KS-sak 097/20 ble det i henhold til den kommunale planstrategien gjennomført planleggingsarbeid gjennom høsten 2020 for å oppdatere og utvikle kommunens Trafikksikkerhetsplan. Planen kom til godkjenning i kommunestyret 26.05 2021, og er grunnlaget for kommunens trafikksikkerhetsarbeid fram mot 2025. Eget trafikksikkerhetsutvalg er etablert, som holder sine møter og gir innspill til prioriteringer i trafikksikkerhetsarbeidet.

6.5 Verdiskaping og næringsutvikling

Ved inngangen til handlingsplanperioden 2023 – 2026 har den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor dette fokusområdet i vesentlig grad vært basert på følgende:

- Kommuneplanens samfunnsdel.
- Strategisk plan: Attraktivitet for Elverum – 2021-2026.
- Strategisk plan for internasjonalt arbeid 2018 – 2021.
- Særskilte vedtak i kommunestyre og formannskap, i tilknytning til de årlige budsjetter, i tilknytning til enkeltsaker e.a.

Det operative næringsutviklingsarbeidet for Elverum kommune i 2023 har foregått i regi av Elverum Vekst AS med datterselskapene Elverum Tomteselskap AS; Elverum Kommunale Industribygg AS (EKI AS), EKI Utvikling AS samt Samfunnsutviklingsstaben i kommunen – i nært samarbeid. Videre gjennomføres næringsutviklingsarbeid i regi av Sør-Østerdal Næringshage, samarbeid med Klosser innovasjon og det kommunalt eide Flerbruksanlegget AS. Arbeid som har blitt gjennomført i 2023 på samfunnsområdet verdiskaping og næringsutvikling, og som er ledd i det mere langsiktige perspektivet fram mot 2026 er særlig:

- Førstelinetjeneste overfor bedrifter, gründere og nyskapere for å bistå disse med de første vurderinger og hjelpe de videre inn i virkemiddelapparat bestående av det en sjøl har i form av Elverum Vekst AS, Sør-Østerdal Næringshage AS, Klosser Innovasjon, Innovasjon Norge m.fl.
- Saksforberedelse og utredningsarbeid for å sikre god bruk av næringsfondspenger.
- Forvaltning og bidrag til utvikling av større og mindre næringsutviklingsinitiativ som er oppe. I 2023 har et knippe initiativ for etablering i Elverum blitt jobbet med, til dels også etablering av virksomheter med større industriell produksjon. I så måte må særskilt nevnes de bidrag som er gitt fra kommunen for å sikre nødvendig oppfinansiering for å sikre videre utvikling av legemiddelproduksjon i Curida i Elverum.
- En rekke systematiske bedriftsbesøk i Elverum Veksts regi, med deltakelse fra politisk –og administrativ ledelse i kommunen, noe som har bidratt til flere samarbeidsarenaer mellom bedriftene. Se målekort for dette under kapittel 7.14.
- Det er gjennomført samlinger mellom bedrifter, Innovasjon Norge med flere for å kople flere virksomheter på Innovasjon Norges ordninger for kompetansebygging, finansiering m.m.
- Det er gjennomført kurs og samlinger for gründernettverk.
- Elverum Vekst AS leverer egen årsrapport for selskapets samlede attraktivtetsarbeid for Elverum – her er redegjort for en rekke initiativ det jobbes med, finansiert av bidraget fra Elverum kommune i henhold til avtalen mellom selskapet og kommunen og finansiert av selskapets egen inntjening. [Årsmeldingen finnes her.](#)
- Elverum kommune er fra 2020 medlem i OsloRegionens Europakontor, medlemskapet inngår som et element i det internasjonale arbeid. Kommunens plan for det internasjonale arbeidet følges opp gjennom arrangement av internasjonal uke m.m. Det er tatt initiativ til å fornye denne planen i egen planprosess gjennom 2023 og inn i 2024. 2023 har vært et hektisk år med tanke på internasjonalt arbeid. Kommunen har fra februar 2023 hatt ansatt internasjonal rådgiver i full stilling, finansiert gjennom de prosjekter som er forberedt i tidligere år og som er gjennomført i 2023 og inn i 2024. Det er gjennomført prosjekter med to polske kommuner og to latviske kommuner/regioner. Samarbeidet med de polske kommunene er gjennomført ut fra en allianse mellom KS og KS's polske søsterorganisasjon – Association of Polish Cities. Samarbeidet er finansiert av Norway Grants-ordningen som er en del av EØS-avtalen. Intensjonen er å holde fram med det internasjonale arbeidet i tråd med ambisjoner [i kommunens strategiske plan på området.](#)
- I Elverum Kommunale Industribyggs og Elverum Tomteselskaps regi (datterselskaper i Elverum Vekst AS) er det jobbet med gjennomføring av byggeprosjekter og utvikling og salg av næringstomter av betydning for Elverums utvikling.

- I regi av kommunens selskap Flerbruksanlegget AS er det gjennom 2023 arbeidet for å videreutvikle og tilrettelegge Terningen Arena for forventet økt forsvarsaktivitet i Elverum de kommende år.

Det hører med til næringsutviklingsarbeidet at kommunen bedriver arealplanlegging, bidrar til reguleringsplanlegging og sørger for effektiv byggesaksbehandling. Dette har vært bidragende til utviklingen også i 2023.

Bilde: Lasskjøreren – en vinterdag.

6.6 Natur, kulturmiljø og landskap

Ved inngangen til handlingsplanperioden 2023-2026 har den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor dette samfunnsområdet i vesentlig grad vært basert på følgende:

- Kommuneplanens samfunnsdel.
- Lover og forskrifter som regulerer saksbehandling.
- Særskilt vedtak i kommunestyre og formannskap, i tilknytning til de årlige budsjetter, i tilknytning til enkeltsaker e.a.

Arbeid som har blitt gjennomført i 2023 på samfunnsområdet natur, kulturmiljø og landskap, og som er ledd idet mer langsiktige perspektivet fram mot 2025 er særlig:

- Enhet for landbruk og miljø, innenfor sektor for teknikk og miljø, har drevet kontinuerlig forvaltning og tjenesteproduksjon i henhold til omfattende lovverk innenfor jord- og skogsektoren.
- Elverum er preget av store skogarealer – grunneiere i Elverum driver i sum en aktiv skogforvaltning innenfor bærekraftige rammer i henhold til lover og forskrifter.

Bilde: Jorder og skog sett fra Hovinberget.

6.7 Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

Ved inngangen til handlingsplanperioden 2023-2026 har den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor dette samfunnsområdet i vesentlig grad vært basert på følgende:

- Strategisk plan: Folkehelsearbeid i Elverum – 2019-2023.
- Strategisk plan: Integrasjon i Elverum – 2015-2019.
- NAVs planverk.
- Strategisk plan: Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv – 2014-2018 – erstattet av plan: Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i Elverum 2023-2027, vedtatt i kommunestyret 30. august 2023.
- Strategiske plan: Helse og omsorg i Elverum 2016-2020 – erstattet av plan: Helse og omsorg i Elverum 2023 – 2027, vedtatt i kommunestyret 4. oktober 2024.
- Strategisk plan: Utdanning i Elverum – 2017-2022 - erstattet av plan: Oppvekst i Elverum 2023 – 2027, vedtatt i kommunestyret 4. oktober 2024.
- Strategisk plan: Veteraner i Elverum – 2019 – 2023.

I sum er dette et komplett planverk på samfunnsområdet i henhold til planstrategien.

Arbeid som har blitt gjennomført i 2023 på samfunnsområdet helse, livskvalitet og oppvekstmiljø, og som er ledd i det mer langsiktige perspektivet fram mot 2025 er særlig:

- Elverum kommunes bidrag til og innspill til sykehusstrukturen i Innlandet. Det er brukt relativt betydelige ressurser på dette arbeidet, både i regi av egen rådgiver, gjennom innkjøpt konsulentbistand og strategiske samarbeid, bl.a. med Hamar kommune.
- Et omfattende arbeid for å sikre en tilstrekkelig og forsvarlig fastlegeordning i Elverum og etablering av kommunalt legesenter.
- Mottak av i alt 135 flyktninger gjennom 2023, basert på anmodning fra Integrerings- og Mangfoldsdirektoratet og bekreftet i eget kommunestyrevedtak. En stor andel av flyktningene er flyktninger fra Ukraina som følge av den pågående krigen.
- Det årlige arbeidet med utarbeidelse, framlegg og drøfting av tilstandsrapporten for grunnskolen.
- Det årlige arbeidet handlingsplan for idrett og nærmiljø og forberedelse av -og forvaltning av tippemidler inn til idretts- og aktivitetsanlegg i Elverum.
- På samfunnsområdet helse, livskvalitet og oppvekstmiljø utarbeider kommuneadministrasjonen gjennom året en rekke høringsuttalelser til både regionale (Innlandet fylkeskommune) og nasjonale planer, til foreslåtte lovendringer og forskriftsendringer og til offentlige utredninger m.m. Dette gjøres for å gi faglige relevante innspill og for å fremme aktuelle lokale og regionale interesser.

En rekke faglige utviklingsinitiativ som pågår på tjenesteområdene pleie og omsorg, helse, barnehage, skole og sosial fortsetter over flere år. Se også omtale under tjenesteområdene i kapittel 7 i denne årsmeldingen.

Jevn kulturproduksjon holder fram på kino, kulturhusarrangementer og bibliotek. Elverum kommune bidrar betydelig både økonomisk og praktisk, i samarbeid med frivillige og øvrige organisasjoner, på en rekke kulturarrangementer som festspill, Grundsetmartn, Elverumsdager, Jakt- og fiskedager, filmfestival (Movies on War), 17. mai, fotball- og håndballturneringer m.v.

7 Tjenesteområdenes resultater

7.1 Innledning

I kapittel 7 av årsmeldingen rapporteres det fra virksomheten i Elverum kommune i 2023 på det som er kommunens hovedaktivitet – tjenesteproduksjonen. Kommunen har i størrelsesorden 150 definerte tjenester for å gi Elverums befolkning de tjenester enkeltmennesker og grupper skal ha i henhold til lover, forskrifter samt ambisjoner vi for øvrig har i kommunen i henhold til planer på kort og lang sikt, vedtatt i kommunestyre og formannskap. Tjenestene er gruppert i tjenesteområder: 1. Politisk styring - folkevalgte; 2. Administrasjon; 3. Barnehage; 4. Skole; 5. Barnevern; 6. Helse – forebygging og behandling; 7. Pleie og omsorg; 8. Sosial – tjenestebistand; 9. Sosial – økonomisk bistand; 10. Kultur og religiøse formål; 11. Teknisk forvaltning; 12. Teknisk drift; 13. Næringsutvikling; 14. Fellestjenester.

Rapporten fra tjenesteområdene tar utgangspunkt i det som har vært [virksomhetsplan og budsjett for tjenesteproduksjonen for 2023](#).

I virksomhetsplanen for 2023 redegjøres det i følgende underkapitler for hvert tjenesteområde:

- Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet
- Målgrupper for tjenestene
- Utvikling i nøkkeltall
- Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2023
- Organisering av tjenesteproduksjon
- Planlagt utviklingsarbeid i 2023

På dette grunnlaget er det i årsmeldingen rapportert fra hvert tjenesteområde, fordelt på underkapitlene:

- **Fakta** – noen vesentlige faktiske forhold om tjenesteområdet
- **Mål og faglige resultater i 2023** – målekortet med mål og resultater vises, samt at det gis en resultatkommentar. **NB!** Det økonomiske resultatet for kommunen som helhet og for sektorer og staber er redegjort for i kommunens årsberetning (eget dokument) og i sammendrags form i kapittel 3 i denne årsmeldingen.
- **Utviklingsarbeid i 2023 – planlagt og gjennomført** – planer og resultater kommenteres.
- **Utfordringer videre** – en vurdering av kommende utfordringer innenfor tjenesteområdet.

7.2 Politisk styring – folkevalgte

7.2.1 Fakta

Innenfor tjenesteområdet er 2 funksjoner:

- **100 Politisk styring:** Funksjonen inneholder godtgjørelse til folkevalgte og utgifter som følger med møteavvikling, representasjonsutgifter, befaringer/høringer mm. arrangert av folkevalgte organer. Utgifter til valgavvikling føres også her. Utgifter til interkommunale og regionale politiske råd og samarbeidstiltak inngår.
- **110 Kontroll og revisjon:** Funksjonen inneholder utgifter og inntekter til kommunens kontrollutvalg etter kommunelovens § 77 og revisjon etter kommunelovens § 78. Møtegodtgjørelser og andre utgifter til møteavvikling i kontrollutvalget, kontrollutvalgssekretariatet og utgifter til regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon inngår.

7.2.2 Resultater 2023

Som det framgår av faktakapitlet over er dette tjenesteområdet til for å registrere de aktiviteter og kostnader som er knyttet til den politiske styring, altså de folkevalgte organer i henhold til lover og forskrifter. Det kan derfor betraktes som den delen av kommunens ressursbruk som går til å ivareta de demokratiske prosesser og forankringer – herunder valg, samt til styring og nødvendig kontroll og revisjon av virksomheten.

7.3 Administrasjon

7.3.1 Fakta

Tjenesteområdet **Administrasjon** omfatter flere funksjoner som administrasjon, forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen og administrasjonslokaler.

Funksjon administrasjon består av:

- **Administrativ ledelse** (kommunedirektør, assisterende kommunedirektør, sektorsjefer, stabsledere, enhetsledere og avdelingsledere). Vedrørende fordeling av andel av lederstilling gjelder følgende: Dersom en administrativ leder yter tjenester for ett eller flere tjenesteområder, og dette utgjør 20 % av stillingen eller mer, skal denne andelen henføres til det aktuelle tjenesteområdet i regnskapet.
- **Stab/støttefunksjoner:** Stabs-/støttefunksjoner knyttet til planlegging, oppfølging og styring av hele kommunen. Dette omfatter blant annet oppgaver knyttet til økonomiforvaltning, personalforvaltning, IKT-drift og utvikling, kommunejurist, personvernombud, utvikling av lokalsamfunn, næringsutvikling, eierskapssekretariat m.m. En andel blir henført til aktuelle tjenesteområder i regnskapet.
- **Fellesfunksjoner:** Kommunikasjon og servicekontor, felles journalføring, post- og arkivfunksjon, felles lønns- og regnskapsfunksjon, fakturering og innfordring, felles IKT-drift for hele kommunen, lærlingeordning og beredskap. Fellesutgifter: Kantine, sekretariat for politisk ledelse, bedriftshelsetjeneste for kommunens ansatte, overordnet HMS-arbeid, kontingent til KS, frikjøp av hovedtillitsvalgte, utgifter knyttet til innføring og administrasjon av eiendomsskatt.
- **Funksjon forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen** består av utgifter knyttet til forvaltning av kommunens bygg og eiendom, bl.a. eiendomsforvaltning, eiendomsledelse og administrasjon, forsikringer av bygg og skatter og avgifter knyttet til bygg. Deler av opprinnelig budsjett henføres til riktig tjenesteområde i regnskapet.

Målgrupper for administrasjonstjenestene er i all hovedsak organisasjonsinterne brukere. Administrasjonens funksjon er å bidra til at de funksjoner som er direkte tjenesteproduserende når sine mål gjennom ledelse, administrasjon og tilrettelegging med en rekke fag (jfr. stabene: eiendomsstab, økonomistab, personalstab, service- og IKT-stab, samfunnsutviklingsstab).

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene er alle kommunens planer på overordnet/strategisk nivå.

7.3.2 Mål og resultater i 2023

Målekort - Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2023 er vist i virksomhetsplanen for 2023. Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2023 og 2022.

120: Økonomi. Indikatorer på tjenestekvalitet	Mål 2023	Resultat 2023	Resultat 2022
Tilfreds med økonomiske rapporter for å ha god økonomistyring fra Agresso og GAT (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,6	4,2	4,3
Opplever økonomistaben som serviceinnstilt (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,6	4,7	4,3
Forbehold i revisjonsberetning for kommuneregnskapet.	0	0	0

120: Personal. Indikatorer på tjenestekvalitet	Mål 2023	Resultat 2023	Resultat 2022
Tilfreds med faglige råd i arbeidsgiver- og personalspørsmål (skala fra 1–6, 6 er høyest).	5,0	4,9	4,9
Oppelever personalstaben som serviceinnstilt og fleksibel (skala fra 1–6, 6 er høyest).	5,0	4,6	4,7
120: Service- og IKT. Indikatorer på tjenestekvalitet	Mål 2023	Resultat 2023	Resultat 2022
Dagens inngående og utgående post, mottatt av Dokumentasjonssenteret før kl 12.00, journalført og lagt ut på postlista samme dag. (Indikator = måloppnåelse innen tidsfrist hverdager)	98%	89%	96%
Andel utgående dokumenter ekspedert digitalt.	80%	81%	81%
Svarprosent inngående samtaler til sentralbord	93%	91%	91%
Svartid på Facebook – antall minutter innenfor ordinær arbeidstid	15 min	10 min	10 min
120: IKT-drift. Indikatorer på tjenestekvalitet	Mål 2023	Resultat 2023	Resultat 2022
Oppelever responstid ved kontakt med IKT brukerstøtte som tilfredsstillende (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,9	4,8	5,0
Oppelever IKT-drift som serviceinnstilte (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,9	5,1	5,1
Oppetid for nettverksinfrastruktur, måles 24/7, unntatt planlagt nedetid.	99,4%	99,9%	99,9%
Oppetid for servere, målt i tiden 07.00 – 23.00, 24/7 (unntatt planlagt nedetid).	99,4%	99,9%	99,9%
Andel husstander med tilbud om høyhastighetsbredbånd i ikke-kommersielle områder i kommunen	85%	74%	74%
120: Personvern, internkontroll og beredskap. Indikatorer på tjenestekvalitet	Mål 2023	Resultat 2023	Resultat 2022
Ledere har tilstrekkelig kunnskap til å ivareta personvern og informasjonssikkerhet for brukere, innbyggere og medarbeidere (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,9	4,4	4,5
Gjennomføring av årlig internkontroll for et utvalg av systemer skal sikre at kommunen følger de grunnleggende personvernprinsippene i henhold til personopplysningsloven.	100%	100%	100%
Minimum en skrivebordsøvelse i kommunens kriseledelse per år.	100%	100%	100%
Minimum en praktisk orientert beredskapsøvelse per år knyttet til aktuelle IKT-hendelser som kommunikasjonsbortfall, strømutfall og/eller dataangrep, inkludert gjennomretting til normal situasjon (test av backup/restore-rutiner).	100%	100%	100%
Gjennomføre årlige beredskapsdager	100%	100%	100%
Årlig oppdatere beredskapsdokumenter – ROS-analyse, beredskapsplaner, tiltakskort.	100%	90%	75%
121/130: Eiendomsfunksjoner. Indikatorer på tjenestekvalitet.	Mål 2023	Resultat 2023	Resultat 2022
Opplevelse av driftsteknikers evne til å løse avtalte oppgaver i henhold til gjeldende driftsplan (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,5	4,5	4,6
Opplevelse av renholders evne til å løse avtalte oppgaver i henhold til gjeldende renholdsplan (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,5	4,8	4,8
Opplevelse av oppfølgingen av dine henvendelser til eiendomsstaben (eiendomssjef, enhetsledere og teamledere) (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,5	4,2	3,9

Opplevelse av utførelsen av vedlikehold i henhold til vedtatt vedlikeholdsplan (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,5	3,9	3,9
Opplevelse av at byggeprosjekt er utført i henhold til inngått oppdragsavtale (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,5	4,5	3,9
Opplevelse av Eiendomsstabens samlede leveranser (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,5	3,9	3,9
121/130: Eiendomsfunksjoner. Indikatorer på økonomi.	Mål 2023	Resultat 2023	Resultat 2022
Renholdskostnad – kroner per m ² bruttoareal (sum eide og leide bygg)	<205	205	215
Økonomi i byggeprosjekter innenfor vedtatte investeringsrammer	100%	100%	100%
Framdrift på byggeprosjekter i henhold til entreprisekontrakter.	100%	100%	99%
Korrigerte brutto driftsutgifter til vedlikeholdsaktiviteter i eiendomsforvaltningen i kroner per m ²	>170	82	91
Samlet arealer for administrasjonslokaler i m ² per innbygger	<0,6	0,6	0,6

Resultatkommentar: I eiendomsforvaltningen er renholdskostnaden ytterligere redusert til tross for lønns- og prisvekst. Intensjonen med kjøp av vikarrenhold var å unngå å binde faste lønnskostnader, og heller bestille vikarrenhold til prioriterte arealer. Dette har over en to-års periode gitt positive økonomiske resultater. Videre er det gjennomgående i kommentarene til brukerundersøkelsen at virksomhetene er misfornøyde med at det ikke er økonomisk dekning for nødvendig vedlikehold av kommunens formålsbygg. Resultatet 82 kroner per m² innebærer at vedlikeholdsetterslepet har økt ytterligere fra 2022. Gjeldende vedlikeholdsetterslep er nå anslått til å utgjøre cirka 375 millioner kroner. Dette omfatter også eldre infrastruktur i bakken, hvor behovet for rehabilitering/utskifting ikke er kartlagt. Dette er blant annet VA-stikkledninger tillagt eiendomsstaben sitt ansvar, som ikke inngår i selvkost området til teknisk sektor. I slutten av 2023 ble det avdekket avvik knyttet til innelima på den eldste kontordelen av Helsehuset, som innebærer at fukt trenger gjennom fasaden og medfører mugg-/soppdannelse inne i bygget. Dette er forsøkt utbedret i tilknytning til berørte kontorer, men symptomene tilsier behov for en omfattende rehabilitering av hele fasaden og innebærer et omfattende investeringsprosjekt. Situasjonen generelt sett tilsier at det i kommende år vil bli behov for å fremme ekstraordinære driftstiltak til gjennomføring av både kostbare vedlikeholdstiltak, men også nødvendige rehabiliterings-/investeringstiltak - dette for å unngå at bygg må stenges som følge av risiko knyttet til HMS.

Personalstaben blir målt på 2 indikatorer: «Tilfreds med faglige råd i arbeidsgiver – og personalspørsmål» her fikk staben en score på 4,9 i 2023. Det viser at ledere er tilfredse med faglige råd som gis, dette resultatet har vært stabilt de siste årene. På indikatoren «Opplever personalstaben som serviceinnstilt og fleksibel» fikk personalstaben i 2023 en score på 4,6 som er 0,1 poeng lavere enn foregående år. Personalstaben har vært preget av underbemanning også gjennom 2023 på grunn av langvarig sykefravær.

Kommunen har gjennom de senere år prioritert noe mer tid til beredskapsarbeidet, og vurderer nå å ha tilstrekkelig beredskapsdokumentasjon, og har i noen grad ressurser til å øve organisasjonen på håndteringen av aktuelle beredskapshendelser. Årlige beredskapsdager i januar bidrar til å vedlikeholde organisasjonens beredskapskompetanse. Se for øvrig omtale av beredskap i eget kapittel i årsmeldingen.

7.3.3 Utviklingsarbeid i 2023 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2023 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid i 2023	Gjennomføring - kommentar
Service- og IKT-staben	
<p>Etablere digitaliseringsstrategi for Elverum kommune basert på overordnede styringsdokumenter, lover, forskrifter og kommunes verdier. Strategien skal understøtte digital transformasjon i alle organisasjonsledd hvor digitale fellesløsninger for kommunesektoren fortrinnsvis skal benyttes. (<i>Digital transformasjon betyr å endre de grunnleggende måtene en virksomhet løser oppgavene sine på ved hjelp av teknologi</i>).</p>	<p>Arbeidet med en digitaliseringsstrategi for Elverum kommune ble påstartet sent i 2022. For å sikre nødvendig forankring ble det i 2023 besluttet at det videre arbeidet med strategien skulle gjennomføres i regi av kommunedirektørens ledergruppe og som en videreføring av deres kompetansereise gjennom «Kompetanseløft Digital Transformasjon» i regi av Digi Innlandet.</p> <p>Regjeringens nye nasjonal digitaliseringsstrategi som etter planen skal være klar i 2024, vil også være med stake ut kursen for videre digitalisering i Elverum kommune.</p>
<p>Videreføre oppdatering av infrastruktur og driftssystemer for støtte i tjenesteproduksjonen og til utførelse av effektiv drift. Utnytte skybaserte løsninger der dette er hensiktsmessig.</p>	<p>Kapasitet, dekning og robusthet i infrastrukturen bygges kontinuerlig ut for å kunne møte det pågående digitaliseringsarbeidet. Nye skyløsninger blir stadig tatt i bruk, og dette vil fortsette der det anses hensiktsmessig og hvor det er ressursmessig mulig.</p> <p>Her kan nevnes at flytting av alle brukere til skybasert e-post plattform er ferdigstilt.</p> <p>Løsning for administrasjon av brukere og Pureservice (selfservice og supportsystemet) er flyttet over i skyen.</p>
<p>Fortsette arbeidet med å etablere en robust og pålitelig digital infrastruktur med fokus på digital sikkerhet og beredskap, samt bidra til økt kompetanse innen digital sikkerhet i organisasjonen.</p>	<p>Oppdatering av infrastruktur og nye løsninger er etablert for å øke kommunens sikkerhets- og beredskapsevner knyttet til datasikkerhets-hendelser. Arbeidet inngår som en del av kommunens beredskapsarbeid.</p> <p>Det jobbes kontinuerlig med å styrke den interne kompetansen innen IKT-sikkerhet og personvern, blant annet gjennom egne informasjonskampanjer og ved forbedring av nødvendig sikkerhetsdokumentasjon.</p> <p>For å forebygge, oppdage og håndtere uønskede IKT-sikkerhets hendelser benyttes også tjenester fra eksterne samarbeidspartnere som blant annet Helse- og KommuneCERT.</p>
<p>Innføre funksjonalitet i Microsoft Teams for økt samhandling og som et tiltak for reduksjon av klimagassutslipp og effektivisering av kommunens møtevirksomhet i form av reduserte behov for reise-/transportvirksomhet.</p>	<p>Microsoft Teams er innført og benyttes i skole og barnehage. Innenfor administrasjon benyttes Teams foreløpig i noe begrenset grad. Dette skyldes blant annet høye lisenskostnader for administrative brukere og at et helhetlig konsept for drift og administrasjon av løsningen ikke har vært på plass.</p> <p>Arbeidet med å etablere Microsoft Teams som en samlet kommunikasjons- og samarbeidsplattform vil ferdigstilt i løpet av 2024.</p>
<p>Etablere avtaler for bærekraftig livssyklus håndtering av IKT-produkter gjennom gjenbruk og resirkulering.</p>	<p>Kommunen har avventet Statens fellesavtaler for ombruk og gjenvinning av IKT-utstyr. Denne ble klar i 2023. Av hensyn til praktiske og økonomiske årsaker vil det å tre inn i denne avtalen bli vurdert opp mot det å etablere en egen kommunal avtale som del av</p>

Planlagt utviklingsarbeid i 2023	Gjennomføring - kommentar
	ny rammeavtale på IKT-utstyr som skal ut på konkurranse 1. halvår 2024.
Oppgradere kommunens felles sakssystem for å skape bedre tilgjengelighet og enklere bruk, samt bedre mulighet for samhandling og ytterligere automatisering av arbeidsprosesser.	Avtale om en ny fremtidsrettet versjon av kommunens felles sakssystem (Websak) er inngått. Løsningen leveres som en skytjeneste fra leverandørens skysenter. Implementeringsprosjektet startet ultimo 2023 og vil bli ferdigstilt våren 2024.
Innføre løsning for effektiv opplæring basert på et verktøy som sikrer organisasjonens ansatte nødvendige kompetanse for å kunne utføre sine oppgaver forsvarlig og i henhold til krav til stillingen og som bidrar til bedre og mer effektiv utnyttelse av kommunens IKT-løsninger.	Ulike løsninger har vært vurdert. Arbeidet er imidlertid satt på vent til en forbedret prosess for onboarding av nye medarbeidere, som også inkluderer opplæring, er etablert. Dette arbeidet er planlagt gjennomført i 2024.
Innføre nytt modulbasert kvalitetssystem bygget på en moderne skybasert plattform slik at kommunen skal kunne etterleve og dokumentere krav i regelverk og standarder.	Innføring av systemet er satt på vent da løsningen ble ansett som noe uferdig og ikke samsvarte med kommunens forventninger og krav til en slik løsning. Gjennom dialog med leverandør og med andre kommuner som har valgt samme løsningen vil videre fremdrift bli vurdert.
Etablere lavterskel veiledningstilbud for innbyggere som ikke mestrer den digitale hverdag, eller som mangler IKT-utstyr for å kunne ta i bruk offentlige digitale tjenester («Digihjelpen»)	Elverum kommune har sammen med Våler og Åsnes kommuner etter søknad mottatt et engangstilskudd på kr 500 000 fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) for å opprette et veiledningstilbud innen grunnleggende digital kompetanse til sine innbyggere. Tiltak og planlagte aktiviteter vil bli gjennomført i 2024 og skal være ferdigstilt innen juni 2025.
Videreutvikle sentralbordløsningen for å forbedre og effektivisere håndteringen av innkommende telefonsamtaler.	Ny funksjonalitet i vår sentralbordløsning vil bli tatt i bruk primo 2024. Det gjøres da samtidig endringer i arbeidsoppgaver og organisering av tjenesten.
Videreføre prosjekt utbygging av høyhastighets- Videreføre prosjekt utbygging av høyhastighetsbredbånd i hele kommunen. Målsetning om 100 prosent dekning i løpet av 2024/2025.	I 2023 ble ingen nye områder bygget ut. Dette skyldes at kostnader i henhold til de initielle tilbudene fra utbyggere var for høye og følgelig ikke ble akseptert. Etter forhandlinger og reduksjon i kostnader ble det imidlertid inngått avtaler om utbygging av områdene Skogen, Rølsåsen/Lykkja, Sørskogbygda Sør og Jømna (rest). Totalt betyr dette at ca 300 nye husstander vil få tilbud om høyhastighetsbredbånd. Prosjektene ble startet i 2023, og selve utbyggingen vil bli gjennomført og ferdigstilt 2024. Ved årets slutt har 74% av totalt ca 1800 husstander utenfor de kommersielle områdene fått tilbud om høyhastighetsbredbånd.. For de resterende områdene der innbyggere ennå ikke har et godt grunnleggende bredbåndstilbud er status følgende: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Det er søkt og mottatt tilsagn om støtte for noen enkeltområder. Konkurranser er gjennomført og tilbud er mottatt. Det er imidlertid nødvendig med ytterligere dialog med leverandørene før disse tilbudene eventuelt kan aksepteres ▪ I områder sør i kommunen som grenser mot Våler kommune (Kynnberget/Risberget) er det etablert samarbeid med Våler

Planlagt utviklingsarbeid i 2023	Gjennomføring - kommentar
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Det vil søkes om ytterligere tilskudd fra Innlandet fylkeskommune/NKOM og fra Hedmarks Kraft. Disse søknadene gjennomføres i samarbeid med nabokommuner der dette er hensiktsmessig. <p>Ekstra kommunale bevilninger må påregnes om de siste utbyggingene for å nå målet om 100% skal kunne gjennomføres.</p>
<p>Velferdsteknologisk plattform med velferdsteknologiske produkter og responsløsning er integrerte løsninger i dagens helse- og omsorgstjeneste i hjemmebasert omsorg og institusjon. Service- og IKT-staben skal aktivt bidra med å integrere ytterligere velferdsteknologiske produkter og løsninger som et bidrag til økt mestring, trygghet og kvalitet i tjenesten, samt bidra med at det etableres en driftsmodell som støttefunksjon til utførende tjeneste.</p>	<p>Det er igjennom 2023 etablert/videreutviklet fremtidsrettede løsninger og startet prosjekter som vil bidra til trygghet og mestring for tjenestemottakere av hjemmesykepleien, og til bedre kvalitet i tjenesten både for hjemmesykepleien og deler av institusjonstjenesten.</p> <p>Kort status prosjekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Etablering av løsning av elektronisk låsesystem og bruk av digitale nøkler i boliger for mottakere av hjemmetjenester: I samarbeid leverandør er det tatt fram en fremtidsrettet løsning som er satt i produksjon. Det må imidlertid jobbes videre med å oppnå større robusthet og stabilitet i den teknologiske løsningen. I tillegg må prosessen mellom kommune og leverandør i driftssituasjoner videreutvikles. ▪ Nytt pasientvarslingsanlegg Jotunhaugen sykehjem: Ble satt i drift våren 2023. ▪ Digitale medisindispensere: 12 stk satt i drift høsten 2023. Gevinstkartlegging viser gode resultater. ▪ Digital hjemmeoppfølging (DHO) gjennomføres i samarbeid med Valdresregionen og Nord-Gudbrandsdalsregionen: Fokus har vært på brukergruppen innen Rask psykisk helse og benyttelse av det digitale verktøyet Assistert selvhjelp der det benyttes digital kartleggingsverktøy, digitale selvhjelpskurs og digitalt tilbakemeldingsskjema for å bistå brukeren i behandlingen og for å øke helsekompetansen hos brukeren. Gode resultater er målt i prosessen. Prosjektet videreføres med andre brukergrupper innen psykisk helse i 2024.
Eiendomsstaben	
<p>Slutføre implementering av nye tekniske spesifikasjoner og prosedyrer for helse- og omsorgstjenester i kommunens renholdsstrategi, herunder sikre tett samarbeid med brukerne av byggene.</p>	<p>Det er utarbeidet renholdsprosedyrer for de ulike typene formålsbygg, herunder helse- og omsorgsbygg. Disse er forankret med berørte sektorer som grunnlag for samarbeid om driften i byggene.</p>
<p>Utrede sensorteknologi knyttet til utførelse av renholdet.</p>	<p>Det er utprøvd robot støvsuger til bruk på teppelagte fellesarealer/korridorer i NRK-bygget. Løsningen har bidratt til å redusere belastningen for renholder.</p>

Planlagt utviklingsarbeid i 2023	Gjennomføring - kommentar
Oppdatere og sikre politisk forankring av avhendings-/rivningsplan for utdaterte formålsbygg.	Oversikten over ledige bygg oppdateres fortløpende, og gir grunnlag for å fremme politiske saker vedrørende videre håndtering av formålsbygg som blir tatt ut av drift – avhending eller tomgangsdrift i påvente av behov.
Utrede konsekvenser av implementering av avfallsplanen, hvor målet er å kildesortere alt næringsavfall, jamfør mål i gjeldende klima- og energiplan.	Avfallsplaner er utarbeidet for det enkelte bygg. Det gjenstår nå å konkurransen utsette henting av sortert næringsavfall. Det er for ordens skyld nylig avklart fra Klima- og miljødepartementet at kommuner ikke kan benytte enerettsunntaket for å tildele kontrakter til interkommunale selskaper eller andre rettssubjekter for håndtering av kommunalt næringsavfall. Dette er i strid med anskaffelsesreglene i EØS-avtalen
Videreføre det kontinuerlige forbedringsarbeidet med LEAN-konseptet for å sikre effektiv ressursbruk og samarbeid både internt i staben og mellom sektorene i kommunen.	Eiendomsstaben har kontinuerlig fokus på helhetlige og kostnadseffektive leveranser, hvor grunnlaget er struktur, planer som grunnlag for effektiv og tilpasset bemanning, samt koordinert gjennomføring og oppfølging. I tillegg standardisering og forenkling i gjennomføring av prosesser. I 2023 har bemanningen blitt redusert med 1,8 årsverk som følge av naturlig avgang.
Oppdatere kvalitetssystemet med manglende prosedyrer og rutiner.	Arbeidet pågår kontinuerlig, herunder årlig revisjon av gjeldende prosedyrer og rutiner. Dette som grunnlag for overgang til nytt kvalitetssystem Samsvar.
Personalstaben	
Personalsjef samt en personalrådgiver har gjennomført sertifiseringskurs i NeoPi3 (personlighetsprofil). Verktøyet benyttes nå i lederutvikling og det er gjennomført en pilot på kommunedirektørens ledergruppe våren 2022. Verktøyet er også tatt i bruk for å komplettere rekrutteringsprosessen ved ansettelse av nye ledere og andre nøkkelpersoner. En ansettelse vurderes da ut ifra flere kilder som strukturert intervju, personlighetstest og erfaringsbakgrunn. Dette for i størst mulig grad å sikre rett person på rett plass. Målet er i løpet av 2023 å ta i bruk verktøyet i større grad for dermed å sikre nok kompetanse til å tolke resultatene på en hensiktsmessig måte.	Vi har etablert NeoPi3 som grunnlag for dag5 i kommunens lederutviklingsprogram og i løpet av 2023 har alle ledere fått sin gjennomgang. Her bruker vi verktøyet som grunnlag for utvikling av eget lederskap. I tillegg har vi etablert praksis for at verktøyet brukes i rekrutteringsprosess for stillinger i kap3 (ledere) og kap5 (rådgivere, ingeniører mfl.) da som grunnlag for annengangs intervju. I starten av 2023 ble ytterligere 3 medarbeidere sertifisert i bruk av verktøyet, nå har vi 5 medarbeidere i personalstaben som kan bistå i rekrutteringsprosesser hvor NeoPi3 er en del av prosessen.
Sykefraværsoppfølging: Det har de senere årene vært fokus på å implementere nye rutiner i sektorer og staber, og det har vært et særlig fokus på det forebyggende perspektivet. Kommunestyret gjorde i desember 2021 vedtak på at fokuset skal settes på sykefravær og oppfølging av dette, heller enn å fokusere på graden av nærvær. Personalstaben skal bistå ledere i alle avdelinger i oppfølgingsaker i godt samarbeid med blant annet NAV Arbeidslivssenter.	Vi har videreført rutiner og praksis for både forebygging og oppfølging. Det jobbes tett mellom arbeidsgiver/leder og NAV både på avdelingsnivå og overordnet gjennom personalstaben. Vi har også tatt i bruk nye virkemidler/ verktøy for å øke nærværsgarden og redusere sykefraværet. Her under "ekspert bistand" som blant annet bidrar til raskere avklaringer i fraværssaker.

Planlagt utviklingsarbeid i 2023	Gjennomføring - kommentar
Etablere og utvikle rutiner for gode analyser og statistikk innen HR området. Her trenger vi å tilegne avdelingen med kompetanse for analyse.	Pga sykefravær i staben gjennom 2023 har vi ikke hatt kapasitet til å tilegne oss nødvendig kompetanse for å jobbe mer med statistikk og analyse innen HR området.
HMS: I 2023 vil fokuset være de etablerte HMS-utvalg ute i de ulike sektorer og staber, samt å forenkle HMS-systemet/-oppgavene i den hensikt å revitalisere arbeid omkring helse, miljø og sikkerhet.	Tilbakemelding gjennom verneombudsapparatet er at lokale HMS/IA-utvalg er nyttige og gode arenaer hvor det blant annet jobbes forebyggende med arbeidsmiljøet. Personalrådgivere opprettholder fokus på å bistå ledere i lokalt HMS arbeid også i 2024.
I henhold til kommunens klima- og energiplan delmål 8.3 vil personalstaben sammen med sektor for kultur, som organiserer biladministrasjonen i kommunen, utvikle og sikre gode rutiner for bruk av kollektivtransport eller tjenestebiler som foretrukket reisemiddel for å redusere klimagassutslipp ved alle tjenestereiser.	Målsetting var å få på plass oppdaterte rutiner i løpet av første halvår 2023. Pga høyt sykefravær har vi ikke hatt kapasitet til dette arbeidet, målet overføres til 2024.
Økonomistaben	
Videreføre arbeidet med digitalisering og effektivisering av arbeidsprosesser. Målet er å flytte arbeidsressurser fra manuelle oppgaver til kontrollopgaver for å sikre kvalitet i arbeidet.	Arbeid med digitalisering og effektivisering av arbeidsprosesser er en kontinuerlig prosess. Rapportering av økonomi på tjenesteområder (funksjoner) på tvers av sektorer og staber ble avvirket, og det ble innført en annen måte å gjennomføre økonomiske rapportering. Avlæring av gamle vaner og opplæring i nye rutiner har vært noe krevende, men tilbakemeldinger så langt er at det brukes mindre tid på rapportering. Leverandør av økonomisystem har varslet overgang ny plattform med skyløsning. Dette har igjen bidratt til å sette noe utviklingsarbeid på vent som i påvente av nye løsninger.
Etablere og utvikle prosedyrer og rutiner for å sikre korrekt, rasjonell og effektiv bruk av kommunens personal- og teknologiresurser. I dette ligger det fordeling av oppgaver og roller ved bruk av kommunens HR-systemer (GAT Ressursstyring og Unit4 ERP).	Høsten 2022 ble det opprettet en ny stilling som fagansvarlig for GAT, som i sammen med systemansvarlig for GAT, skal videreutvikle rutiner for bruk av GAT. Det ble satt i gang et arbeid for å se på mulighetene for å innføre kalenderplaner, det vil si årsturnuser. Dette arbeidet er satt på vent ettersom det ikke er enighet mellom arbeidsgiver og fagforening.

7.3.4 Utfordringer videre

Service- og IKT-staben opplever disse utfordringene:

- Digital kompetanse er en viktig forutsetning for å kunne utnytte muligheter og hente ut gevinster ved digitalisering. Erfaringsmessig er det et effektiviseringspotensial ved bedre utnyttelse av eksisterende og nye IT-systemer gjennom økt digital kompetanse. Manglende digital kompetanse øker risiko for brukerfeil. Dette er med på å sette krav til digital kompetanse både hos ansatte og ledere i kommunen. Det er derfor behov for å løfte den digitale kompetansen for å imøtekomme disse kravene, og en satsning på digitalisering må komme samtidig med en satsning på kompetanseutvikling.

- Skal kommunen klare å levere på sine mål og sitt samfunnsoppdrag i omskiftelige omgivelser må man skape en kultur for læring. Å endre en organisasjonskultur er imidlertid en svært utfordrende oppgave.
- Tilstrekkelig med ressurser til å håndtere langsiktige utviklingsoppgaver i tillegg til ordinær drift. Utfordringen er hele tiden å finne den rette balansen mellom utvikling og drift. Ressurser avsatt til utvikling må ofte nedprioritere sine utviklingsoppgaver for å håndtere oppdukkende driftsrelaterte problemstillinger.
- Trusselbildet i det digitale rom er økende. Det er derfor behov for økt fokus på informasjonssikkerhet og personvern i kommunen, herunder øke kommunens sikkerhets- og beredskapevner innen datasikkerhetshendelser og datainnbrudd.
- Valgperiodene for Stortings- og sametingsvalg/kommunestyre- og fylkestingsvalg binder opp store deler av Service- og IKT-staben som igjen medfører at kun nødvendige driftsoppgaver blir prioritert i denne perioden, og at utviklingsaktiviteter må settes på vent.

Eiendomsstaben opplever disse utfordringene:

- Verdibevaring av kommunens bygningsmasse utgjør fortsatt den største utfordringen for fremtiden. Vedlikeholdsbudsjettet for 2023 utgjorde cirka 9,8 millioner kroner, inkludert ekstraordinært vedlikeholdstiltak på 1,8 millioner kroner til utbedring av brannavvik ved Hanstad skole. Vedlikeholdsbudsjettet skal ivareta verdibevaring av kommunens formålsbygg som nå utgjør cirka 145.000 m². Av dette utgjør bygg som burde vært revet eller solgt cirka 5.300 m². Vedlikeholdsetterslepet ble i 2018 kartlagt gjennom tilstandsanalyser av alle formålsbygg, og ble beregnet til å utgjøre cirka 300 millioner kroner. For å unngå vedlikeholdsetterslep er det anbefalt å budsjettere med 170 kroner per m² bruttoareal. Dette tilsier at kommunen bør øke bevilgningen til årlig vedlikehold med minimum 16 millioner kroner for å unngå ytterligere forfall i kommunal bygningsmasse. I 2023 ble det omsatt vedlikehold for 82 kroner per m². Basert på gjennomført tilstandsanalyse, samt underbudsjettering av vedlikeholdet i ettertid, er gjeldende vedlikeholdsetterslep nå anslått til å utgjøre cirka 375 millioner kroner. Dette medfører at det i kommende budsjettprosesser fortsatt blir nødvendig å fremme ekstraordinære driftstiltak for øremerking av vedlikeholdsmidler til kostbare kritiske vedlikeholdstiltak. Alternativt rehabiliterings-/ investeringsprosjekter som forutsetter oppgradering av løsninger, eksempelvis etterisolering og utbedring av fasaden ved Helsehuset. Tilsvarende vil gjelde for tekniske anlegg som for lengst har passert forventet levetid. Tiltakene er nødvendige for å unngå at bygg må stenges som følge av risiko knyttet til HMS, herunder fukt- og råteskader som utvikler seg videre inn i bygningene over tid. Oppsummert er det nå særdeles stor risiko for at større oppdukkende og kritiske behov kan medføre at bygg blir stengt i mangelen av vedlikeholdsmidler. For å kunne opprettholde virksomhet i eksisterende bygningsmasse er det nå avgjørende at vedlikeholdsbudsjettet blir styrket.
- Festeavtalen for Prestegårdsjordet med Opplysningsvesenets fond (OVF) utgjør fortsatt en potensiell økonomisk utfordring da det er uavklart om og når festeavtalen vil bli regulert med virkning fra 2017. Gjeldende årlig festeavgift utgjør 2,5 millioner kroner, og OVF har meddelt at de vil kreve avsavsrente med virkning fra 1. januar 2017 når regulering er gjennomført.

Personalstabens opplever disse utfordringene:

- 2023 var staben preget av underbemanning gjennom hele av året på grunn sykdom. Dette har medført noe forsinkelse på planlagt revisjonsarbeid med eksisterende rutiner. Vi har de senere årene produsert mange nye retningslinjer og prosedyrer og nå er tiden inne for å kvalitetssikre oppdatering på disse samt sørge for at alt er godt implementert i organisasjonen. Vi fortsetter å holde interne kurs for ledere på bestilling samt utvikle flere e-læringskurs for ledere og ansatte.

- Dag 5 i kommunens lederutviklingsprogram er gjennomført for alle ledergrupper i 2023. Ettersom personalstaben har hatt redusert kapasitet over lang tid har vi ikke rukket å komme i gang med kull7 i lederutviklingsprogrammet, dette står på agendaen 2.halvår 2024.
- Ettersom det fra 2020 har vært utskifting av 3 av 4 rådgivere i staben og at det i den forbindelse har vært vakante stillinger i lengre perioder, samt siste års fraværstatus, har man ikke kunnet prioritere og gjennomføre utviklingsarbeid i den grad vi skulle ønsket. Små og store forbedringer har vi fått til, men for det meste har tiden gått med til direkte lederstøtte og bistand i drift.

Økonomistaben opplever disse utfordringene:

- Økonomistaben har av naturlige årsaker hatt en del turnover. Rekruttering av nye medarbeidere med riktig kompetanse har tatt tid, men er nå på plass. Ved utgangen av 2023 var det en stillinger ledig. Vakante stillinger og noe sykefravær har vært, og er, utfordrende. Det å opprettholde tilfredsstillende kvalitet og tidsfrister på alle områder har vært krevende.

7.4. Barnehage

7.4.1 Fakta

Tjenesteområdet barnehage omfatter tjenestene: Kommunal barnehagedrift; Privat barnehagedrift (dvs. kjøp av tjenester fra kommunale barnehager og kommunens økonomiske tilskudd til drift av private barnehager, samt den kommunale tilsynstjenesten overfor private barnehager; styrket spesialpedagogisk opplæring til førskolebarn med særskilte behov; tiltak for to-språklige; ekstra assistanse og tilsyn/omsorg; barnehagelokaler og uteanlegg; skyss av barn som har vedtak om dette.

I Elverum er det 7 private barnehager og 6 kommunale barnehager per 31.12.2023. Vestad barnehage ble nedlagt 1.8.2023.

Målgrupper for tjenestene er alle barn i førskolealder i Elverum kommune.

Kommunens planverk som ligger til grunn for barnehagetjenestene er særlig strategisk plan: Oppvekst i Elverum 2023 – 2027 og arbeidet med denne planen gjennom året.

7.4.2 Mål og resultater i 2023

Målekort - Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2023 er vist i virksomhetsplanen for 2023. Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**.

Barnehage: Indikator tjenestekvalitet	Resultat 2023	Mål 2023	Mål 2024
Indikator på tjenestekvalitet (strukturkvalitet)			
Antall barn pr. pedagog skal være i henhold til norm		>14	>14
Antall barn pr. ansatt skal være i henhold til norm		>6	>6
Indikator på tjenestekvalitet (Prosesskvalitet) i barnehagetjenesten	Resultat 2023*	Nasjonalt resultat	Mål 2024
Ute- og innemiljø	4.1	4.2	=/< landssnitt
Relasjon mellom barn og voksen	4.5	4.5	=/< landssnitt
Barns trivsel	4.8	4.7	=/< landssnitt
Informasjon	4.3	4.3	=/< landssnitt
Barnets utvikling	4.7	4.6	=/< landssnitt
Medvirkning	4.2	4.3	=/< landssnitt
Henting og levering	4.4	4.4	=/< landssnitt
Tilvenning og skolestart	4.5	4.5	=/< landssnitt
Tilfredshet	4.4	4.5	=/< landssnitt

*Resultat pr. høst 2022. Gjennomføres hvert 2.år.

Resultatkommentar

Elverum har full barnehagedekning i henhold til lovens krav. Det betyr at det er de barn som har rett til barnehageplass har barnehageplass. Elverum fyller retten til barnehageplass med ett opptak med fastsatt dato 1.mars. I 2023 var det pr 15.12.23 plassert 969 barn totalt (0-6år) i private og kommunale barnehager.

Gjennomgående er foreldre i Elverumsbarnehagene godt fornøyd med tjenesten de får, men det er forskjeller mellom barnehagene på enkelte områder. De kommunale barnehagene gjennomførte desember 2022 utdanningsdirektoratets foreldreundersøkelse. Resultatene i denne undersøkelsen er gjennomgående svært stabil. Effekter av utviklingsarbeid reflekteres i liten grad i undersøkelsen. Barnehagene har tett dialog med foreldre og tilpasser og tilrettelegger fortløpende for barnets behov.

Barnehagene deltar sammen med skole og PP-tjenesten i arbeidet med kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Tiltakene skjer i et regionalt samarbeid mellom kommunene i region Sør-Østerdal og universitet- og høgskolesektoren.

I 2023 fikk 16 barn i alderen 0-6 år spesialpedagogisk hjelp etter barnehagelovens §31. 25 barn ble tildelt ekstra ressurser i forbindelse med tilrettelegging etter barnehagelovens §§37-38. Elverumsbarnehagene hadde i 2023 117 minoritetspråklige barn i barnehagene. 100 % av disse hadde oppholdstid på 41 timer eller mer, det vil si full plass. Det er i et tidlig-innsats-perspektiv en god indikator med tanke på betydningen av god språkutvikling.

Bemanningsnorm - Barn per ansatt viser til antall barn per årsverk til grunnbemanningen. Grunnbemanningen er alle ansatte i barnehagen som jobber direkte med hele barnegruppen. Normen er 6 barn per voksen for barn over 3 år. I Elverum er antall barn 5,96 barn per voksen i gjennomsnitt per 15.12.2023.

Pedagognorm - Pedagognormen innebærer at det skal være minst én pedagogisk leder per 7 barn under tre år og minst én pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Alle barnehagene i Elverum oppfylte per 15.12.2023 pedagognorm. Snittet er 12,7 barn pr. pedagog (omregnet til store barn hvor barn under 3 år teller dobbelt).

Nasjonale mål om pedagogisk bemanning – Pedagognorm er et krav i forskrift. Andel pedagoger i barnehager er et nasjonalt mål for sektoren og et signal til kommuner om prioritering. I regjeringens barnehagestrategi *Barnehagen for en ny tid* er det et mål at pedagoger skal utgjøre 60 % av barnehagens bemanning innen 2030. Pr. 31.12.23 er andelen pedagoger i Elverumsbarnehagene 46%.

7.4.3 Utviklingsarbeid i 2023 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2023 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid i 2023	Gjennomføring – kommentar
Arbeid med plan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.	Planlagt arbeid er ferdigstilt.
Strategisk plan for Utdanning i Elverum skal rulleres. Ny nasjonal strategi for barnehager innarbeides i denne.	Planlagt arbeid er ferdigstilt.
Fortsette arbeidet med tidlig innsats og tverrfaglig samhandling. Hensikt å styrke tverrfaglig samarbeid og samhandling for å bedre kommunens samlede tjenestetilbud til barn og unge i aldersgruppen 0 – 24 år. Utvikle og implementere en felles samhandlingsmodell for tidlig identifisering og oppfølging av utsatte barn i Elverum. Arbeidet skal bidra til å realisere nullvisjon mot vold og seksuelle overgrep og innfri forventninger til tverrfaglig samarbeid.	Arbeidet er pågående. Alle barnehager gjennomfører tverrfaglige kontaktmøter mellom barnehage, PP-tjeneste, helsestasjon og barnevern. Gjennom 2023 har en arbeidsgruppe jobbet med å utarbeide en felles veileder om barns progresjon innen ulike utviklingsområder. Uro knyttet til enkelte barns utvikling løftes i tverrfaglige møter etter samtykke fra foreldre. Alle enhetsledere i barnehager deltar i ledersamlinger i “Laget rundt barn, unge og deres familier”. Vi fortsetter arbeidet med forebyggende tiltak mot overgrep (Stine Sofies Stiftelse Barnehagepakke). Pr. 31.12.23 har 4 av 6 barnehager gjennomført opplæringsprogrammet.

<p>Digitalisering i barnehage. Økt digital kompetanse og bedre effektivitet ved bruk av digitale løsninger og ulike digitaliseringstiltak ønsker vi skal føre til effektivisering og gevinst, spesielt innenfor det administrative arbeidet. Utvikle felles IKT-strategi med skole hvor det er fokus på rammeplanens mål og progresjon fra barnehage til skole.</p>	<p>Vi øker digital kompetanse ved å ta i bruk og jobbe på flere digitale løsninger. I 2023 har vi særlig jobbet med å gi opplæring i og ta i bruk digitalt samhandlingsverktøy for tverrfaglig samhandling. I tillegg benyttes teams med til felles arbeidsprosesser i barnehagene og sektoren.</p> <p>Arbeidet med felles IKT-strategi med skole er utsatt.</p>
<p>Arbeidet med Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkludering fortsetter. Vi gjennomfører kompetanse-tiltak internt i Elverumsbarnehagene og gjennom samarbeid i Sør-Østerdals-regionen. Vi jobber videre med organisering av det spesialpedagogiske tilbudet i våre barnehager. Dette er en oppfølging av Meld. St. 6. Satsingen på kompetanse omfatter hele laget rundt barna, og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det.</p>	<p>Alle barnehagene og spesialpedagogisk team har startet opp og følger gruppelederopplæring.</p> <p>Arbeid med organisering av styrket tilbud førskole er pågående. Spesialpedagoger er organisert som pedagogisk innsatsteam. Det er etablert system for å støtte både kommunale og private barnehager i arbeidet med å tilpasse og tilrettelegge tilbudet innenfor den ordinære barnehagedriften. Barnehagene følges opp både i individualsaker og saker som handler om å utvikle kvaliteten i læringsmiljøet.</p>
<p>Søke deltakelse og erfaringsdeling gjennom etablerte internasjonale utviklingsprosjekter</p>	<p>Gjennom 2023 har det vært fokus på å samle kunnskap og erfaringer fra internasjonal forskning om kvalitet i barnehager som ledd i arbeidet med strategisk plan: Oppvekst i Elverum 2023-2027. Det har ikke bydd seg anledning til å søke deltakelse i internasjonale utviklingsprosjekter.</p>

7.4.4 utfordringer videre

Utvikle en IKT-strategi for barnehage med fokus på rammeplanens mål: Det er viktig å se IKT-strategi for barnehager i sammenheng med IKT-strategi for skole for å sikre progresjon i hele utdanningsløpet fra barnehage til skole. I tillegg må kompetansen heves for å være i stand til å nå rammeplanens mål. Vi vil fortsette å ha fokus på å kartlegge arbeidsprosesser innenfor tjenesteområdet for å identifisere muligheter for mer bruk av digitale verktøy som kan bidra til å frigjøre tid fra administrative oppgaver og/eller effektivisere prosessen.

Høykvalitetsbarnehager: Tilpasse og utvikle barnehagetjenesten i tråd med nasjonale føringer og strategier og strategisk plan Oppvekst i Elverum for å utvikle barnehagene i Elverum som høykvalitetsbarnehager. For 2024 er det ventet lovendringer, nasjonale strategier og endringer basert på utredninger og ekspertutvalg som sektoren må jobbe med i tillegg til:

- Program for folkehelsearbeid 2017-2027
- Oppvekstreform og endringer i lovverk
- Barnehage for en ny tid. Nasjonal barnehagestrategi mot 2030 (ny i 2023)
- Nasjonale faglige retningslinjer
- Kompetanseløftet for inkluderende praksis og videreutvikling av støttesystemet rundt barn i barnehager

Sektor for barnehage må fortsatt prioritere å videreføre arbeidet med å ruste ledere i å stå i endrings- og utviklings arbeid samt få til effektiv ressursutnyttelse og god ledelse av tjenestene.

7.5 Skole

7.5.1 Fakta

Tjenesteområdet skole omfatter tjenestene: grunnskole, skolefritidstilbud, voksenopplæring, skolelokaler, skoleskyss, kulturskole samt pedagogisk-psykologisk tjeneste (interkommunal).

Målgrupper for tjenestene er:

- Grunnskoletjenesten til alle barn og unge i Elverum i alderen 6 – 16 år.
- Skolefritidstilbudet for barn på 1.-4. trinn i grunnskolen samt på 5.-7. trinn for barn med spesielle behov.
- Voksne med rettigheter i henhold til introduksjonsloven og voksenopplæringsloven.
- PP-tjenesten for tilrettelegging for elever med spesielle behov.
- Kulturskolen har tilbud til barn og ung fra 5 år og tilrettelagte tilbud for voksne.

Kommunens planverk som ligger til grunn for barnehagetjenestene er særlig strategisk plan: Oppvekst i Elverum 2023 – 2027 og arbeidet med denne planen gjennom året.

7.5.2 Mål og resultater i 2023

Målekort - Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2023 er vist i virksomhetsplanen for 2023. Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene på tjenesteområdet skole nås, særlig i henhold til i strategisk plan «Utdanning i Elverum 2017 – 2022». Under vises indikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2022 og 2023.

Skole: Indikator tjenestekvalitet	Resultat 2022	Mål 2023	Resultat 2023
Nasjonale prøver 5. trinn: Lesing – andel elever på nivå 1	21,8%	<20%	20,6%
Nasjonale prøver 5. trinn: Regning – andel elever på nivå 1	29,0%	<20%	25,8%
Nasjonale prøver 5. trinn: Engelsk – andel elever på nivå 1	28,2%	<20%	23,3%
Nasjonale prøver 8. trinn: Lesing – andel elever på nivå 1 og 2	27,4%	<20%	31,9%
Nasjonale prøver 8. trinn: Regning – andel elever på nivå 1 og 2	30,6%	<20%	35,0%
Nasjonale prøver 8. trinn: Engelsk – andel elever på nivå 1 og 2	28,8%	<20%	24,8%
Grunnskolepoeng sammenlignet med nasjonalt snitt	+0,3	≤0	+0,8
Andel elever med under 35 grunnskolepoeng	-	<20%	18,2%
Andelen elever 1.-4. trinn som får spesialundervisning i henhold til § 5.1	5,7%	4,5%	5,2%
Andelen elever 5.-7. trinn som får spesialundervisning i henhold til § 5.1	8,1%	8,5%	8,2%
Andelen elever 8.-10. trinn som får spesialundervisning i henhold til § 5.1	8,2%	9,5%	8,8%
Mobbing 7. trinn, Elevundersøkelsen	10,6%	0%	11,3%
Mobbing 10. trinn, Elevundersøkelsen	6,6%	0%	6,2%
Trivsel 7. trinn, Elevundersøkelsen	4,1	4,5	4,0
Trivsel 10. trinn, Elevundersøkelsen	4,2	4,3	4,0

Kulturskolen: Indikator tjenestekvalitet	Resultat 2022	Mål 2023	Resultat 2023
Andel elever som deltar på tilrettelagte tilbud	8,4%	10%	8,6%
Antall produksjoner som formidles digitalt	3	5	5
Elverum Læringscenter: Indikator tjenestekvalitet	Resultat 2022	Mål 2023	Resultat 2023
Andel elever som oppnår Norskprøven A2 Nivå (muntlig)	85%	90%	98,6%
Andel elever som fullfører grunnskole for voksne	67 %	100 %	100%

Resultatkommentar

Nasjonale prøver – Elverumsskolen har mål om at andelen av elever på nivå 1 på 5. trinn og nivå 1. og 2. samlet på 8. trinn skal være under 20%. Målene nås ikke, men Elverum har en lavere andel elever på disse prøvenivåene for 5. trinn enn nasjonalt og for lesing og engelsk for 8. trinn. I regning på 8. trinn er andelen 34,1% nasjonalt mot 35,0% i Elverum.

Grunnskolepoeng – Grunnskolepoengene for avgangselevne på 10. trinn 2023 er 43,2 poeng, 0,8 poeng over nasjonalt snitt.

Andel elever som får spesialundervisning – Elverum har hatt en synkende andel elever som mottar spesialundervisning over tid og denne har stabilisert seg siste år. Denne andelen er økende gjennom barneskolen og høyest på ungdomstrinnet.

Kulturskolen – God deltagelse innenfor dagens struktur av tilrettelagte tilbud, har ikke etablert flere. Når målet om digitalt formidlede produksjoner fordelt ut over året.

Elverum læringscenter - har hatt en økende andel som oppnår A2 og resultatet er over målsetning.

7.5.3 Utviklingsarbeid i 2023 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2023 har det vært gjennomført utviklingsarbeid. Resultatene fra utviklingsarbeidet er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid i 2023	Gjennomføring – kommentar
Videreføre Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Det er et statlig initiert kompetanseløft, men som skal ha regional og lokal forankring. I Elverum vil fokuset i 2023 være lesing som inkluderende aktivitet og strategisk ledelse. Det skjer i samarbeid med regionen og HINN.	Kompetanseløftet er videreført som regionalt samarbeid. Gjennom 2023 har også Læringsmiljøsentret ved Universitetet i Stavanger bidratt som partner med fokus på inkludering.
Prosjekt KOKS (Kompetanseheving i kroppsøving i Sør-Østerdal) i samarbeid med Høgskolen i Innlandet, skal ha fokus på kompetanseheving hos kroppsøvingslærere. Prosjektet favner alle grunnskolene i regionen og har også en forskningsdel.	Prosjektet er videreført gjennom 2023 og har resultert i et «Masterdokument» med retningslinjer og aktiviteter som inngår i kroppsøving i Elverumsskolen.
Implementere BTI-modellen med handlingsveileder og stafettlogg for tverrsektorielt samarbeid.	Tverrfaglig arbeid har vært i fokus i 2023 med implementering av BTI-fagmøter i skole. Handlingsveileder og stafettlogg ikke fullt implementert.
Kulturskolen skal videreutvikle skolen som kompetansesenter i kommunen slik det beskrives i skolens rammeplan; <i>Mangfold og fordypning</i> , med følgende fokusområder:	<ul style="list-style-type: none"> Kulturskolen tar inn flere elever i alderen 5-8 år. Har medført ny dansegruppe for de yngste og en ny teatergruppe for denne aldergruppa.

<ul style="list-style-type: none"> • Satse på breddetilbud – de yngste elevene i alder 5 – 8 år, slik at kjernetilbudene har tilstrekkelig tilfang av nye elever. • Arbeide med å etablere fordypningsprogram regionalt. • Videreutvikle «Dig It All». Digital utvikling - både som støtte for faglig utvikling, og som verktøy for formidling. Målet er at kulturskolens kompetanse og ressurser skal komme flere mennesker i Elverum til gode. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeid med fordypningsprogram videreføres interkommunalt. For skoleåret 24-25 har Elverum kulturskole tatt på seg ansvaret for fordypningsprogram i visuelle kunstfag. Dette gjelder da Elverum, Hamar, Ringsaker, Løten og Stange kommuner. • Prosjektet;» Dig It All» har ikke fremdrift som forventet. Mål og innhold i prosjektet evalueres mot neste skoleår.
<p>Elverum læringscenter skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sammen med enhet for bosetting og introduksjon følge opp Kunnskapsdepartementets handlingsplan (2021-2024) «Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold» gjennom ICDP (foreldreveiledning) og undervisning i samfunnskunnskap. • Videreføre arbeid med ny Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, samt fagfornyelsen med vekt på tverrfaglig arbeid. 	<ul style="list-style-type: none"> • ELS fortsetter arbeidet som gjøres mot negativ sosial kontroll/foreldreveiledning og ser at det har vært nyttig for våre elever. Dette er med på å styrke elevenes integrering inn i det norske samfunnet. • Arbeidet med lærerplaner har vært i fokus hele året og det har vært nyttig og lærerikt.

7.5.4 Utfordringer videre

I skolen er økonomiske rammer en betydelig utfordring som særlig blir tydelig ved hendelser eller aktiviteter som krever mye av ledelse og andre ansatte. Eksempler på dette er komplekse læringsmiljø saker, 9A-klagesaker og oppfølging av enkeltelevers skolefravær eller utfordrende adferd. Dette er en utfordring som forsterkes av utskiftninger og fravær i skoleledelse, kommunalt og på hver skole.

Arbeidet med å skape trygge og gode læringsmiljøer uten mobbing er blant de viktigste målene for alle i Elverumsskolen og her er tendensen negativ. Elevene i Elverumsskolen oppgir fremdeles at de trives i noen større grad enn det nasjonalt snittet, men denne tendensen er synkende og følges av en markant økning i andelen elever som opplever å bli utsatt for mobbing.

Prognosen viser et synkende elevtall i Elverumsskolen samtidig som det er et økende antall elever som krever omfattende hjelp og tilrettelegging. Dette gir hver enkelt skole utfordringer knyttet til kompetanse, personell, rutiner etc., og kan gi et behov for en annen organisering av enkelte tilrettelagte tilbud i årene framover.

For Elverum læringscenter vil utfordringene framover blant annet bestå i å innføre modulbasert undervisning med en større grad av arbeidsrettede elementer som skal gi en raskere vei inn i arbeidslivet.

7.6 Barnevern

7.6.1 Fakta

Tjenesteområdet barnevern omfatter tjenestene barneverntjeneste; barneverntiltak i familien; barneverntiltak utenfor familien og tjenesten for enslige mindreårige flyktninger.

Barneverntjenestene produseres i hovedsak innenfor kommunens sektor for familie- og helse. Barnevernet er videre delt inn i et undersøkelses-, tiltaks- og omsorgsteam. I omsorgsteamet ligger oppfølging av biologisk familie, fosterhjemmene og barna som er plassert.

Barn og familier som trenger hjelp skal få hjelp som virker til rett tid. De skal møte et samarbeidende barnevern som gir reell mulighet til medvirkning, og skal gis styrket rettssikkerhet. Det skal være god kvalitet i saksbehandling og oppfølging med rask behandling og gode beslutninger. Det skal gi likeverdige tjenester og forutsigbarhet for barn og familier.

Bosetting og underhold av enslige mindreårige flyktninger inngår i tjenesteområdet barnevern. Tjenesten leveres av avdeling EMF (Enslige mindreårige flyktninger) i enheten bosetting og introduksjon i sektor for skole.

Målgrupper for tjenestene er innbyggere i Elverum som i samsvar med lov og forskrift har:

- Barn med behov for bistand i familien for ikke å oppleve videre omsorgssvikt.
- Barn som etter barneverntjenesteloven har behov for nytt bosted /familie.
- Enslige mindreårige flyktninger.

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene som gis er særlig strategisk plan for Helse og omsorg i Elverum 20236 – 2027, strategisk plan for integrering i Elverum 2015-2019 og deler av Kommuneplanens samfunnsdel.

7.6.2 Mål og resultater i 2023

Målekort - Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2023 er vist i virksomhetsplanen for 2023. Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene i målekortet og resultatene for 2022 og 2023.

Barnevern: Indikator tjenestekvalitet	Resultat 2022	Mål 2023	Resultat 2023
Funksjon 244: Barneverntjenesten.			
Andel henlagte undersøkelsessaker med oppfølging fra andre enheter i kommunen	72 %	80 %	72 %
Funksjon 251: Barneverntiltak i familien			
Andel familier som blir anbefalt hjelpetiltak, men som ikke ønsker hjelpetiltak fra barnevernet.	23 %	25%	Ikke målt
Barn med frivillige hjelpetiltak som skal ha utarbeidet tiltaksplan som evalueres.	57 %	100 %	77,7 %

Funksjon 252: Barneverntiltak utenfor familien			
Andel lovpålagte tilsyn i fosterhjem.	73 %	100 %	Ikke offisielle tall*
Oppfølging av fosterhjem i tråd med lovkrav slik at fosterhjemmene opplever at de er i stand til å ivareta omsorgsoppgaven.	72 %	100 %	Ikke offisielle tall*
Andel barn som er i fosterhjem som har oppfølgingsplan for ettervern innen fylte 18 år	85 %	100%	85 %
Funksjon 285: Tjenester utenfor ordinært kommunalt tjenesteområdet			
Andel enslige mindreårige flyktninger i utdanning eller arbeid etter fylte 20 år	100 %	100 %	100 %
Antall enslige mindreårige flyktninger som bosettes	7	10	11

* På grunn av overgang til nye fagsystemer (Flyt Barnevern/Modulus Barn) og ny innrapporteringsløsning til barnevernsregisteret er det midlertidig ikke mulig å tallfeste indikatorene "Barn i fosterhjem som ikke har fått oppfølging i tråd med lovkrav" og "Tilsynskrav i fosterhjem som ikke er oppfylt". Disse to indikatorer ble derfor midlertidig satt på pause. (Barnevern kommunemonitoren)

7.6.3 Utviklingsarbeid i 2023 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2023 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid i 2023	Gjennomføring - kommentar
Tiltak for å imøtekomme barnevernsreform/oppvekstreform.	Er i prosess. Jobber med rutiner og prosedyrer innad i Barnevernet. Ser på nye måter å løse miljøterapeutiske oppgaver.
Fortsette å utvikle det tverrfaglige samarbeidet med andre enheter i kommunen for å forbedre forebyggende arbeid, for å redusere saker til overtagelse av omsorg.	Er i prosess. Barnevernet er endel av "Lager rundt barnet" og arbeid rundt BTI (bedre tverrfaglig innsats).
Fortsette å videreutvikle bruk av fagsystem og Digi-barnevern for gode styringsdata.	Overgang til nytt journalsystem "Modulus barn" starter våren 2024, og vil støtte arbeidet og gjøre det enklere å holde oversikt.
Videreutvikle og implementere prosedyre «nærnettverk» som tiltak i barnevernet i Elverum kommune - jamfør lovendring i forbindelse med barnevernreformen.	Prosedyre "nærnettverk" er utarbeidet, men ikke implementert. I alle saker der barn blir flyttet vurderes det om plassering i familie eller nære nettverk er en mulighet.
Utvikle tilbud om tiltak i kommunen i henhold til endringer i Lov om barneverntjenester - barnevernreformen.	Ser på ulike måter å organisere miljøterapeutiske tiltak.
Delta i interkommunalt samarbeid for å bedre kvaliteten på barnevernets akuttarbeid i alle faser.	Ikke gjennomført grunnet kapasitetsutfordringer.
Utarbeide plan for hvordan barneverntjenesten skal imøtekomme krav om helhetlig ansvar og oppfølging av fosterhjem.	Utarbeidet rutiner og prosedyrer for å sikre oppfølging av fosterhjem. Fremdrift i arbeidet er påvirket av fravær i tjenesten.
Utvikle spesialiserte hjelpetiltak til utsatte barn og familier.	Det er på grunn av kapasitetsutfordringer ikke utviklet nye spesialiserte hjelpetiltak til utsatte barn og familier, og denne tjenesten må kjøpes fra eksterne ved behov.
Styrke og utvikle samarbeidet og tjenestetilbudet på tvers av forebyggende enhet og barneverntjenesten.	Barnevernet og Forebyggende avdeling er samlet i en enhet for barn, unge og familier.
Bidra til å implementere valgte løsninger, samarbeidsmodeller og tiltak for tverrfaglig samarbeid i pilot 0-24 for utsatte barn og familier.	Ikke gjennomført.

7.6.4 utfordringer videre

Den største utfordringen er å sikre god forebygging og tidlig innsats slik at færre barn og familier får behov for barneverntjenester. Det må i større grad satses på å jobbe systematisk og tverrsektorielt for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Det er krevende å rekruttere fosterhjem både lokalt og nasjonalt. Nytt journalsystem skal implementeres i 2024, og vil bidra til enda bedre oversikt og flyt i tjenesten. Turnover og sykefravær gjør utviklingsarbeid krevende.

7.7 Helse – forebygging og behandling

7.7.1 Fakta

Tjenesteområdet **Helse - forebygging og behandling** omfatter tjenestene: Helsesykepleier – smittevern og vaksinasjonsprogram; helsestasjonstjeneste til barn mellom 0-5 år og jordmortjeneste; skolehelsetjeneste – for barn 6-20 år med tilstedetid på alle grunnskoler og videregående skoler og tilbud til høgskolestudenter; psykisk helsearbeid i helsestasjon for gutter, ungdom 0-24 år- og skolehelsetjenesten; miljørettet helsevern – interkommunal tjeneste i Sør-Østerdal; samfunnsmedisinske tjenester og smittevern – tjeneste med kommuneoverleger, helsestasjonslege og kommunepsykologer; frisklivssentralen – forebyggende helsearbeid til utsatte grupper; tiltaksteam barn, unge og familier med familieveiledning og tiltak overfor utsatte barn og unge; NOK (SMISO Elverum) – Senter mot incest og seksuelle overgrep – et lavterskel tilbud og hvor Elverum er vertskommune; krisesenter – interkommunal tjeneste som utøves fra Krisesenteret i Hamar; tilskudd til private og interkommunale tiltak – tilskudd til Møteplassen; transporttjenester for eldre og yrkes- og utviklingshemmede til og fra dagaktiviteter/dagopphold; aktivitet og kulturaktiviteter for funksjonshemmede – Sundsvoll dagaktivitetssenter; støttekontakter – fritidsaktiviteter med bistand; avtaleleger – kommunens avtaler med fastleger; interkommunal legevakt (Åsnes, Våler, Åmot og Elverum) ; turnusleger; tilsynsleger – i sykehjem, på helsestasjon og legetjenester på KAD-plasser (kommunale akutte døgnplasser) for somatikk og psykiatri; fysioterapitjeneste – tilskudd til drift av private fysioterapitjenester; kommunal logopedtjeneste; Ungdommens hus – tjenesten er for alle i alder 10-20 år, i tjenesten inngår gruppeaktiviteter, feriekubb/åpen hall, Ungdommens kulturmønstring og andre enkeltarrangementer.

Målgrupper for tjenestene som gis innenfor tjenesteområdet er innbyggere i Elverum som i samsvar med lov og forskrift, har rett til eller behov for, en eller flere av de aktuelle tjenestene. Målgruppen for helse- og omsorgstjenestene er personer i alle aldre med akutt skade eller sykdom, personer med kronisk sykdom eller funksjonssvikt samt barn og unge. Tjenestene gis i hjemmet, på alle aktuelle samtalearenaer som skole, barnehage, helsestasjon, Ungdommens hus, samt som oppfølging ut i kommunene eller som tilbud på arenaer vi stiller til disposisjon for de vi er i interkommunalt samarbeid med.

Kommunens planverk som i særlig grad er styrende for tjenesteproduksjon innenfor tjenesteområdet er Kommuneplanens samfunnsdel – særskilt kapitlet om Livskvalitet og velferd og de strategiske planene Helse og omsorg i Elverum 2023 – 2027, Folkehelsearbeid i Elverum 2019 – 2023, Integrering i Elverum 2015 – 2019, Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i Elverum – 2023 – 2027, en legeplan og en fysioterapiplan.

7.7.2. Mål og resultater i 2023

Målekort - Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2023 er vist i virksomhetsplanen for 2023. Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2022 og 2023.

Helse – forebygging og behandling: Indikator tjenestekvalitet	Resultat 2022	Mål 2023	Resultat 2023
Funksjon 231: Aktivitetstilbud til barn og unge.			
Åpne dager Ungdommens hus	271	220	270
Antall oppmøter 10 – 25 år på fritidstilbud Ungdommens hus	12 257	10 000	14 304
Ferieklubb, totalt antall deltagere på aktiviteter	1 550	400	1 378
Funksjon 232: Forebygging – helsestasjons- og skolehelsetjeneste.			
Andel 4 årskontroller gjennomført i barnehager	95 %	95 %	100 %
Antall gruppetiltak/ veiledning / informasjon utover fast program i skolehelsetjenesten gruppe-nivå (skole)	119	138	121
Antall gruppetiltak utover fastlagt program helsestasjon 0-5 år	2	2	3
Gjennomført målretta brukerundersøkelse som viser effekt av igangsatte tiltak	4	3	3
Funksjon 233: Annet forebyggende helsearbeid			
Tilse 25 % av tilsynsobjektene (miljørettet helsevern) som skal ha regelmessig tilsyn hvert år	25 %	25 %	36 %
Stedlig tilsyn i alle 5 kommuner minst en gang pr halvår (antall tilsyn)	7	10	9
Brukertilfredshet – Forebyggende tjenester – barn 0-5 år (skala 1-6)	Ikke målt	5,3	5,2
Andel av gravide, samt de som har født i løpet av siste 6 måneder som deltar i fysisk aktivitet ved Frisklivssentralen.	44 %	20 %	60 %
Antall individuelle samtaler på Frisklivssentralen per måned	10	20	10
Funksjon 234: Aktivisering og servicetjenester overfor eldre og funksjonshemmede			
Antall personer med nedsatt funksjonsevne som mottar aktivitetstilbud på dagsenter.	16	18	14
Funksjon 241: Diagnose, behandling, re-/habilitering			
Antall klagesaker i legevakt – mindre enn	3	Mindre enn 5	5

7.7.3 Utviklingsarbeid i 2023 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2023 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid i 2023	Gjennomføring – kommentar
Videreutvikle mestringstilbud og arbeid ved Frisklivssentralen i henhold til føringer for folkehelsearbeid.	Balanse/treningsgruppene “Sterk og stødig” har etter å vært prosjektdrevet, blitt innlemmet som en del av det ordinære tilbudet til Frisklivssentralen, da dette har vist seg å være et populært tilbud for innbyggere over 65 år. Målsettingen med tilbudet er å trene styrke og balanse for å forebygge / utsette funksjonsfall. Det drives nå 4 grupper som er geografisk spredt i kommunen. Instruktørene er frivillige som får opplæring og veiledning av ansatte v/ Frisklivssentralen.
Lavterskeltilbudene Fritt Fram, Åpen hall og Ferieklubb i Ungdommens hus utvikles for bedre å treffe målgruppa barn fra lavinntektsfamilier, jamfør FN’s bærekraft mål.	Fritt Fram i Kultursektor hadde en økning av utlån i 2023. Det var god deltakelse i ferieklubb og åpenhall. Det ble gjennomført åpent ungdommens hus hele sommeren. Sektoren har jobbet med kommunikasjon bredt ut til målgruppa barn og unge

	i Elverum. Kunnskap om tilbud forankres godt i NAV, barnevern, helsestasjon, skole og barnehager. Arbeidet med laget rundt barnet bidrar til mer kunnskap. Også i 2023 søkte kommunen om eksterne tilskuddsmidler som har gjort at vi har kunne opprettholde flere gratis tilbud.
Styrke og utvikle samarbeidet og tjenestetilbudet på tvers av forebyggende enhet og barneverntjenesten.	Avdelingene er samlet i felles enhet. Arbeid med å se på andre måter å utvikle og organisere miljøterapeutisk arbeid er påstartet.
Bidra til å implementere valgte løsninger, samarbeidsmodeller og tiltak for tverrfaglig samarbeid i pilot 0-24 for utsatte barn og familier.	Arbeid med å implementere BTI (bedre tverrfaglig innsats) videreføres i 2024.
Videreutvikle legetjenesten.	Arbeidet med å utvikle legetjenesten i Elverum kommune fortsettes i 2024.
Videokonsultasjoner i legevakt.	Videokonsultasjon legevakt ble innført i 2023.
Utvikle aktiviteter tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne.	Utvikling med større variasjon i aktiviteter begrenses av kapasitet og areal. Ombygging av gamle helsestasjonen til lokaler for målgruppen er vedtatt, men utsatt.

7.7.4 utfordringer videre

Fokus på bedre tverrfaglig og tverrsektorielt arbeid videreføres inn i 2024. Det tar tid å etablere nye eller endrede arena for samhandling. Implementering av BTI-modell for samhandling pågår og vil være en god felles plattform for strukturert og tidlig samhandling. Turnover og sykefravær gjør utviklingsarbeid krevende. Rekruttering av helsepersonell.

Kommunen skal ha et helhetlig og samordnet psykisk helsearbeid for barn og unge, fra helsefremmende og forebyggende arbeid til oppfølging, behandling og samhandling om barn og unge som står i fare for, eller har utviklet, psykiske plager av ulik alvorlighetsgrad.

Kapasitet for å sikre mangfold og variasjon i tilrettelagt arbeid og aktivitet har vært krevende særlig på grunn av plassmangel. Ombygging av gamle helsestasjonen til nye samlokaliserte lokaler for målgruppen er utsatt.

7.8 Pleie og omsorg

7.8.1 Fakta

Tjenesteområdet Pleie og omsorg omfatter tjenestene: Pleie og omsorg i institusjon – omfatter også langtids-, rehabiliterings- og andre korttids- og avlastningsopphold; drift av kjøkken i institusjon; dagopphold og aktivitet; transporttjenester; hjemmetjenester – herunder helsehjelp og psykisk helsetjeneste, matutkjøring, trygghetsalarm, avlastning utenfor institusjon, omsorgstønad, opplæring, lavterskeltjenester for rus og psykisk helse, heldøgns bemannet omsorgsbolig; hjemmehjelp – praktisk bistand – daglige gjøremål; brukerstyrt personlig assistanse (BPA); innsatsteam rehabilitering; formidling av tekniske hjelpemidler fra NAV i tillegg til at kommunen har eget lager for korttidsutlån; akutthjelp helse- og omsorgstjenesten; renhold, drift og vedlikehold av institusjonslokaler.

Målgrupper for tjenestene som gis innenfor tjenesteområdet er innbyggere i Elverum som, i henhold til særskilt vedtak og i samsvar med lov og forskrift, har rett til en eller flere av de aktuelle tjenestene. Målgruppen for helse- og omsorgstjenestene er personer i alle aldre med akutt skade eller sykdom, personer med kronisk sykdom eller funksjonssvikt og personer med pleie- og omsorgsbehov som de selv ikke kan mestre.

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene som gis er de strategiske planene Helse og omsorg i Elverum 2023 – 2027, Folkehelsearbeid i Elverum 2019 – 2023 og Integrasjon i Elverum 2015 – 2019. Helse- og omsorgstjenestene er lovpålagte og i stor grad regulert av lovverk, forskrifter og veiledere.

7.8.2 Mål og resultater i 2023

Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2023 er vist i virksomhetsplanen for 2023.

Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2022 og 2023.

Pleie og omsorg: Indikator tjenestekvalitet	Resultat 2022	Mål 2023	Resultat 2023
Indikatorer felles for tjenesteområdet			
Overordnet internrevisjon – gjennomført	Ja	Ja	Ja
Lokal internrevisjon pr. avdeling – gjennomført (29 avdelinger)	18	29	23
Andel saker med fristbrudd etter forvaltningsloven	3 %	0 %	4 %
Indikatorer for helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende (funksjon 254)			
Antall mottakere av hjemmebaserte tjenester som har velferdsteknologiske tiltak (tiltakene digitalt tilsyn og lokaliseringsteknologi)	18	75	18
Andel brukere i henhold til prosedyre som er ernæringskartlagt hjemmebaserte tjenester	90 %	100 %	90 %
Andel nye tjenestemottakere og de som er i risikogruppe i bofellesskap med gjennomført ernæringskartlegging.	100 %	100 %	100 %
Andel tjenestemottakere i bofellesskap som har fått tilbud om brukersamtale 1 gang per år	100 %	100 %	100 %
Antall dager ventetid på poliklinisk oppfølging, psykisk helsetjeneste	35	30	44
Indikatorer for helse- og omsorgstjenester i institusjon			
Andel pasienter institusjon med ernæringskartlegging utført i henhold til prosedyre	100 %	100 %	100 %

Andel pårørende institusjon som har fått tilbud om deltagelse på individuelle møter	100 %	100%	100 %
Andel pasienter med utført fallkartlegging	97 %	100%	100 %
Andel pasienter med langtidsvedtak med utført legemiddelgjennomgang	93 %	100%	95 %
Antall plasser i skjermet enhet for personer med demens	35	35	35
Brukerundersøkelser tjenesteområde pleie og omsorg (Gjennomføres i hovedsak annet hvert år)			
Brukerundersøkelse sykehjem (forenklet underundersøkelse, skala 1-2 og «vet ikke», 2 er best). «Resultat for brukere (totalvurdering).»	1,9	Måles ikke	Måles ikke
Pårørendeundersøkelse sykehjem (skala 1-6, 6 er best). «Resultat for brukerne – pårørende (totalvurdering).»	Ikke målt	4,9	5,1
Brukerundersøkelse hjemmebaserte tjenester (forenklet, skala 1-2 og «vet ikke», 2 er best. «Alt i alt, jeg er fornøyd med den hjemmesykepleien jeg får.»	Måles ikke	2.0	2,0
Brukerundersøkelse dagsenter/aktivitet bruker (skala 1-2 og «vet ikke», 2 er best)	Måles ikke	2.0	2,0
Pårørendeundersøkelser tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne (skala 1-6, 6 er best). «Alt i alt, jeg er fornøyd med den tjeneste som bruker får.»	Måles ikke	5.0	4,8
Brukerundersøkelse matombringning hjemmeboende (skala 1-6, hvor 6 er best). «Alt i alt hvor fornøyd er du med tjenesten.»	5,6	Måles ikke	Måles ikke
Brukerundersøkelse ergo- og fysioterapitjenesten (skala 1-6, hvor 6 er best). «Helhetsvurdering».	4,9	Måles ikke	Måles ikke

7.8.3 Utviklingsarbeid i 2023 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2023 har det vært gjennomført utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid 2023	Gjennomføring – kommentar
Kontinuerlig forbedring: Fortsette forbedringsarbeidet gjennom LEAN, kontinuerlig forbedring og utvikling av en varig forbedringskultur - lærende organisasjon.	Alle avdelinger jobber kontinuerlig med forbedring innen ulike temaer. I 2023 er LEAN metodikk brukt i prosjektarbeidet OPPNÅ TØRN (oppgavedeling) ved Moen sykehjem. Mange avdelinger melder om utfordringer med å få til forbedringstavle.
Pasientsikkerhet: Sikre pasientens/brukernes behov for å møte helhetlige, koordinerte og trygge tjenester. Delta i nasjonalt læringsnettverk «gode pasientforløp» i regi KS.	Deltatt på tre samlinger i læringsnettverket i 2023. Opplæring og veiledning, samt standardisering av sjekklister for inn- og utskrivelse av pasienter på korttidsavdelingen. I tillegg hatt fokus på samarbeid og gode overganger fra/til institusjon og hjemmetjeneste.
Demensomsorg: Arbeide med flyt og koordinering i demensomsorgen internt i kommunen blant annet gjennom å delta i forbedringsnettverket «rett tiltak til rett tid». Fortsette arbeidet for at Elverum skal være et demensvennlig samfunn.	Sektoren har deltatt i nettverket "Rett tiltak til rett tid". Det er etablert en egen nettside med informasjon om demens. Det er utarbeidet en kompetansetige med en tilhørende kompetansebank innen demens. Det utføres piloter for å teste ut den nye måten for kompetanseheving i 4 avdelinger. Hjemmetjenesten har jobbet med informasjon ut mot pasienter og pårørende. Arbeidet med demensvennlig samfunn og kurstilbud til offentlig og privat næringsliv er pågående.

<p>Pårørendearbeid: Systematisere pårørendearbeid i hele sektoren. Innføre forhåndssamtaler i både hjemmetjeneste og institusjonstjeneste.</p>	<p>Fortsatt arbeidet med innføring av forhåndssamtaler. Det er utarbeidet en felles brosjyre med informasjon og en standardiser invitasjon til samtale. Arbeidet med utprøving pågår i hjemmetjenesten, institusjonstjenesten, tilrettelagte tjenester og innen kreftomsorgen.</p> <p>Kreftkoordinator har delt erfaringer på fagdag for forhåndssamtaler.</p>
<p>Frivillighet: Styrke og utvikle samarbeidet med frivilligheten.</p>	<p>Sektoren samarbeider kontinuerlig med frivilligheten.</p> <p>Annekset og Grip samarbeider tett med flere frivillige aktører.</p>
<p>Leve hele livet: Implementere og følge opp vedtatte tiltak i tråd med reformen.</p>	<p>Tiltak i planen er fulgt opp. Blant annet har tiltakene "Sterk og stødig", digitale medisindispensere, demensvennlig samfunn og oppdatering og utvikling av informasjon på nettiden vært aktuelle i 2023. Reformen leve hele livet går over i ny eldreform "Fellesskap og meistring – bu trygt heime".</p>
<p>Velferdsteknologi: Fortsette arbeidet med å innføre velferdsteknologi som en del av helse- og omsorgstjenesten.</p>	<p>Arbeidet med digitale medisindispensere og digital e-Lås er videreført i hjemmetjenesten. Jotunhaugen sykehjem har innført nytt pasientsignalanlegg med "Room mate". Rus- og psykisk helse deltar i prosjekt digital samhandling med fokus på assistert selvhjelp.</p> <p>Det er startet opp en studiegruppe innen Velferdsteknologiens ABC.</p>
<p>Psykisk helse- og rustjeneste: Implementere FACT-prosjektet (Flexible Assertive Community Treatment) med oppstart i drift fra høst 2022. Teamet skal tilby både kommunale- og spesialisthelsetjenester, og gi alle tjenester som brukeren har behov for, drive oppsøkende virksomhet med fokus på brukerens meistring, fungering og integrering i lokalsamfunnet. Målet er at teamet skal ha full drift fra 01.01.2023.</p>	<p>Ny leder er på plass i teamet fra oktober 2023, og samarbeidet mellom FACT og kommunen bedres. Det er fortsatt en del utfordringer knyttet til kapasitet i FACT-teamet og antallet brukere i porteføljen er redusert sammenlignet med utgangspunktet.</p>

7.8.4 Utfordringer videre

Helse og omsorgstjenester – Fram til 2040 vil antallet personer over 80 år nesten doble seg. Flere eldre vil øke utgifts- og bemanningsbehovet til pleie- og omsorgssektoren. Færre personer i yrkesaktiv alder vil gjøre at det blir færre tilgjengelige ressurser i form av skatteinntekter og arbeidskraft. Dette vil være en av de største utfordringene for tjenesteområdet fremover. Elverum kommune har færre søkere på stillinger enn før pandemien. Det er særlig sykepleierstillinger det er utfordrende å rekruttere til i enkelte avdelinger. Vi må legge til rette for robuste fagmiljøer og riktig oppgavedeling for å sikre forsvarlige tjenester til pasienter og brukerne med behov for helse- og omsorgstjenester. Det vil særlig være behov for å øke kapasiteten i hjemmebaserte tjenester for å sikre at eldre kunne bo hjemme lengst mulig.

Antall tjenestemottakere er forventet å øke fremover som følge av demografi, og vi må planlegge for hvordan dette skal løses - både personalressurser og lokaler for personalbase. Avdeling Nord og Sør er to store avdelinger, og ved økning i tjenestebehov må en tredje avdeling opprettes.

Rus og psykisk helsetjeneste har økt kraftig de siste årene, og så gjennom 2023. Det er vanskeligere å få brukere innlagt i psykisk helsevern, og de som er innlagte kommer raskere tilbake til kommunen. Det betyr at tjenestene fra kommunen må dekke en større del av totalinnsatsen for brukerne. Pakkeforløp er innført innen psykisk helsevern og rusfeltet. Dette øker behovet for koordinerte tjenester og pålegger også kommunene større ansvar. Dette merarbeidet er en utfordring for tjenestene som allerede er under sterkt press.

Det er behov for flere botilbud og tilpasset ressurskrevende brukere, og personer i aktiv rus og de som forsøker å få en rusfri tilværelse.

Dagaktivitet for hjemmeboende med demenssykdom - 1. januar 2020 ble det lovpålagt å sikre nødvendig aktivitetstilbud for hjemmeboende personer med demenssykdom. Det er behov for å styrke denne tjenesten fremover, for å sikre at hjemmeboende med demenssykdom kan bo lengre hjemme, samt at pårørende kan få avlastning. Det er ønskelig å både variere aktivitetene, og vurdere utvidet åpningstid.

Institusjonstjenesten – det har tidvis vært stort press på korttids plassene og særlig mot slutten av 2023. Dette har medført bruk av UK-døgn. Den største utfordringen knyttet til institusjonstjenesten er at det ikke er tilstrekkelig stor andel plasser som er tilpasset pasienter med demenssykdom og alderspsykiatri. Denne målgruppen trenger mindre bogrupper tilrettelagt for god balanse mellom aktivitet og hvile.

Vi ser også økende utfordringer med å få tak i kvalifisert personell, spesielt vikariater for sykepleiere, vi må derfor se på organisering av arbeidet, og hvordan vi kan sikre forsvarlige tjenester fremover hvis det som forventet blir knapphet på helsepersonell. Dette krever at vi må jobbe med hvem som utfører de ulike oppgavene, og lete etter andre måter å benytte sårbar kompetanse.

Akutt døgnplass – Beleggsprosenten på psykisk og somatisk akutt døgnplass er fortsatt lav, og plassene har i perioder blitt benyttet til å ta av presset på UK-pasienter.

Tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne – Det er økende behov for avlastningstilbud for barn og unge. Vestlytoppen er i midlertidige lokaler på Jotunhaugen sykehjem, og det må planlegges for å flytte denne tjenesten når behovet for sykehjems plasser øker. Ydalirtunet med 8 leiligheter i bofellesskap med døgnomsorg og 4 omsorgsboliger er under oppføring og forventet ferdig mai 2024.

7.9 Sosial – tjenestebistand

7.9.1 Fakta

Tjenesteområde sosial – tjenestebistand omfatter tjenestene sosial rådgiving og veiledning; administrasjon og støttefunksjoner vedrørende bosetting og introduksjonsordningen; skjenkekontroll; gjeldsrådgiving; økonomirådgiving, rusomsorg og oppfølging i midlertidig bolig; boligforvaltning - ivaretagelse av eierinteresser og forpliktelser knyttet til kommunens ulike boligtyper som: omsorgsboliger, boliger i bofellesskap og øvrige kommunalt disponerte boliger samt to prosjekter i boligsosialt utviklingsprogram; kommunale sysselsettingstiltak og kommunale lavterskel sysselsettingstiltak; forvaltning, drift og vedlikehold av kommunalt disponerte boliger.

Målgrupper for tjenestene er innbyggere i Elverum som har behov for:

- Råd, veiledning, midlertidig bolig, oppfølging relatert til rus, gjeldsrådgiving og økonomisk bistand.
- Omsorgsboliger og boliger til vanskeligstilte som har behov for kommunal bolig.
- Jobb eller aktivitet, for de mellom 18 og 67 år og har vedtak etter helse- og omsorgstjenesteloven.

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene som gis er Kommuneplanens samfunnsdel – særskilt kapitlet om Livskvalitet og velferd, strategisk plan: Helse- og omsorg i Elverum 2023-2027, strategisk plan: Integrering i Elverum 2015-2019, Oppvekst i Elverum 2023-2027, alkoholpolitiske handlingsplan 2020-2024 og Folkehelsearbeid i Elverum 2019 – 2023.

Tjenestene innenfor tjenesteområdet gis av NAV, enhet for bosetting og introduksjon, boligsosialt team i Service- og IKT staben, sektor for kultur som ivaretar sysselsettingstiltak for brukere, eiendomsstaben som bidrar med forvaltning, drift og vedlikehold av kommunalt disponerte boliger og sektor for helse, mestring og omsorg som ivaretar sysselsettingstiltak for utviklingshemmede og som ivaretar rusomsorg.

7.9.2 Mål og resultater i 2023

Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2023 er vist i virksomhetsplanen for 2023. Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2022 og 2023.

Sosial tjenestebistand: Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2022	Mål 2023	Resultat 2023
Funksjon 242: Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid			
Antall avsluttede gjeldsrådgivningssaker per måned	10	10	8
Andel gjeldsrådgivningssaker som fører til avtale	71%	85%	68%
Andel flyktninger som følges opp av minoritetsveileder og som skal være i arbeidsrettede tiltak eller utdanning	90%	90%	94%
Andel av helt nye brukere som søker, og som har mottatt sosialhjelp, skal være kartlagt	62%	90%	78%
Andel av søknad om sosialhjelp som er digitale	44%	70%	52%
Andel av ungdommer under 25 år som er i målgruppen skal henvises til aktivitet for sosialhjelp	73%	90%	88%
Funksjon 243: Tilbud til personer med rusproblemer			
Andel av de som følges opp av ruskonsulent skal være i behandling på institusjon, LAR, kriminalomsorgen eller annet	73%	60%	25%
Funksjon 265: Kommunalt disponerte boliger			
Gjennomsnittlig botid for brukere i midlertidig bolig (måles i antall dager).	22	<30	28
Minimum driftskostnader til vedlikehold av boliger per år – kr per m ²	51	170	89

Sosial tjenestebistand: Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2022	Mål 2023	Resultat 2023
Funksjon 273: Kommunale sysselsettingstiltak			
Antall personer med nedsatt funksjonsevne som mottar tilrettelagt arbeidstilbud i Askeladden eller Vedsentralen per år.	30	35	33
Antall deltakere på arbeidstrening/arbeidsmarkedstiltak i Jobbsentralen per uke.	3	6	3

Råd, veiledning og forebyggende arbeid - Årsresultatet for 2023 på indikatorene antall avsluttede gjeldssaker pr. mnd. og andel gjeldssaker som fører til avtale ligger under måltallet. Noe av dette skyldes blant annet nyansatt gjeldsrådgiver som har vært igjennom en opplæringsperiode første halvår av 2023. I tillegg har det vært økt pågang av brukere med behov for bistand og lang saksbehandlingstid hos namsfogden, som påvirker vårt arbeid og resultater. Antall avsluttede gjeldssaker pr. mnd. for perioden sept.-des. var på 13 og lå dermed over måltallet. Vi har ikke nådd måltallet for andel digitale søknader om sosialhjelp for 2023. Det har vært stor økning i antall brukere med behov for økonomisk sosialhjelp, og vi har måtte prioritere våre ressurser til saksbehandling, slik at brukerne får penger til livsopphold og boutgifter. Vi har ikke nådd måltallet om at 90% av alle nye søkere som er i målgruppen skal kartlegges helhetlig. Årsresultatet er på 78%. Vi har rutiner for dette, men manglende ressurser gjør at saksbehandling blir prioritert.

Tilbud til personer med rusproblemer – Andelen av rusmisbrukere som er i behandling og som følges opp av ruskonsulentene er 25 % mot måltall 60%. Målet ligger for høyt, og skyldes at det tidligere ble innberegnet at kommunens helse- og omsorgstjeneste fra enhet rus- og psykisk helse ble telt med.

Kommunalt disponerte boliger/boligsosialt arbeid – Det er ved utgangen av 2023 inngått intensjonsavtaler med private utbyggere om tilvisningsrett for 63 boenheter. Tilsvarende er det inngått tilvisningsavtaler med rettigheter for 5 boenheter som er ferdig bygd og tildelt beboere som har søkt om kommunal bolig. Etter hvert som utbyggerne blir godkjent av Husbanken blir resterende intensjonsavtaler erstattet med tilvisningsavtaler. Oppføring av resterende boliger er forsinket, og det er uavklart om og når disse vil bli bygd. Tilgangen til tilvisningsavtaler vil gi grunnlag for å redusere kommunens egne boligmasse.

7.9.3 Utviklingsarbeid i 2023 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2023 har det vært gjennomført utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid i 2023	Gjennomføring - kommentar
Indikator - Andel av helt nye brukere som søker, og som har mottatt, sosialhjelp, skal være kartlagt i henhold til kartleggingsmal i en felles samtale med «makker» i markeds- eller oppfølgingsavdelingen i NAV, for å sike barnas behov og hindre langtidsmottak av sosialhjelp: Ny organisering i NAV, gjennom økt bruk av teamarbeid på tvers av avdelinger og statlig/kommunale tjenester for å øke samhandlingen om kartlegging av brukers behov.	Grunnet stor økning i antall brukere (dobling fra 2022, samtidig som bemanningen har blitt redusert) som har behov for Sosialhjelp har ikke dette utviklingsarbeidet blitt prioritert i 2023. Vi har for få ressurser til å gi brukerne den lovpålagte tjenesten om råd og veiledning, herunder kartlegging og samhandling på tvers av avdelinger og sektorer som er nødvendig. Behandling av søknader og utbetaling av stønader (forvaltningsoppgaver) har vært prioritert.

Indikator - Andel av søknad om sosialhjelp som er digitale: Det er behov for å øke den digitale kompetansen generelt hos våre brukere, men spesielt for de med minoritetsbakgrunn. ELS/BOI sammen med NAV skal arbeide videre med utvikling av dette for målgruppene, gjennom gruppebasert eller individuell veiledning.	Dette arbeidet har vært nedprioritert i 2023 av samme årsak som ovennevnte, men har hatt noe fokus gjennom samhandling med ELS/BOI på området.
Indikator - Minimum driftskostnader til vedlikehold av boliger per år – kr per m2: Det må utarbeides en opptrappingsplan for finansiering av vedlikeholdet av boliger.	I kommunedirektørens forslag til Handlings- og økonomiplan for 2024-2027 ble det, under punktet Utvikling i nøkkeltall, anbefalt å øke vedlikeholdsbudsjettet med 3,5 millioner kroner for å unngå ytterligere vedlikeholdsetterslep. Dette ble ikke prioritert i forbindelse med den politiske behandlingen av planen. Se forøvrig omtale under punkt 7.9.4 Utfordringer videre.
Forbedret samhandling mellom eiendom, økonomi, boligsosialt team, PRO/psykisk helse og NAV vedrørende rutiner/boligflytprosedyre ved boligtildeling for økt kontroll på boevne (forsikring, brann med mer), økonomi, boveiledning, BOFA (bo og oppfølgingsavtale), for å forhindre utkastelser/bostedløshet.	Arbeidet pågår og er videreført til 2024. Boligflytprosedyren er i løpet av 2023 revidert, forankret og godkjent i boligsosialt koordineringsforum, hvor berørte sektorer og staber er representert.
Presentere nye lovkrav i boligsosiallov og utvikle strategier for tilfredsstillende av de nye lovkravene, for kommunens ledelse.	Arbeidet er påbegynt med informasjon ut til enkelte sektorer/staber og diskutert i ulike samarbeidsfora. Utvikling av nødvendige strategier må videreføres i 2024.
Fortsette arbeidet med tidlig innsats og tverrfaglig samhandling. Hensikt er å styrke tverrfaglig samarbeid og samhandling for å bedre kommunens samlede tjenestetilbud til barn og unge i aldersgruppen 0-24 år. Etablere samhandlingsmodell for tverrfaglig samhandling mellom sektorene gjennom innføring av BTI-modellen (bedre tverrfaglig innsats).	Sektorledere og enhetsledere samles fire ganger i året for å utarbeide samhandlingsmodeller og tverrfaglig samhandling i «Laget rundt barnet». Arbeidet tverrsektorielt med innføring av BTI-samhandlingsmodell, og arbeidet vil fortsette i 2024.
Kartlegge, systematisere og bekjentgjøre kommunens ulike tilbud for bruk i veiledning for våre målgrupper, gjennom møtepunkter for informasjonsdeling og økt samhandling.	«Laget rundt barnet» arbeider med å etablere et felles system/oversikt (digitalt) for dette.
Å øke antall tilrettelagte arbeidsplasser, slik at kommunen er i stand til å møte framtidige behov. Arbeidsoppgavene knyttet til disse arbeidsplassene, må være varierte og oppleves som meningsfulle, slik at de kan tilpasses den enkeltes funksjonsnivå og ønsker.	Kapasitet og ressurser der tjenesten tilbys i dag er begrenset. Det er vedtatt forslag om å etablere nye lokaler for å flytte Sundsvoll og Askeladden sammen, men dette er utsatt til 2026.

7.9.4 Utfordringer videre

NAV er bekymret for kapasitet til å utføre veiledningsarbeidet som sosialtjenesteloven forventer. Vi har betydelig økt antall brukere med behov for økonomisk sosialhjelp, og saksbehandling og

utbetaling av stønader må prioriteres fremfor veiledning. Dette medfører også at brukerne risikerer å ha behov for langvarig økonomisk sosialhjelp.

Kommunalt disponerte boliger/boligsosialt arbeid – Brukere som av ulike grunner blir bostedsløse utgjør en utfordring. I mange tilfeller er årsaken til bostedsløshet forbundet med manglende boevne. Dette innebærer spesielt skadeverk og husleierestanser, som medfører tvangsfravikelse i henhold til husleielovens bestemmelser. For kommunen er utfordringen begrensede muligheter og ressurser til å skaffe midlertidig botilbud med tilstrekkelig oppfølging. Investeringsprosjektet “Boliger for vanskeligstilte” skal avhjelpe dette, og byggekontrakt ble inngått i oktober 2023 med avtalt overlevering høsten 2024. Formålet med prosjektet er å sikre NAV tilgang til 6 mindre robuste boenheter som skal benyttes til å løse midlertidige boligbehov. Dette skal erstatte eksisterende tilbud om midlertidig bolig i Grønlivegen. NAV har 0,5 årsverk til administrering og oppfølging av tilbudet, og samarbeider tett med psykisk helse i arbeidet.

Det er fortsatt utfordrende økonomisk sett å avsette tilstrekkelig midler til vedlikehold av den kommunale boligporteføljen. Vedlikeholdsbudsjettet i 2023 utgjorde cirka 2,3 millioner kroner. Arbeidet med å registrere tilstanden i kommunens boligportefølje er et kontinuerlig arbeid. Gjeldende status gir imidlertid et konkret grunnlag for vedlikeholdsplanlegging samt utarbeidelse av avhendingsplan for uhensiktsmessige boliger. Vedlikeholdsetterslepet i kommunale boliger er nå estimert til cirka 33 millioner kroner hensyntatt salg av boliger i løpet av 2023. Vedlikeholdsbudsjettet er for øvrig marginalt, og medfører at flere av boligene ikke er utleiebare på grunn av uforholdsmessig stort utbedrings- og vedlikeholdsbehov. Dette medfører også at kommunen får mindre leieinntekter til å dekke løpende kapitalkostnader. Ved utgangen av 2023 disponerer kommunen 428 boenheter til utleie. Samlet boligareal, inklusive boenheter som benyttes til personalbaser, utgjør 34.194 m². For å unngå ytterligere etterslep bør årlig vedlikeholdsbudsjett økes med 3,5 millioner kroner.

Tilrettelagte arbeidsplasser for personer med utviklingshemming - Askeladden tekstilverksted. Størrelse og utforming har lagt begrensninger på utviklingen av tilbudet. Den vedtatte ombyggingen av lokaler i Skogvegen 3 (gamle helsestasjonen) slik at tilbudet fra Askeladden og Sundsvoll kunne samlokaliseres er utsatt grunnet kommunens økonomiske situasjon.

7.10 Sosial – økonomisk bistand

7.10.1 Fakta

Tjenesteområde sosial – økonomisk bistand omfatter tjenestene: mottak, bosetting og boveiledning og introduksjonsprogrammet for flyktninger og innvandrere; kvalifiseringsprogrammet (KVP); økonomisk sosialhjelp inkludert utgifter i forbindelse med bosetting av flyktninger samt videreformidling av tilskudd gitt av Husbanken som kan gis til vanskeligstilte.

Målgrupper for tjenestene er:

- Alle bosatte flyktninger innenfor fem-årsperioden, også enslige mindreårige flyktninger.
- Personer som deltar i kvalifiseringsprogrammet i regi av NAV.
- Personer som trenger råd og veiledning, midlertidig bolig og økonomisk bistand.
- Vanskeligstilte i egen eid bolig som kan søke tilskudd via kommunen for å opprettholde muligheten for å bo i egen bolig.

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene som gis er Kommuneplanens samfunnsdel – særskilt kapitlet om Livskvalitet og velferd, strategisk plan: Helse- og omsorg i Elverum 2023-2027, strategisk plan: Integrering i Elverum 2015-2019, Oppvekst i Elverum 2023-2027 og Folkehelsearbeid i Elverum 2019 – 2023.

7.10.2 Mål og resultater i 2023

Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2023 er vist i virksomhetsplanen for 2023. Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene i målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2022 og 2023.

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2022	Mål 2023	Resultat 2023
Funksjon 275: Introduksjonsordningen			
Andel flyktninger som starter på utdanning eller jobb etter avsluttet program. Grunnskole for voksne er inkludert	50%	50%	34 %
Andel flyktninger som starter på utdanning eller jobb fem år etter bosetting (ferdig med integreringsfase)	82%	90%	58%
Andel av flyktninger som ved utgangen av 5 års perioden skal være økonomiske selvhjulpne eller kun ha supplerende sosialhjelp	75%	70%	92%
Andel deltakere som hadde deltidsjobb ved siden av introduksjonsprogrammet	8%	20%	1%
Andel deltakere som hadde betalt arbeid som en del av introduksjonsprogrammet	6%	10%	2 %
Funksjon 276: Kvalifiseringsordningen			
Andel deltagere som avslutter i KVP og som skal gå over i arbeid eller utdanning	77%	70%	58%
Andel av deltagerne i KVP via NAV som skal være i arbeidsrettede tiltak eller utdanning	97%	90%	96%
Funksjon 281: Ytelse til livsopphold			
Andel av de som avsluttes i aktivitet for sosialhjelp som skal ha kommet over i jobb, utdanning eller statlige/kommunale tiltak	83%	80%	68%
283: Boligformål			
Antall husstander fra kommunal leid til egen eid bolig per år.	5	6	1
Startlån – andel barnefamilier som får hjelp til egen bolig av totalt brukte startlånsmidler	70 %	60%	57%

Bosetting av flyktninger og introduksjonsprogrammet

Enhet for bosetting og introduksjon samarbeider tett med resten av tjenesteapparatet for å sikre gode og bærekraftige tjenester for bosatte flyktninger. Krigen i Ukraina har i 2023 ført til fortsatt

stor økning av flyktninger til Elverum kommune. Totalt ble det bosatt 135 personer. Det har også vært en stor økning av deltakere på introduksjonsprogrammet.

Kvalifiseringsordningen (KVP). Det er 58% av de som har gjennomført programmet som er kommet over i arbeid eller utdanning. Selv om andel deltagere som avslutter i KVP og som skal gå over i arbeid eller utdanning er noe under måltallet (70%) er det fortsatt veldig gode resultater. Vi ligger over resultatene både for innlandet og på landsbasis.

Ytelse til livsopphold

Det har vært en økning i antall hovedpersoner som mottar sosialhjelp gjennom 2023, og det er flere registrerte brukere enn tidligere år:

ÅR	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES
2014	210	233	224	227	259	231	248	233	242	252	208	274
2015	247	243	236	239	211	264	259	217	285	276	243	260
2016	213	283	277	290	281	291	283	301	275	234	271	277
2017	225	281	315	281	267	317	245	297	301	249	290	320
2018	248	314	319	324	271	336	243	296	214	314	310	293
2019	251	304	311	302	280	269	289	282	254	302	294	264
2020	272	269	254	290	270	220	278	208	281	267	211	274
2021	199	248	259	228	200	231	264	210	265	243	241	241
2022	200	232	241	268	223	295	273	303	304	273	327	323
2023	270	329	369	356	384	368	343	350	398	391	408	398

Tabell: Antall hovedpersoner per måned med utbetaling av sosialhjelp i Elverum.

Årsaken til økningen skyldes betydelig økning i mottak av flyktninger og økte utgifter i samfunnet, som medfører økt behov for økonomisk sosialhjelp hos innbyggerne. To veiledere jobber «Tett på» brukere som har vært langvarige mottakere av økonomisk sosialhjelp. Dette medførte at 51 brukere ble veiledet over til statlige ytelser (45), arbeid (6) eller utdanning i 2023. Uten denne satsningen ville antall personer med utbetaling av økonomisk sosialhjelp vært 449 i desember 2023. Den økonomiske besparelsen er beregnet til 3 795 817 kroner i 2023.

År	2019	2020	2021	2022	2023
Gjennomsnitt per måned	283	258	234	272	364

Tabell: Antall hovedpersoner i gjennomsnitt per måned med utbetaling av sosialhjelp de 5 siste år i Elverum.

I 2023 har det vært en økning av ungdommer som har behov for økonomisk sosialhjelp til sammenligning med tidligere år:

År	2019	2020	2021	2022	2023
Gjennomsnitt per måned	44	44	37	59	74

Tabell: Antall ungdommer under 25 år i gjennomsnitt per måned som har mottatt økonomisk sosialhjelp.

Det har vært en økning av antall ungdommer som mottar økonomisk sosialhjelp som hovedytelse:

År	2019	2020	2021	2022	2023
Gjennomsnitt per måned	23	27	20	24	29

Tabell: Antall ungdommer under 25 år i gjennomsnitt per måned som har mottatt økonomisk sosialhjelp som hovedytelse.

Selv om det har vært økning i antall ungdommer som har økonomisk sosialhjelp i 2023, ser vi at den største økningen er blant ungdom som trenger økonomisk sosialhjelp i tillegg til annen ytelse. Det kan være statlige ytelser, lønnsinntekt, studielån eller annet.

I 2022 startet vi en utvidet kartlegging av antall barn (under 18 år) som har foreldre som mottar økonomisk sosialhjelp:

Antall barn	1. halvår	2. halvår
2022	237	333
2023	368	370

Det er 68% som kom i jobb, utdanning eller statlige/kommunale tiltak etter gjennomført aktivitetsplikt. Selv om andelen ligger noe under målkravet (80%) vurderes dette som et godt resultat tatt i betraktning målgruppen som henvises til dette tiltaket.

Boligformål.

Det ble gitt startlån til 1 husstand som leide kommunal bolig. 12 kommunale leietakere fikk avslag på søknad. Begrunnelse for avslag var betalingsanmerkninger, for lav betjeningsevne og manglende startlånsmidler deler av året.

Andel barnefamilier av totale startlånsmottakere var 57%. Målt i startlånsmidler utgjorde dette 74,8% av de totale utlånsmidlene for 2023. Generelt oppfattes det at husstander med kun en inntekt gjennom 2023 fikk utfordringer med å kunne betjene et startlån i forhold til egnet bolig.

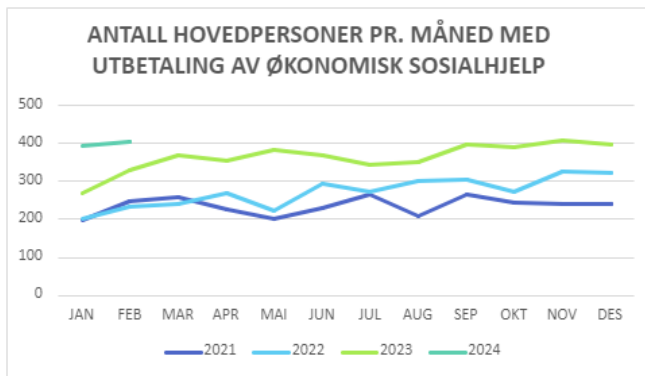
7.10.3 Utviklingsarbeid i 2023 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2023 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid i 2023	Gjennomføring - kommentar
Indikator - Andel deltakere som hadde deltidsjobb ved siden av introduksjonsprogrammet: Større fokus på arbeidsretting i samarbeidet mellom NAV, Bosetting og introduksjon og Elverum læringscenter.	
Indikator - <i>Andel av de som avsluttes i aktivitet for sosialhjelp som skal ha kommet over i jobb, utdanning eller statlige/kommunale tiltak:</i> NAV skal iverksette kjøp av tjenesten fra Agena AS/Agena Personal AS og aktiviteten forsterkes derigjennom med forventet måloppnåelse.	NAV er godt fornøyd med resultatene fra Vekstverket (Tunet) og har opprettholdt kjøp av 15 plasser gjennom 2023.
Indikator – Startlån – andel barnefamilier som får hjelp til egen bolig av totalt brukte startlånsmidler: Gå i tettere dialog med lokale banker slik at disse kan viderefremme informasjon om startlånordningen til kunder som får avslag på ordinære boliglån, og benytte etableringstilskudd for å styrke økonomien for flere barnefamilier slik at de kan få startlån – «Eie først».	Kontakt er opprett med en bank, men dagens regelverk og Finansavtaleloven begrenser muligheten for utveksling av felles kundeinformasjon.
Indikator - Andel deltagere som avslutter i KVP og som skal gå over i arbeid eller utdanning: Styrke KVP-tilbudet ved å styrke bemanningen i tilbudet.	Tilbudet har blitt styrket med 0,5 årsverk gjennom intern prioritering. Det er utfordrende å øke tilbudet ytterligere da vi har for få veilederrusser på sosialhjelp til å gi råd og veiledning, derigjennom å motivere brukere for programmet.

7.10.4 Utfordringer videre

NAV opplever stor økning av brukere som har behov for sosialhjelp. Det har vært en dobling i antall hovedklienter som mottar økonomisk sosialhjelp (januar 2022 – desember 2023).

I tillegg til antall hovedklienter med utbetaling av økonomisk sosialhjelp, er det også mange som søker og som får avslag. Disse søknadene har samme krav til dokumentasjonsinnhenting, kartlegging, individuell vurdering (skjønn), hensyn til ektefelle/samboers situasjon og barna i husstanden.

NAV er bekymret for at situasjonen vil være langvarig, da det ikke er nok ansatte til å gi den råd og veiledning som er nødvendig og lovpålagt.

Det er forventinger til at flyktningene fra Ukraina skal være selvforsørget innen ett år (hurtigsporet). Vi ser at språkferdigheter er en utfordring for å nå målet, og det er utfordringer med å få på plass tilstrekkelig med praksisplasser i arbeidslivet for målgruppa.

7.11 Kultur og religiøse formål

7.11.1 Fakta

Tjenesteområdet Kultur og religiøse formål omfatter tjenestene: Kino- og kulturhus; idrett og nærmiljø, kommunale idrettsbygg- og idrettsanlegg og flerbrukshall; folkebibliotek; tilskudd til frivillige lag og foreninger, museer og kunstformidling og støtte til den norske kirke. Sektoren har i tillegg ansvar for drift av Jobbsentralen, transporttjenesten, biladministrasjon og ungdommens hus.

Målgrupper for tjenestene innenfor tjenesteområdet er alle kommunens innbyggere som benytter seg av kulturelle eller religiøse tjenester. Kulturaktiviteter og tjenester som tilbys i bibliotek, ungdommens hus, kino, museer og idrettsanlegg er åpent for alle og lett tilgjengelig. Også idrettslag, frivillige lag og foreninger er samarbeidspartnere og målgrupper for tjenesten. Målgruppen for religiøse formål er alle som søker til den norske kirke.

Kommunens planverk som gjelder for tjenesteområdet er særlig Kommuneplanens samfunnsdel med sine mål og strategier og hvor tjenesteproduksjon innenfor tjenesteområdet på mange områder bidrar til å oppfylle mål. Strategisk plan: «Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i Elverum 2023 – 2027» er også viktig underlag for tjenesteproduksjonen.

Tjenestene innenfor tjenesteområdet produseres i hovedsak innenfor sektor for kultur. I tillegg til drift av egne anlegg er driftsorganisasjonen til Elverumshallen leid inn av TAIK for å håndtere daglig drift av idrettshallen på Terningen Arena. Tjenestene som hører under religiøse formål ivaretas av Den norske kirke med tilskudd fra kommunen.

I 2023 har den samlede tjenesteproduksjonen på tjenesteområdet tilsvart 23,2 årsverk, fordelt på gjennomsnittlig cirka 50 medarbeidere gjennom året, her inkludert timelønne og vikarer. Arbeidsstyrken på tjenesteområdet er fordelt på yrkesgrupper som bibliotekarer, produsent, sekretærer, servicemedarbeidere, kinomaskinist, lys- og lydteknikere, assistenter, badebetjenter og arbeidsledere.

7.11.2 Mål og resultater i 2023

Målekort - Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2023 er vist i virksomhetsplanen.

Virksomhetsplanen inneholder et særskilt målekort med indikatorer. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene i dette målekortet – mål og resultater.

Kultur og religiøse formål: Indikator tjenestekvalitet	Resultat 2022	Mål 2023	Resultat 2023
Funksjon 370: Bibliotek.			
Utlån per innbygger	2,3	2,8	2,24
Utlån av bøker/media for barn	25 034	30 000	24 631
Antall besøkende per år	57 025	80 000	68 230
Totalt antall arrangementer	138	60	138
Antall arrangementer for barn/unge	52	25	100
Funksjon 373: Kino			
Antall besøkende på kino – barn	4 595	4 000	6 271
Antall besøkende på kino – fra 11 år og oppover	30 724	40 000	31 755
377: Kunstformidling			
Antall besøkende på kulturarrangementer for voksne	3 415	5 000	5 461
Antall besøkende på kulturarrangementer for barn	3 444	5 000	3 550
380: Idrett			

Antall veiledninger for søknad på spillemidler	80	80	70
Antall stormøter med informasjon til idrettsråd, samfunnshus og grendehus	1	3	3
Antall styremøter i Elverum Idrettsråd	11	10	10
381: Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg			
Antall besøkende per år i Elverumshallen	300 000	300000	300 000
Totalt antall brukere Svømmehallen	55 728	75000	58 909
Svømmehallen – antall besøkende på fellesbad	11 191	15000	17 849

Resultatkommentar

Tjenesteområdet har et stort spenn i tjenester som gis. Noe er gratistilbud, noe er subsidiert av kommunen, noe er tilskuddsmidler/støtte og noen områder er markedsstyrt. Resultatene for 2023 viser at tjenestene leverer godt til tross for ettervirkning av koronapandemiens utfordringer fremdeles preget starten av året. Elverum bibliotek hadde et normalår i forhold til arrangementer i 2023. Elverum kino og kulturhus nådde ikke mål for besøk i 2023 som følge av noe korona ettervirkning på starten av året og mindre produksjon i koronaperioden medførte mindre tilgang til film og produksjoner fremdeles var gjeldene i 2023. Besøket i idrettshallene var som et normalår, svømmehallen nådde ikke mål for besøk i 2023. Driftsåret 2023 var også preget av ettervirkninger etter korona, spesielt på starten av året, dette vises ved lavere besøk på tjenesteområdets tilbud. Dette har også hatt konsekvenser på å nå forventet inntektskrav spesielt på kulturhus og kino da tilbudet om film og kulturproduksjoner ikke var tilbake til et normalår.

7.11.3 Utviklingsarbeid i 2023 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2023 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under.

Planlagt utviklingsarbeid i 2023	Gjennomføring - kommentar
Implementere et felles bookingsystem for kommunens utleielokaler og idrettsanlegg.	Bookingsystem ble igangsatt sommeren 2023, med noe tilpasning utover høsten, og er i ordinær drift for idrettsanleggene fra 1.1.2024. Forventer videre utvikling med flere av kommunens utleieobjekter utover 2024 og 2025.
Samarbeide med skolesektor for å få økt deltagelse på den nasjonale lesekampanjen Sommerles på biblioteket. At flere barn leser i sommerferien, er positivt for skoler resultatene i Elverum. Vårt mål er at så mange barn som mulig får oppleve ekte leseglede og lesestring gjennom å delta i Sommerles.	477 barn (en oppslutning på 25%) deltok på Sommerles i 2023, og leste til sammen 735 213 sider. Skolene er viktige samarbeidspartnere i Sommerles, både med tanke på informasjon til foresatte, og det å bygge gode opplevelser og erfaringer omkring leseglede. Sommerleskampanjen ble markedsført i kommunens kanaler – sosiale medier, nettside og Kulturkalender.
Utrede muligheten for å gjeninnføre skolefilm i Elverum skolen, dette for å gi alle barn et filmtilbud en gang i året.	Elverum ungdomsskole har vært å sett filmen "Hør Her'a". Begge ungdomsskolene har sett filmen Auroras Sunrise i kulturhuset i forbindelse med Movies on War. Vi jobber videre med sektor for skole for å nå målet.

7.11.4 Utfordringer videre

Kulturtjenestene er i hovedsak kritisk lavt bemannet. 1 årsverk i administrasjonen, rådgiver, ble ikke erstattet i forbindelse med pensjonsavgang og satt på vent ut 2023 som følge av kommunens økonomiske situasjon. En stor andel ansatte er å regne for nøkkelpersonell, og fravær av

enkeltpersoner kan skape store utfordringer, både for å nå mål og skape faglig forsvarlige tjenesteleveranser.

Elverum bibliotek har lav bemanning og lavt mediebudsjett sammenlignet med andre kommuner i Innlandet. Elverum Kulturhus er i en markedsstyrt bransje noe som kan være en stor utfordring.

Svømmehallens mangelfulle bygningstekniske standard utgjør en risiko for at anlegget må stenges på kort varsel. En stenging vil få dramatiske konsekvenser for kommunens evne til å sikre svømmeopplæring i grunnskolen, det vil være kritisk for eksistensgrunnlaget til Elverum Svømming, det vil skape store utfordringer for Høgskolen, og det vil skape generell støy blant kommunens innbyggere som benytter seg av anlegget.

7.12 Teknisk forvaltning

7.12.1 Fakta

Tjenesteområdet **Teknisk forvaltning** omfatter tjenestene: Arealplanlegging; kart- og oppmåling; bygge- og delesaksbehandling, ansvarsrett og utslippstillatelser; veterinæravt; landbruksforvaltning; fiske- og viltforvaltning og viltfondet. Innenfor tjenesteområdet ligger også eiendomsskattekontoret.

Målgrupper for tjenestene er de som i tråd med lovverket har rett til en eller flere av de aktuelle tjenestene. De vanligste målgruppene for tjenestene etter særlovgivningen er: Utbyggere (private og profesjonelle aktører); aktører i landbruket samt grunneiere/eiendomsbesittere, og brukere av kart og geografiske informasjonstjenester (GIS) som kommunen forvalter og tilbyr, så vel publikumsrettet som profesjonsrettet.

Kommunens planverk; tjenesteområdet er i særlig grad et lovpålagt forvaltningsorgan og i mindre grad styrt av strategiske planer. Men forvaltningen må utføres i tråd med kommunens planverk hvor alle juridisk bindende planer skal hensyntas (reguleringsplaner m/bestemmelser), og hvor planer gitt innenfor de fleste samfunnsområdene operasjonaliseres gjennom vedtak i tjenesteområdet. Tjenesteområdet forestår blant annet utarbeidelsen av Kommuneplanens arealdel/arealdelplaner (Byplan f.eks.), og strategisk plan for klima og energi i Elverum.

7.12.2 Mål og resultater i 2023

Målekort - Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2023 er vist i virksomhetsplanen for 2023. Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene og resultatene som ble oppnådd i 2022 og 2023.

Teknisk forvaltning: Indikator tjenestekvalitet	Resultat 2022	Mål 2023	Resultat 2023
Alle funksjoner			
Antall saker omgjort av Statsforvalter på grunn av saksbehandlingsfeil.	0	0	0
Funksjon 301: Plansaksbehandling.			
Andel 1. gangsbehandling max 12 uker etter mottatt komplett planmateriale.	100 %	100 %	100 %
Andel planer registrert i planbasen innen 8 dager etter planvedtak	60 %	100 %	100 %
Funksjon 302: Bygge- og delesaksbehandling, ansvarsrett og utslippstillatelser.			
Andel gjennomførte tilsyn i % av gitte ferdiggattester (eventuelt brukstillatelse) på nye boligbygg, næringsbygg, publikumsbygg og offentlige bygg.	62 %	50 %	63 %
Andel overskridelser av saksbehandlingstid som medfører nedsettelse av gebyr.	0,8 %	0 %	0 %
Andel «3-ukerssaker» ferdigbehandlet innen 16 dager (Saker som etter lov skal avgjøres innen 3 uker)	75,7 %	75 %	76 %
Andel «3-ukerssaker» ferdigbehandlet innen 3 uker	94,1%	90 %	97 %
Matrikkelføring, andel saker innenfor 5-dagers fristen	93 %	90 %	86 %
Funksjon 303: Kart og oppmåling.			
Andel plassering av tiltak innen 5 dager.	100 %	100 %	100 %
Andel eksisterende eiendommer i eiendomsbasen.	96,4 %	98 %	97 %
Andel oversittelse av frist etter forskrift, Matrikelloven § 18 3 (16 uker)	0 %	0 %	0 %
Funksjon 329: Landbruksforvaltning.			
Andel ferdighandlede lovsaker innen 8 uker.	85 %	80 %	75 %

Saksbehandle alle tilskudds saker innen fastsatte frister (NY)	-	100 %	98 %
Gjennomføre tilsyn og oppfølging av private avløpsanlegg med meldt avvik	66 %	100 %	72 %
Gjennomføre kontroll av tilskudd til jord- og skogbrukstiltak innen fastsatte frister og antall.	99 %	100 %	100 %
Foryngelser som 3 år etter hogst skal tilfredsstillende LMD standard til økt plantetetthet (jf KEP delmål 4.1)	78 %	90 %	80 %

7.12.3 Utviklingsarbeid i 2023 – planlagt og gjennomført

I virksomhetsplanen for 2023 ble det presentert utviklingsarbeid som ble planlagt gjennomført i virksomhetsåret, tabellen under viser status på dette:

Planlagt utviklingsarbeid i 2023	Gjennomføring – kommentar
Innarbeide gode klimaløsninger i retningslinjer, kvalitetssystem etc. for relevante fagområder/funksjoner.	I liten grad gjennomført av kapasitetsmessige årsaker
Arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel (flerårig).	Pågår i henhold til plan, forventes slutført høsten 2024.
Utvikle Rådhusplassen til et byrom godt egnet for hverdager og alle typer arrangementer.	Reguleringsplan vedtatt, prosjektet går til gjennomføring i 2024
Etablere rutiner som sikrer at tiltak for gode klimaløsninger i arealplanforslag blir ivaretatt i samsvar med PBL §§3-1 g), 1-1.	Pågår, alle planer blir vurdert i forhold til energi og klima. Videreutvikles i 2024
Utarbeide strategi for tilsyn og ulovlighetsoppfølging etter plan- og bygningsloven § 25-1.	Oppstartet, videreføres i 2024
Målrettet forbedringsarbeid med utgangspunkt Statsforvalterens kommunebilde 2022.	Pågår, videreføres i 2024; redusert tap av dyrket mark er tema i ny kommuneplan/arealdel

Evnen til å drive vesentlig utviklingsarbeid utover vedtatte prosjekter og planoppgaver er begrenset med bakgrunn i kapasitetssituasjonen.

7.12.4 utfordringer videre

Utfordringene er som tidligere stram økonomi og ressursknapphet, løpende drift tar det meste av tiden. Gitt en slank organisasjon med knappe administrative ressurser er det kun tid til «hverdagsutvikling» og ikke større utviklingsoppgaver/prosjekter. Det må etableres nøkternhet i forhold til evnen et så vidt lite tjenesteområde har til å gjennomføre større utviklingsoppgaver uten å få sentral hjelp til dette.

Tjenesten ser utfordringer når det gjelder å være konkurransedyktige opp mot privat næringsliv og nærliggende kommuner på lønn/betingelser.

Administrering av Eiendomsskatteoppgavene har høy risiko knyttet til kontinuitetssikring.

En stor andel ansatte er å regne for nøkkelpersonell, og fravær av enkeltpersoner kan skape store utfordringer, både for å nå mål og skape faglig forsvarlige tjenesteleveranser.

7.13 Teknisk drift

7.13.1 Fakta

Tjenesteområdet **Teknisk drift** omfatter tjenestene: parkeringsordning; kommunale veger; rekreasjon i tettsted (parker mv.); utrykning brann og ulykker – forvaltes av Midt-Hedmark Brann og Redningsvesen IKS; beredskapssenter – forvaltes av Midt-Hedmark Brann og Redningsvesen IKS; produksjon og distribusjon av vann; avløpsrensing; avløpsnett/innsamling av avløpsvann; gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall – forvaltes av Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS.

Målgrupper for tjenestene er alle kommunens innbyggere, samt alle brukere av kommunale veger, parker og plasser, og alle som er tilknyttet og bruker offentlig vann- og avløp.

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene er i særlig grad den strategiske planen "Hovedplan vann og avløp - 2015-2024". Øvrige sentrale planer i virksomheten er "Trafikksikkerhetsplan 2021-2025", "Byplan for Elverum kommune" og Kommuneplanens arealdel/arealdelplaner/områdeplaner, dessuten de mer generelt rettede planene for Energi- og klimaarbeid og Folkehelsearbeid.

7.13.2 Mål og resultater i 2023

Målekort - Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2023 er vist i virksomhetsplanen for 2023. Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene og resultatene som ble oppnådd i 2022 og 2023.

Teknisk forvaltning: Indikator tjenestekvalitet	Resultat 2022	Mål 2023	Resultat 2023
Funksjon 332 og 335: Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak og Rekreasjon i tettsted.			
Andel behandlede feilmeldinger i "Varsle om feil" melding etter 4 uker	100 %	100 %	100 %
Antall definerte trafikkfarlige punkter.	13	12	9
%-andel av antall km veger, gang- og sykkelveier med tilfredsstillende belysning med tanke barn og unges sikkerhet (100 % i 2025)	65 %	75 %	85 %

Funksjon: 340, 345, 350, 353: Produksjon og distribusjon av vann, Avløpsnett, Avløpsrensing og innsamling av avløpsvann.			
Kommunale kloakkrensianlegg, avvik fra krav	0	0	2
Ingen skal være uten vann i mer enn 6 timer	100 %	100 %	100 %
Plassering i tilstandsvurderingen BedreVA (innenfor de -% beste)	*)	10 %	10 %
Avvik fra drikkevannsforskriftene.	0	0	1
Folkehelsebarometeret; God drikkevannsforsyning - Elverum signifikant bedre enn landet som helhet	JA	JA	JA

*) manglende data

7.13.3 Utviklingsarbeid i 2023 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2023 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid i 2023	Gjennomføring - kommentar
Starte revisjon av Hovedplan for vann og avløp.	Pågår, forventes ferdigstilt 2024
Revisjon av Forskrift for vann- og avløpsgebyr.	Vedtatt og iverksatt pr. 1.1.2024
Klargjøre hovedrenseanlegget for overføring av slam til Nedre Romerike Avløpsseksjon IKS.	Utfordringer foreligger, det samarbeides med GIVAS om å møte disse, Statsforvalter er innkoblet
Gjennomføre utskifting av ledningsnett i henhold til Hovedplan for vann- og avløp.	Pågår, i henhold til plan
Videreutvikle rutiner, prosedyrer, datafangst og tiltak relatert til trafiksikkerhetsarbeid i tråd med føringer gitt i strategisk plan: «Trafiksikkerhet i Elverum – 2021 – 2025».	Pågår, kontinuerlig arbeid.
Innarbeide klimatilpasning i retningslinjer, kvalitetssystem etc. for relevante fagområder/funksjoner.	I liten grad gjennomført av kapasitetsmessige årsaker
Målrettet forbedringsarbeid med utgangspunkt Statsforvalterens kommunebilde 2022.	Pågår, men varierende intensitet og kontinuitet av kapasitetsmessige årsaker

7.13.4 Utfordringer videre

Vann- og avløpsområdet står foran store oppgaver i årene fremover, spesielt knyttet til:

- Krav om nitrogenrensing, herunder nytt renseanlegg på ny lokasjon
- Håndtering av slam fra renseanlegget
- Usikkerhet knyttet til innholdet i og innføring av EUs nye avløpsdirektiv
- Klimatilpasning, overvannshåndtering

I tillegg kommer de kontinuerlig pågående oppgavene knyttet til fornyelse av ledningsnettet.

Vann og avløpssektoren opplever generelt en utfordrende rekrutteringssituasjon. Antallet ingeniører og sivilingeniører ansatt i kommuner og interkommunale selskaper synker, mens konsulentfirmaer innen VA-sektoren har opplevd stor vekst i antall ingeniører og sivilingeniører. Dette berører også Elverum.

Til sammen peker dette mot betydelige utfordringer, også for Elverum kommune.

Innenfor Veg/park/anlegg er utfordringsbildet uendret: vedvarende ubalanse mellom oppgaver og tilgjengelige ressurser til så vel drift/vedlikehold som til investeringer i anlegg og utstyr. Det er for øvrig betydelig etterslep på skadereparasjon, fornyelse og utbedring av asfaltdekket på mange kommunale vegger. Det samme gjelder gateoppmerking, oppmerking av parkeringsplasser osv.

Gitt en slank organisasjon med knappe administrative ressurser er det begrenset med tid/rom til å drive utviklingsarbeid utover «hverdagsutvikling». Sårbarheten på nøkkelpersonell er stor, og en stor del av de ansatte er å regne som det.

7.13.5 Rapportering vann- og avløpsinvesteringer 2023

Tiltak/prosjekter 2023	Millioner kroner eks. mva.	Kommentar
Eksisterende ledningsnett		
Ny bil	1,0	Gjennomført
Prosjektere ny vannledning over Glomma, sør for renseanlegget	-	Ikke utført, avventes
Ny vannledning Rådhusplassen	0,3	Prosjektering, gjennomføring forventet 2024
Starte prosjektering av vannledning ved Gml. Trysilveg 22 til kryss Ydalirvegen	-	Ikke utført, avventes
Sanere (separere) gammel avløp fellesledning (AF) og overvann Sjøbakken	-	Prosjektering oppstartet
Sanering av VA i Konvallvegen/Tusenfryd	-	Prosjektering oppstartet
Kryssing av Trondheimsvegen/ Elgvegen/ Mårvegen	-	Ikke oppstartet, avventes
Utvidelse av forsyningsområdet Strandbygda	11,0	Pågår i henhold til plan.
Overvannstiltak	2,0	Lekkasjetetting/rehabilitering
Grindalsskansen ny vann og avløpsledning	3,6	
Bureiservegen	2,5	Rehabilitering, forsynings sikring
Sum	20,8	
Renseanlegg avløp		
Utvidelse av garasjeanlegg ved Elverum Renseanlegg Ombygging av containerrom, samt nye containere. Ny sentrifuge	-	Avventes, jevnfør utfordringen kommentert rundt slambehandlingsprosjektet/ Nedre Romerike Avløpsselskap IKS
Ny bil	1	Gjennomført
Prosjektere ny p.st. 113 ved Gamlebruplassen	-	Prosjektering oppstartet
Grindalen P.st. 109	2,7	Pågår
Sum	3,8	
Total sum	24,6	
Budsjett	30	

2023 har vært preget av flere utfordringer av forskjellig karakter – herunder manglende personalressurser - som har medført utsettelse og omprioriteringer med tilhørende underproduksjon og underforbruk. I det vesentligste er planlagte arbeider innenfor gjeldende plan i rute, ettersom vil bli innhentet i nær fremtid.

7.14 Næringsutvikling

7.14.1 Fakta

Tjenesteområdet næringsutvikling er i økonomisk omfang et lite tjenesteområde og omfatter tjenestene: kommunal næringsvirksomhet som i denne sammenheng er utbyttet kommunen erverver fra KF Elverum kommuneskoger, samt tjenesten tilrettelegging og bistand for næringslivet.

Målgruppe for tjenestene er næringsutøvere og næringsutviklere i Elverum via enkelttiltak og flere forskjellige fellesprosjekter gjennom 2023, i særlig grad i regi av det kommunalt heleide selskapet Elverum Vekst AS.

Kommunalt planverk som i særlig grad har vært styrende for tjenesteproduksjon innenfor tjenesteområdet er:

- Kommuneplanen (areal- og samfunnsdel).
- Strategisk plan: Attraktivitet for Elverum – næring – bosted – besøk – 2021-2026.
- Strategisk plan: Klima og energi i Elverum – 2020 – 2024.
- Strategisk plan: Internasjonalt arbeid i Elverum 2018 - 2021.

7.14.2 Mål og resultater i 2023

Målekort - Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2023 er vist i virksomhetsplanen for 2023. Virksomhetsplanen inneholder et eget **målekort med indikatorer**. Under vises indikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2023.

Næringsutvikling: Indikator tjenestekvalitet	Resultat 2022	Mål 2023	Resultat 2023
Funksjon 340: Tilrettelegging og bistand for næringslivet.			
Antall gjennomførte eksterne arrangementer/møter.	35	30	37
Antall gjennomførte systematiske bedriftsbesøk	31	40	31
Antall konkrete næringsutviklingsinitiativ/prosjekter i arbeid	15	15	15
Telemarksforsknings indeks for bostedsattraktivitet*	119	100	Resultat i løpet av 2024
Telemarksforsknings indeks for næringsattraktivitet*	278	150	Resultat i løpet av 2024
Nærings-NM. Rangering i regi av NHO*	185	220	201
Kommune-NM – Rangering i regi av NHO*	129	130	148
Antall gründere i oppfølging		30	30
Antall innovasjon/FOU-prosjekter i Elverum		10	10
Kommunebarometeret – Rangering i Kommunal Rapport*	68	75	73

Resultatkommentar

Ressursene på tjenesteområdet går i hovedsak til medfinansiering av prosjekter og tiltak og grunnfinansiering av kommunens selskap Elverum Vekst AS. Dette reguleres i en egen oppdragsavtale mellom Elverum kommune og Elverum Vekst AS. [Se forøvrig rapporter og årsmelding fra selskapet.](#)

Elverum kommune bidrar videre med næringsutviklingsmidler til forsvarskoordinatoren i Sør-Østerdal sammen med Åmot kommune og Innlandet fylkeskommune, et mangeårig bidrag for å bidra til forvaltningen av Elverum kommunes rolle og muligheter som vertskapskommune for betydelige og økende tilstedeværelse fra Forsvaret. Vi har også et mangeårig samarbeid med Høgskolen i Innlandet og Åmot kommune i prosjektet sivilt-militært samarbeid, og som har bidratt gjennom årene til studier, konferanser og utvikling av forretningsvirksomhet innenfor området samfunnsikkerhet. Denne avtalen ble fornyet for nye 3 år fra 2021. Dernest bidrar kommunen med driftsmidler til HelseINN, Finnskogen Natur- og kulturpark, medlemskap i OsloRegionens Europa-

kontor som ledd i utviklingen av det internasjonale arbeidet, Visit Innlandet som regionalt markedsføringsorgan for reiselivet, Zero Emission Neighbourhood-programmet (ZEN) som ledd i utviklingen av bydelen Ydalir, bidrag til filmfestivalen Movies on War, Klima- og energisamarbeid i Sør-Østerdal og Turistinformasjonen i Elverum. I sum bidras det til disse tiltakene med til sammen cirka 2,5 millioner kroner. Det foreligger rapporter fra alle disse tiltakene som viser regnskap og resultater.

Aktiviteten innenfor næringsutviklingen i Elverum vurderes som relativt høy, tatt i betraktning de svært begrensede ressursene en har innenfor området. Indikatorene som er etablert i målekortet søker å sette fokus på indikatorer en kan følge med på over tid for å måle kvantitet og kvalitet i det samlede attraktivtetsarbeidet, herunder næringsutviklingen. Det er krevende å skape resultater på kort sikt innenfor området, en må holde på over tid, og ha tro på at det vil gi resultater over tid. Således trengs til enhver tid å ha et visst antall prosjekter i arbeid, da noen vil gi ønskede resultater, andre ikke. Elverum Vekst AS arbeider som eksempel gjennom året med en rekke prosjekter og initiativ, alt fra å bidra til å berge virksomhet som står i fare for avvikling i Elverum (Nortura) til å legge grunnlag for utvidet virksomhet – jfr. arbeidet for å sikre oppfinansiering av Curida.

Gjennom 2023 er det gitt bevilgninger til ny virksomhet og utvikling av eksisterende virksomhet gjennom bevilgninger fra kommunens næringsfond, herunder blant annet bidrag til etablering av Elverum Næringsforening. Det har stor betydning for den samlede utviklingen av Elverums attraktivitet at denne foreningen er etablert som et samlingspunkt, en samarbeidspartner og et talerør for næringslivet i kommunen.

Internasjonalt arbeid – Kommunens internasjonalt rettede arbeid inngår i dette tjenesteområdet. 2023 har vært et hektisk år med tanke på internasjonalt arbeid. Kommunen har fra februar 2023 hatt ansatt internasjonal rådgiver i full stilling, finansiert gjennom de prosjekter som er forberedt i tidligere år og som er gjennomført i 2023 og inn i 2024. Det er gjennomført prosjekter med to polske kommuner og to latviske kommuner/regioner. Samarbeidet med de polske kommunene er gjennomført ut fra en allianse mellom KS og KS's polske søsterorganisasjon – Association of Polish Cities. Samarbeidet er finansiert av Norway Grants-ordningen som er en del av EØS-avtalen. Intensjonen er å holde fram med det internasjonale arbeidet i tråd med ambisjoner [i kommunens strategiske plan på området](#).

Bilde: Elverum kommune har hatt to polske kommuner som kompetanseutvekslingspartnere i 2023 – her representanter fra kommunene Zlotow, Hrubieszow og Elverum under samling i Bergen. Fra venstre: Ordfører Adam Pulit, Zlotow; Aleksandra Mołdrzyk, næringsutvikler, Zlotow; Daria M. Dyresen, internasjonal rådgiver, Elverum; Aasmund Hagen, ass.kommunedirektør, Elverum; varaordfører Paweł Wojciechowski, Hrubieszow; Wojtek Czernysz, prosjektleder, Hrubieszow.

7.14.3 Utviklingsarbeid i 2023 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2023 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid i 2023	Gjennomføring - kommentar
Videreutvikle det samlede attraktivitetsarbeidet for Elverum ved å koordinere og samarbeide enda bedre mellom de aktører i kommunen som bidrar til næringsattraktivitet, bostedsattraktivitet og besøksattraktivitet. I særlig grad vil dette for 2023 dreie seg om å operasjonalisere den strategiske planen for Attraktivitet for Elverum – 2021-2026, som ble vedtatt i kommunestyret i september 2021, i et samarbeid mellom kommunens driftsorganisasjon, folkevalgte organer og kommunens selskap Elverum Vekst AS.	Dette arbeidet pågår kontinuerlig. Elverum Vekst AS er en vesentlig operatør i dette arbeidet i samarbeid med kommunens aktuelle tjenesteproduksjon. Det er gjennomført en rekke utviklings- og samarbeidsprosesser gjennom året som bidrar til å styrke kommunens attraktivitet som involverer kommunens ressurser og medarbeidere, Elverum Vekst sine medarbeidere, representanter fra næringsliv og frivillig sektor. Det vises også til årsmelding fra Elverum Vekst AS. Aktuelle gjennomførte utviklingsprosesser er: Mjøsbyen-samarbeidet, Zero Emission Neighbourhood (Ydalir), forsvarskordinatorarbeidet, det internasjonalt rettede arbeidet (jfr. bl.a. medlemskapet i OsloRegionens Europakontor) m.m.

7.14.4 Utfordringer videre

Utfordringen videre er som for tidligere å fortsette å arbeide for samkjøre attraktivitetsarbeidet effektivt innenfor den selskapsstrukturen som nå er skapt, med det perspektiv å styrke Elverums samlede attraktivitet for både bosetting, næringsutvikling og besøk. Dette henger tett sammen, og krever koordinert innsats mot riktige målgrupper over tid, og at vi gjennomfører de initiativene som gir størst effekt i nært samarbeid mellom Elverum Vekst, kommunen, næringslivet koordinert av den nystiftede Elverum Næringsforening, Klosser Innovasjon, Sør-Østerdal Næringshage og frivillige organisasjoner. I så måte er det forventning til at den strategiske planen for Attraktivitet for Elverum, som ble kommunestyregodkjent i september 2021 vil være et verktøy som bidrar til å forene kreftene, sette fokus, og bidra til målrettet arbeid over tid for å styrke Elverums posisjon som bosted, som sted for næringsutøvelse og sted å besøke.

Elverum har noen særskilte utfordringer de kommende år – knyttet til:

- å opprettholde og øke befolkningsveksten – da kommunen trenger det og har rom for det – jfr. særskilt store investeringer som er gjort innenfor barnehage, skole, helse og tilrettelegging for boligbygging de senere år.
- å opprettholde størst mulig aktivitet ved sykehuset i Elverum – jfr. den struktureringsprosess som foregår i sykehuset Innlandet.
- å styrke industriell produksjon, basert på de virksomheter som er i Elverum og på de utfordringer og muligheter det tiltrengte «grønne skiftet» krever og gir.

8 Beredskap

8.1 Beredskapsdokumentasjon

Elverum kommune har på lik linje med øvrige kommuner et definert beredskapsansvar i henhold til lover og forskrifter. Det innebærer å kunne håndtere uønskede hendelser som måtte oppstå innenfor kommunens grenser og som krever ledelse, organisering og ressurser som ikke finner sin løsning innenfor den ordinære driftsorganisasjonen, altså at kriseledelsen samles og at krisestab eventuelt må etableres.

For å være forberedt på å håndtere uønskede hendelser kreves analyser, planer, tiltakskort, øving m.m. Den samlede beredskapsdokumentasjonen er i så måte viktig. Gjennom perioden 2020 - 2023 er det nedlagt et betydelig arbeid for å videreutvikle og forbedre kommunens beredskapsdokumentasjon. En omfattende risiko- og sårbarhetsanalyse er utarbeidet og ble godkjent i kommunestyret i desember 2021, i [KS-sak 145/21](#), en godkjenning slik lov og forskrift krever. ROS-analysen er basert på 12 mulige uønskede hendelser som med varierende grader av sannsynlighet vil kunne inntreffe i Elverum. På basis av disse analysene er det utarbeidet beredskapsplanverk for å håndtere hendelsene hvis slike hendelser eller liknende skulle oppstå.

Gjennom 2. halvår 2023 har Elverum kommune, på lik linje med landets øvrige kommuner, innført og blitt operativ på det som vil være det nasjonale krisehåndteringssystemet for de kommende 10 år i Norge – RAYVN. Innføringen skjer i regi av DSB – Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap.

8.2 Beredskapsdager

Elverum kommune har i nærmere 10 år arrangert beredskapsdager gjennom 2 dager medio januar. Dette er et fast innslag i henhold til kommunens årshjul for styring. Disse dagene har alle ledere i kommunen samt folkevalgte med beredskapsansvar, kommunens beredskapsråd og kriseledelse som målgruppe. Hensikten er å sette kommunens beredskapsansvar på dagsorden med oppfrisking, oppdatering, arbeid og øving. I 2023 ble beredskapsdagene gjennomført 17. og 18. januar. Beredskapsdagene får gjennomgående gode tilbakemeldinger fra deltakerne. Beredskapsdagene ble brukt til faglige foredrag – denne gang fra oberstløytnant Geir Hågen Karlsen, Forsvarets høgskole og Ole Magnus Stensrud, Østre Toten kommune - foredrag og drøftinger i plenum samt arbeid i grupper med å oppdatere beredskapsdokumentasjonen, gjennomføre øvelser m.m.

8.3 Øvelser

Et vesentlig element i å holde kommunens beredskap på et tilfredsstillende nivå er å sørge for øving på å håndtere aktuelle uønskede hendelser. I 2023 er det gjennomført øvelser under beredskapsdagene (se over) samt at kommunens kriseledelse deltok i diskusjonsøvelse som ble tilrettelagt for alle kommuner i Innlandet i regi av Statsforvalteren. Dette skjedde 1. desember 2023 på utvalgte temaer – Øvelse Advent.

8.4. Beredskapsråd

[Elverum kommune har eget beredskapsråd](#). Elverum beredskapsråd består av cirka 20 representanter fra kommunal politisk og administrativ ledelse, fra politiet, brann og redningsvesen, Sivilforsvaret, energiforsyning, Forsvaret – HV og lokal forsvarsledelse, Statens Vegvesen og frivillige organisasjoner med beredskapsformål. Beredskapsrådet har fått oppdatert mandat og har nå en fast møteplan med møter 2 ganger i året. Beredskapsrådet er rådgivende organ for kommunens beredskapsarbeid.

9 Investeringsprosjekter

I tabelloppsettet under følger en oversikt over Elverum kommunes investeringsprosjekter per utgangen av 2023, med en kommentar på status i hvert enkelt prosjekt. Fyldigere omtale av de enkelte investeringsprosjektene finnes i Handlings- og økonomiplanen og for noen av prosjektene i særskilte saker som har vært oppe til behandling i formannskap og kommunestyre.

Investeringer i anleggsmidler				
Tall i tusen	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik	Forklaring
Gjenoppbygging Helge Væringsaaens vei 9D og 9E	2 376	0	2 376	Dekkes av forsikringsoppgjør.
12 boenheter for unge med nedsatt funksjonsnivå (Vestad Omsorgsboliger)	54 402	53 811	591	Bygging pågår, prosjektet er rebudsjettert for slutføring i 2024.
Boliger til vanskeligstilte	542	500	42	Kontrakt inngått med entreprenør for bygging i 2024. Prosjektet er rebudsjettert for gjennomføring i 2024.
Kjøp av kommunale boliger 2023	6 548	7 000	-452	Anskaffet to 4-roms boliger.
Oppgradering av rådhusplassen	579	1 316	-737	Prosjektering oppstartet, målsetting om byggestart og ferdigstilling i 2024. Ubrukte budsjettmidler (fondsavsetning) må overføres til 2024.
IT investeringer 2023	2 649	2 850	-201	Prosjekter og investeringstiltak i stor grad gjennomført i henhold til plan, med et mindreforbruk.
IT investeringer 2023 - velferdsteknologi	653	2 130	-1 477	Forsinket fremdrift for flere prosjekter. Skyldes i stor grad at noen prosjekter har vært mer utfordrende og ressurskrevende enn planlagt. Disse har dermed dratt mer ut i tid. Ikke gjennomførte planlagte aktiviteter gjennomføres i 2024.
Barnevern fagsystem - 2023-2026	0	350	-350	Leverandør valgt høst 2023, med planlagt implementering av nytt system fra januar 2024.
Vestad skole utvidelse mm kjøkken	298	1 800	-1 502	Prosjektet ble ikke ferdig i 2023, og ubrukne budsjettmidler må overføres til 2024.
Utbygging og ombygging EUS	33 286	34 485	-1 199	Prosjektet ble ikke ferdig i 2023, og ubrukne budsjettmidler må overføres til 2024. Det gjenstår å kjøpe inn resterende inventar og utstyr til skolen, i tillegg oppmerking og skilting av ny parkeringsplass samt montering av solavskjerming i klasserommene.
Lys og sceneteknisk utstyr, kino	347	350	-3	
Oppgradering Elverum kapell	12 230	13 360	-1 130	Prosjektet er overtatt med brukstillatelse, men det gjenstår arbeider iht. overtakelsesprotokoll som skal gjennomføres våren 2024. Prosjektet er rebudsjettert for 2024.
Sørskogbygda kirkegård - kirkegårdsplan	224	222	2	Prosjektet er ferdig.
Nytt renholdsrom Moen sykehjem	217	750	-533	Prosjektet ble ikke ferdig i 2023, og ubrukne budsjettmidler må overføres til 2024.
Virksomhetssystem sentralkjøkken	245	400	-155	Prosjektet er ferdig.
Utskifting signalanlegg Sætre og Jotunhaugen	2 259	2 500	-241	Jotunhaugen sykehjem har innført nytt signalanlegg. Sætre utsatt til 2025.
Utskifting av kjøle- og fryseanlegg ved sentralkjøkkenet	1 780	2 450	-670	Prosjektet ble ikke ferdig i 2023, og ubrukne budsjettmidler må overføres til 2024.
Helsehuset morsrom	612	612	0	Prosjektet er ferdig.

Ettermontering av sprinkleranlegg Søndre Nyborg	5 320	5 593	-273	Prosjektet ble ikke ferdig i 2023, og ubrukte budsjettmidler må overføres til 2024.
Tiltak for å hindre plastholdig granulat utenfor fotballbaner	1 501	1 500	1	Prosjektet er ferdig.
Sandmoen	58	0	58	Prosjektet er ferdig. Avviket skyldes forsinket slutfakturering.
Ombygging av gamle helsestasjonen til aktivitetssenter	224	250	-26	Prosjektet ble påbegynt, men ikke prioritert videreført i 2024.
Salg av eiendom	244	0	244	Kostnader knyttet til salg av eiendom, hvor det blant annet er solgt 2 boenheter (Elgvegen 43A og B) med 2,162 mill. kr i inntekt.
Kjøp av biler - jevn utskifting 2023	2 789	3 000	-211	
Tyngre kjøretøy	3 474	3 039	435	Anslag gjort i 2022 slik at prisstigning tilkommer. Inntekter fra innbytte av gammel traktor m/henger er kr 360.000 reelt overforbruk kr 74.000.
Driftsmaskiner eiendom	513	498	15	Prosjektet er ferdig.
Smestadtoppen	8 908	0	8 908	Utbyggingsavtale, ekstern finansiering, ± 0.
Ydalir skole - droppsoner	669	1 120	-451	Prosjektet ble ikke ferdig i 2023 da det gjenstår oppmerking av gangfelt og parkeringslommer, samt skilting iht. skiltvedtak. Ubrukte budsjettmidler må overføres til 2024.
Gatelysinvesteringer	3 209	5 600	-2 391	Ny leverandøravtale med lavere priser. Pågående prosjekter som fortsetter inn i 2024. Restmidler overføres.
Utbygging Grindalsmoen vest	24	0	24	Utbyggingsavtale med ekstern finansiering ± 0. Drift av grøntarealer 3. og siste året.
Digitalisering av vegelementer	28	28	0	Koronamidler. Gjenstående ramme pr. 1.1.2023. var kr 312.000 forbruk i 2023 er kr 28.000. Fondsavsetning, belaster ikke låneopptak.
Innregulering av 3 stk G/S vegelementer, langs samleveg sentrumsnært	56	0	56	Koronamidler, ikke budsjettert.. Gjenstående ramme pr. 1.1.2023. var kr 151.000, forbruk i 2023 er kr 56.000. Fondsavsetning, belaster ikke låneopptak.
Eiendomsinngrep 2023	91	100	-9	Midler benyttet til eiendomsoppgjør i forbindelse med etablering av G/S veg i Grøndalsbakken
Hovedplan VA - alle anlegg	24 582	30 000	-5 418	Underproduksjon pga. manglende personalressurser, arbeide utsatt til senere perioder.
Gate, veg og park	6 390	6 296	94	Tildelt budsjett ramme 2023 var kr 4.500.000 + mottatt tilskudd på kr 1.908.000 + tippemidler kr 120.000 gir en bruttoramme på kr 6.528.000, forbruk i 2023 er 6.390.000, som gir et mindreforbruk på kr 138.000.
Rehabilitering av bruer	0	200	-200	Ikke forbruk i 2023 på grunn av personressursmangel, overføres til 2024.
Skulptur Animus	239	0	239	
Sum investeringer i anleggsmidler	177 566	182 110	-4 544	

Tabell: Investeringsprosjekter i Elverum kommune, status ved årsskiftet 2023/2024.

10 Tjenesteområder under tilsyn

Tabellen under viser registrerte avvik/pålegg for Elverum kommune som følge av tilsyn/revisjoner, frist for lukking av avvik samt utbedringstiltak, slik status er ved utgangen av 2023. Denne oversikten oppdateres i henhold til framdrift i arbeidet og rapporteres ved tertial og årsslutt.

Tjeneste/tilsynsområde	Avvik/pålegg	Frist lukking	Tiltak/kommentar
Eiendomsstaben			
Arbeidstilsynets gjennomgang av barnevernets tjenester avdekket avvik i det fysiske arbeidsmiljø pga. ikke tilfredsstillende arbeidslokaler.	Det er pålegg om å utføre en grundig kartlegging og risikovurdering av de fysiske arbeidslokalene med tanke på det fysiske arbeidsmiljøet og sikkerheten for ansatte.	Tilsynsrapporten er besvart av leder i barnevernet.	Inneklimateamålinger følges opp og dokumenteres av Mycoteam før, under og etter utbedringer. Målingene før utbedring viste for store forekomster av en type soppsporer. Utbedring av årsaken til fuktskaden er iverksatt i henhold til anbefalinger fra Mycoteam. Utvendig fasade og innvendig overflater repareres. Målingene etter utbedringer vil gi svar på endelig tilstand. Arbeidet pågår.
Sivilforsvaret har gjennomført tilsyn av to offentlige tilfluktsrom. De ligger i Jon Sunds veg 18 og Munkedamsvegen 5 i Elverum.	<u>Avvik Jon Sunds veg 18:</u> Det mangler en del løsutstyr og instruksjer. <u>Avvik Munkedamsvegen 5:</u> Det mangler en del løsutstyr og mangelfull funksjon på lys og nødlys. Det er også gjort en del ombygginger av byggeier som hindrer kontroller.	For begge stedene: 22.12.2026	<u>Jon Sunds veg 18:</u> Det foreligger avtale mellom byggeier og kommunen om at byggeier er ansvarlig for vedlikeholdet av tilfluktsrommet. Byggeier varsles om dette. <u>Munkedamsvegen 5:</u> Her foreligger det ingen særskilt avtale om vedlikeholdsansvaret. Byggeier varsles. Arbeidet pågår.
Sektor for familie og helse			
Statsforvalter i Innlandet: Nasjonalt tilsyn av barn i fosterhjem.	Tilsyn gjennomført 30.10. - 04.11.22. Elverum kommune har ikke et styringssystem som sikrer at barneverntjenestens oppfølging av barn i fosterhjem er forsvarlig. Planlegging av oppfølging, gjennomføring, medvirkning og dokumentasjon av barnevernfaglige vurderinger er ikke i henhold til lov og forskrift.		Kommunen har sendt plan for lukking av lovbrudd 20.2.23, og det har vært gjennomført dialogmøte med SF 12. april og 15. november 2023, og mars 2024. Statsforvalter sier mye godt arbeid er gjort, og at kommunen må vise at alle nye rutiner er implementert. Arbeidet pågår.

Tjeneste/tilsynsområde	Avvik/pålegg	Frist lukking	Tiltak/kommentar
Arbeidstilsynet: Tilsyn med barnevern-tjenesten.	Tilsyn gjennomført 11.01.2023. Elverum kommune fikk følgende pålegg: 1. Verneombud, opplæring. 2. HMS arbeid – avviksrutine. 3. Bedriftshelsetjeneste - plan for bistand. 4. Psykososiale og organisatoriske faktorer, kartlegging og risikovurdering. 5. Psykososiale og organisatoriske faktorer, plan og tiltak. 6. Vold, trusler om vold og uheldige belastninger, kartlegging, risikovurdering, tiltak og plan. 7. Pålegg - Vold og trussel om vold – opplæring. Vedtatt 31.05.2023. 8. Vold og trusler – rutiner. 9. Tids- og arbeidspress - kartlegging, risikovurdering, plan og tiltak. 10. Arbeidslokaler og arbeidsplasser. 11. Bedriftshelsetjeneste - bistand til påleggsgjennomføring.	Frist for å lukke øvrige pålegg var 15.09.23.	Pålegg er lukket.
Statsforvalter i Innlandet: Påpekt brudd på kravet til forsvarlig og omsorgsfull helsehjelp jf. helse - og omsorgstjenesteloven §§ 3-1 og 4-1.	Elverum interkommunale legevakt skal med bakgrunn i forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring: <ul style="list-style-type: none"> • lage en plan med tiltak for å rette opp i svikten. • bekrefte at tiltak er iverksatt. • rapportere resultatet av ledelsens gjennomgang og ledelsens vurdering av om tiltakene har virket som planlagt etter at de har vært virksomme noe tid. 	Frist for innsending av iverksatte tiltak og effekten av disse: 01.07.23.	Tiltak gjennomført og pliktbrudd lukket 24.01.2024
Arbeidstilsynet: Institusjon Helsehuset: 13.09.23 Hensikt: kontrollere hvordan sykehjemmet jobber systematisk forebyggende for å unngå at arbeidstakerne får arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og psykiske plager.	10.10.23 Forbedre ROS og handlingsplaner ved fare for vold og trusler, samt tiltak for å redusere risiko.	13.12.23	Lukket 13.12.23
Statsforvalter i Innlandet: Tilsynssak legevakt	Uventet dødsfall.	31.08.2023	Rekonsultasjon på legevakt. Ikke brudd på lovgivning Lukket 21.12.23.
Statsforvalter i Innlandet: Åpning av tilsynssak Elverum interkommunale legevakt	Varsel om alvorlig hendelse	16.06.2023	Ikke brudd på helse- og omsorgstjenesteloven. Lukket 19.12.23.
Statsforvalter i Innlandet: Åpning av tilsynssak Elverum interkommunale legevakt	Klage pasientbehandling	02.03.2023	Ikke brudd på helselovgivning. Lukket 22.09.23.

Tjeneste/tilsynsområde	Avvik/pålegg	Frist lukking	Tiltak/kommentar
Statsforvalter i Innlandet: Åpning av tilsynssak Elverum interkommunale legevakt	Klage behandling og diagnostikk	16.06.2023	Ikke brudd på helselovgivning. Lukket 11.10.23.
Statsforvalter i Innlandet: Åpning av tilsynssak Elverum interkommunale legevakt	Klage på helsehjelp	19.04.2023	Brudd på mangelfull journalføring. Lukket 11.08.23.
Sektor for barnehage			
Tilsyn etter forskrift om helse og miljø i barnehage, skole og SFO. § 4. Helsemessig tilfredsstillende virksomhet, § 14. Beredskap, førstehjelp og sikkerhetsutstyr, § 16. Vedlikeholdsplan		Ikke satt	Forskriften med nytt krav om vedlikeholdsplan trådte i kraft 1.7.23. Prosedyre for vedlikeholdsplan i henhold til forskrift er under utarbeidelse i samarbeid mellom eiendomsstaben og sektor for barnehage. Tilsyn ble gjennomført 1.9.23. Tilsynsrapport foreligger ikke.
Sektor for skole			
Statsforvalter i Innlandet: Tilsyn fra Statsforvalteren i Innlandet med spesialundervisning etter opplæringslovens kapittel 5.		2024	Tilsynsrapport foreligger i 2024.

Tabell: Registrerte pålegg for Elverum kommune som følge av tilsyn – status per utgangen av 2023.

11 Oppfølging: Politiske vedtak – Handlings- og økonomiplan 2023-2026

11.1 Oppfølging av politiske vedtak

Dette kapitlet redegjør for oppfølging og gjennomføring av vedtak som gjøres gjennom året i formannskapet og kommunestyret, og som er i prosess ved årsskiftet. Det rapporteres vedrørende status i disse vedtakene i tertialrapportene gjennom året og ved årsslutt. Vedtakene har forskjellig karakter, blant annet ved at noen står til gjennomføring over flere år. I det følgende rapporteres en tabellarisk status på de aktuelle vedtak (FSK=Formannskapet, KS=Kommunestyret).

Vedtaks- punkt og dato	Beskrivelse	Ansvarlig	Kommentar / rapportering
KS 038/14 07.05.14.	Kommunedelplan for kultur- minner og kulturmiljøer i Elverum.	Line M. Rustad	Planprogram ble vedtatt i kommune- styret i oktober 2014. Planarbeidet har vært stilt i bero grunnet mangel på kapasitet og personell med kompetanse. Det er tatt initiativ for å videreføre og avslutte dette arbeidet i tilknytning til arbeidet med rullering av kommuneplanens arealdel. Elverum kommune har mottatt støtte fra riksantikvaren på 100 000,- for å slutføre planen. Det vil være behov for en engangsbevilgning på 1,5 mill. Dette har så langt ikke kunnet prioriteres.
KS 063/18 30.05.18.	Oppfølging av forvaltnings- rapport integrering av flyktninger.	Askild Andersen Bø	Elverum kommune skal utarbeide en plan for inkludering, noe som er inn- arbeidet i planstrategien. Arbeidet er så langt ikke prioritert iverksatt på grunn av manglende kapasitet og antas gjennomført i 2024.
KS 162/18 13.12.18 KS 077/19 19.06.19	Ny svømmehall – status og videre prosess	Kristian Trengeid	Flerbruksanlegget AS sitt arbeid pågår i samarbeid med valgt utviklingspartner.
KS 083/19 19.06.19	Status - utredning om hyttebygging i området ved Rogstadbakkvollen	Kristian Trengeid	Saken er oversendt kommuneskogen for oppfølging. Kommunedirektøren har fått svar, og det vil bli fremmet en egen sak i løpet av 1. halvår 2024.
FSK 147/20 30.09.20 FSK 150/23 20.09.23	Planprogram for tilsving mellom Røros- og Solørbanen - 1. gangs behandling. Detaljreguleringsplan for tilsving Elverum - klagebehandling	Tor Backe	Planen ble vedtatt 24.02.22. Formannskapet viser til klager på kommunestyrets vedtak i sak 020/22. Med bakgrunn i saksutredningen kan ikke formannskapet se at det har kommet vesentlige nye opplysninger i saken som gir grunnlag for omgjøring av kommunestyrets vedtak, og klagen tas ikke til følge. Klagen sendes Statsforvalteren i Innlandet for behandling og er ikke avklart p.t.

Vedtaks- punkt og dato	Beskrivelse	Ansvarlig	Kommentar / rapportering
FSK 140/21 06.10.21	Detaljregulering Garvergården – 1. gangs behandling.	Tor Backe	Avklaringer av innsigelser pågår, på utviklers hånd.
FSK 065/22 06.04.22	Detaljregulering av gang- og sykkelveg langs Henrik Ibsens veg – 1. gangs behandling	Tor Backe	Merknadsbehandling og oppretting av plandokumenter pågår
KS 110/22 26.10.22	Rammeavtale renhold – oppfølging av kommunestyrevedtak	Kjell Karlsen	Kommunestyrets vedtak innebærer at etablert praksis med kjøp av vikarrenhold avvikles. Elverum kommune etablerer egen ressurspool innen renhold for utførelse av renholdstjenester. Deltidstilsatte får økt sin stillingsbrøk i henhold til lov og avtaleverk gjeldene for KS. Saken følges opp i henhold til vedtak.
KS 110/23 04.10.23	Rammeavtale renhold – oppfølging av kommunestyrevedtak		
KS 096/22 21.09.22	Strategisk plan internasjonalt arbeid – fornyelse av planen for perioden 2023 – 2026	Aasmund Hagen	Proessen for å fornye strategisk plan for internasjonalt arbeid pågår, og har hatt begrenset prioritet gjennom 2023 grunnet manglende kapasitet. Det er håp om å slutføre arbeidet i løpet av 2024.
KS 106/22 26.10.22	Status internasjonalt arbeid høsten 2022		
KS 109/22 26.10.22	Oppgradering Rådhusplassen	Tor Backe	Det er avsatt 5 mill. kr fra kommunens driftsresultat i 2021 til utvikling av en forbedret rådhusplass. Utredning og planlegging pågår med tanke på bygging høsten 2024. Formannskapet vedtar mindre endring av reguleringsplanen for Rådhusplassen. Planlegging pågår.
FSK 142/23 06.09.23	Mindre endring Rådhusplassen		
FSK 150/22 21.09.22	Mindre endring av reguleringsplan for Hummeldalsvegen – sluttbehandling	Tor Backe	Klagebehandling pågår. Svar fra Statsforvalteren avventes.
FSK 185/22 23.11.22	Mindre endring for Hummeldalsvegen – klagebehandling		
KS 144/22 15.12.22	Tilstandsrapport barneverntjenesten 2023	Aino Kristiansen	Arbeid med å rette opp avvik fra Statsforvalter pågår. Rapportering til Kommunestyret gjennomføres tidlig 2024.
KS 111/22 26.10.22	Mandat for kommunestyrekomite for utdanning – utarbeidelse av plan for kommunens arbeid for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.	Lena Haugseth	Plan er utarbeidet som en del av strategisk plan for oppvekst og godkjent i kommunestyret i oktober 2023 – se KS-sak 104/23.
KS 116/22 26.10.22	Mandat for kommunestyrekomite for utdanning – fornyelse av strategisk plan: Oppvekst i Elverum	Askild Andersen Bø Lena Haugseth	Planen ble godkjent i kommunestyret i KS-sak 104/23 per 04.10.23.

Vedtaks- punkt og dato	Beskrivelse	Ansvarlig	Kommentar / rapportering
KS 147/22 15.12.22	Forvaltningsrevisjonsrapport – Tiltak for å forhindre barnefattigdom	Kersti Grindalen	Utarbeidelse av statusrapport er gjennomført. Kontrollutvalget er informert i egen sak per 06.10.23.
KS 010/23 01.02.23	Økt fokus på målgruppen nyetableringer – samarbeid mellom ulike aktører	Aasmund Hagen	Prosjektarbeidet pågår i henhold til prosjektplan i regi av Elverum Vekst AS.
KS 037/23 29.03.23	Strategisk plan for kultur i Elverum 2024 - 2028	Line M. Rustad	Prosessen for å utarbeide Strategisk plan for kultur i Elverum 2024 – 2028 pågår og planlegges framlagt for kommunestyret til godkjenning innen 01.07.24.
FSK 028/23 22.02.23	Detaljregulering for Jegertunet – 1. gangs behandling.	Tor Backe	Elverum kommunestyre vedtok detaljregulering for Jegertunet, plan-ID 2022004, den 31.05.2023. Klage er innkommet og klagebehandling pågår. Klagen er sendt til Statsforvalteren i Innlandet for endelig avgjørelse.
KS 057/23 31.05.23	Detaljregulering for Jegertunet – 2. gangs behandling – sluttbehandling.		
FSK 141/23 06.09.23	Detaljregulering for Jegertunet - Klagebehandling		
FSK 045/23 20.03.23	Vurdering av tingrettens dom – spørsmål om anke	Tor Backe	FSK besluttet å anke dom avsagt 22.02.23 mellom Mastmoen borettslag og Elverum kommune. Ankebehandling foregår i Eidsivating lagmannsrett 15. september. Med bakgrunn i KS Advokatenes vurdering av lagmannsrettens dom - herunder en sterk anbefaling om å anke, de betydelig kostnadene som følger av dommen, og at det er en sak av prinsipiell betydning hvor dommen påvirker flere andre kommuners økonomiske handlingsrom, vedtar kommunestyret at dommen ankes.
KS 124/23 01.11.23	Vurdering av anke av Eidsiva Lagmannsretts dom		
FSK 082/23 10.05.23	Forslag til ny forskrift om vann- og avløpsgebyr i Elverum kommune	Tor Backe	Forslag til ny forskrift om vann- og avløpsgebyr i Elverum kommune er ute ut på høring. Kommunestyret vedtar vedlagte forslag til ny forskrift om vann- og avløpsgebyr i Elverum kommune. Forskrift har trådt i kraft fra 1.januar 2024.
KS 109/23 04.10.23	Forslag til ny forskrift om vann- og avløpsgebyr i Elverum kommune, sluttbehandling		
KS 047/23 03.05.23	Hogst i bynære områder	Kjell Karlsen	Kommunestyret vedtok kriterier som skal legges til grunn for hogst i bynære områder i Elverum. Kommunestyret behandlet krav om lovlighetskontroll av vedtaket i utvalgssak KS-047/23 om hogst i bynær skog. Kommunestyret fastholdt sitt vedtak, og saken ble oversendt Statsforvalteren i Innlandet for videre
KS 080/23 21.06.23	Hogst i bynære områder – krav om lovlighetskontroll av vedtak i utvalgssak KS 047/23		

Vedtaks- punkt og dato	Beskrivelse	Ansvarlig	Kommentar / rapportering
			behandling. Statsforvalterens vedtak i saken var at KS-vedtak 047/23 var lovlig.
FSK 129/123 23.08.23	Standard abonnementsvilkår for vann og avløp – høring	Tor Backe	Standard abonnementsvilkår for vann og avløp (KS sin versjon 2017) ble vedtatt og er gjort gjeldende i Elverum kommune fra 29.11.23.
KS 130/23 29.11.23	Standard abonnementsvilkår for vann og avløp		
FSK 131/23 23.08.23	Bildeling i Elverum kommune	Line M. Rustad	Det ble ikke funnet plass til å prioritere tiltaket i budsjettbehandlingen 2024.
KS 095/23 30.08.23	Meråpent bibliotek – Elverum bibliotek	Line M. Rustad	Det ble prioritert i budsjett for 2024 og er realisert.
FSK 133/23 23.08.23	Kantinedrift Helsehuset	Line M. Rustad	Det ble ikke funnet plass til å prioritere tiltaket i budsjettbehandlingen for 2024.
KS 108/23 04.10.23	Byggherrestrategi- prosjekteierstyring av byggeprosjekter i Elverum kommune	Kjell Karlsen	Byggherrestrategi for prosjekteierstyring av byggeprosjekter ble vedtatt og gjøres gjeldende for fremtidige byggeprosjekter i Elverum kommune.
FSK 170/23 25.10.23	Behandling av klage på vedtak om dispensasjon fra kommunedelplan for Elverum byområde for tjenesteyting/ frisør Torolf Storsveensv. 26	Tor Backe	Klagen tas ikke til følge. Vedtak og begrunnelse fra 23.08.23 ble opprettholdt. Vedtak er meddelt.
FSK 183/23 08.11.23	Mindre endring av reguleringsplan for Borgheim m.fl.	Tor Backe	Mindre endring av reguleringsplan for Borgheim m.fl., plan-ID 199903-01 med planbestemmelser revidert 09.09.23 ble vedtatt og er meddelt.
FSK 211/23 06.12.23	Behandling av dispensasjon fra Kommunedelplan for Elverum byområde for fradeling av eiendom og oppføring av administrasjonsbygg med garasje og lager i tilknytning til Strandfossen kraftverk, Grundsetmoen, gnr. 14 bnr. 1	Tor Backe	Dispensasjon ble gitt – jfr. vedtak. Tiltakshaver er underrettet.
KS 131/23 29.11.23	Solcelle paneler på kommunens bygninger	Kjell Karlsen	Kommunedirektøren vurderer fortløpende tiltak knyttet til installasjon av solcelle paneler på kommunens bygninger hensyntatt strømpriser og potensialet for inntjening.
KS 133/23 29.11.23	Endring av samarbeidsavtale om PP-tjenesten	Kristian Trengereid	Ny samarbeidsavtale ble vedtatt og iverksettes.
KS 102/23 04.10.23	Strategisk plan: Helse og omsorg 2023 – 2027	Aino Kristiansen	Strategisk plan for helse og omsorg ble vedtatt og legges til grunn for virksomheten.
KS 103/23 04.10.23	Handlingsplan mot vold i nære relasjoner	Aino Kristiansen	Planen ble vedtatt og settes ut i livet,
KS 147/23 14.12.23	Økt ramme videreutlån (startlån)	Rune Løchting	Kommunens startlånsramme økes med 10 millioner kroner til totalt 45 millioner kroner. Saken følges opp i henhold til vedtak.

Tabell: Oppfølging av politiske vedtak i formannskap og kommunestyre gjennom 2023. Status ved årsslutt.

11.2 Gjennomføringsplan – kommunestyrets vedtak på Handlings- og økonomiplan 2023 – 2026

Kommunestyret vedtar hvert år Handlings- og økonomiplan for den kommende 4-års periode med virksomhetsplan og budsjett for første år i 4-års perioden. Kommunestyrets vedtak er bindende for første året i denne perioden. Vedtaket har både punkter som gjelder de konkrete økonomiske rammer for virksomheten og verbalpunkter som skal følges opp gjennom året. Kommunestyrets vedtak for virksomhetsplanen og budsjettet for 2023 ble gjort i kommunestyret i KS-sak 142/22 per 15. desember 2022. I tabellen under redegjøres det kort for status på oppfølging av verbalpunktene i vedtaket ved utgangen av 2023.

Punkt i vedtak	Tema for punkter i kommunestyrets vedtak (KS 142/22 - se fullstendig vedtak i møteprotokoll).	Frist	Ansvarlig	Kommentar
Pkt. 1	Handlings- og økonomiplan for 2023-2026 med virksomhetsplan og årsbudsjett for 2023 vedtas i samsvar med kommunedirektørens innstilling med de endringer som fremkommer av AP, SV, SP og MDG sitt fremlagte budsjettforslag.	31.12.2023	Kristian Trengereid	Gjennomført fortløpende gjennom året med arbeidsfordeling basert på lederkontrakten mellom kommune- direktør og sektorsjefer/ stabssjefer.
Pkt. 2	Driftsbudsjettet for 2023 fordeles som netto rammebevilgninger til tjenesteområder. Kommunedirektøren gis myndighet til å foreta en detaljert fordeling av rammebevilgningene på de enkelte tjenesteområdenes budsjettposter, i tråd med kommunestyrets prioriteringer og forutsetninger.	01.02.2023	David Sande	Gjennomført.
Pkt. 3	Låneopptak for finansiering av investeringer i 2023: kr 152 113 000.	31.12.2023	David Sande	Låneopptak på kr 132 000 000 ble gjennomført .
Pkt. 4	For 2023 søkes det ikke om lån fra Husbanken for videreutlån (startlån). Rammen for startlån settes til kr 35 000 000, og finansieres med ordinære og ekstraordinære innbetalinger på utlån.	31.12.2023	David Sande	Gjennomført.
Pkt. 5	Kommunedirektøren gis myndighet til å oppta lån innenfor den vedtatte låneramme, og til å godkjenne lånebetingelsene, låneform og låneinstitusjon.	31.12.2023	David Sande	Gjennomført.
Pkt. 6	Betalingsregulativ for 2023.	01.02.2023	David Sande	Gjennomført.
Pkt. 7	Tilskudd og overføringer til lag, foreninger og organisasjoner.	01.02.2023	David Sande	Gjennomført.
Pkt. 8	Justering mellom budsjettammer for tjenesteområder ved overgang fra leasing og leieavtaler til kommunal lånefinansiering for kjøretøy, maskiner og utstyr.	31.12.2023	David Sande	Gjennomført.
Pkt. 9	Kommunedirektøren gis fullmakt til å justere budsjettet mellom tjenesteområder for kurante rutinemessige endring eller andre mindre og ikke prinsipielle endringer.	31.12.2023	David Sande	Gjennomført.
Pkt. 10	Kommunedirektøren får fullmakt til i 2023 å bruke utbytte fra Østerdalen Kraftproduksjon AS som sikring mot høye strømpriser fremfor inngåelse av fastprisavtaler, samtidig som det foretas nærmere vurderinger av muligheter for fastprisavtaler på lengre sikt.	31.12.2023	David Sande	Gjennomført.
Pkt. 11	Kommunedirektøren får fullmakt til å gå i dialog med Østerdalen Kraftproduksjon AS for å reetablere uttak av konsesjonskraft.	31.12.2023	Kristian Trengereid	Avtale om uttak av konsesjonskraft med Østerdal Kraftproduksjon AS er inngått med virkning fra 01.01.23.
Pkt. 12	Næringsutvikling i hele Elverum. Som bidrag til næringsutvikling i Elverum ber kommunestyret	31.12.2023	Aasmund Hagen	Dette punktet har det ikke vært tilstrekkelig kapasitet til å

Punkt i vedtak	Tema for punkter i kommunestyrets vedtak (KS 142/22 - se fullstendig vedtak i møteprotokoll).	Frist	Ansvarlig	Kommentar
	<p>om at følgende saker utredes og følges opp i 2023 av kommunedirektøren:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ En kartlegging av tilgjengelig kraft, infrastruktur, lokaler og arealer i Elverum for å ha oversikt over mulighetene for etableringer av større og mindre næringsvirksomhet i hele kommunen. ▪ Opprettelsen av et næringsråd med næringslivet, administrasjonen og politisk ledelse som møtes minst to ganger i året for dialog om pågående og mulig framtidige næringsetableringer i Elverum. 			<p>gjennomføre fullt ut i 2023. Følgende rapporteres imidlertid: Sør-Østerdal Interkommunale Politiske Råd bevilget i februar 2024 inntil 375 000NOK til Klosser Innovasjon for utredning og beskrivelse av energisituasjonen, behovet for energi og mulige løsninger for å løse energibehovet i Sør-Østerdal. Dette innebærer å utrede framtidig kraftbehov i de 25 største selskapene i Sør-Østerdal, beskrive behovet for energi knyttet til eksisterende næringsarealer, beskrivelse av kraftnettet og potensiell tilgang på kraft, beskrivelse av ulike kilder til eventuell ny kraft (ny fornybar) og energieffektivisering som virkemiddel, beskrive forslag til strategier for videre arbeid for å skaffe tilstrekkelig kraft til ulike industrilokasjoner i regionen m.m.</p> <p>Lokaler og arealer som potensial for etablering av næringsvirksomhet er det god oversikt over gjennom kommunens arealplan, Elverum Tomteselskaps tilrettelagte næringsarealer og Elverum Vekst AS's oversikter.</p> <p>Et næringsråd har så langt ikke blitt opprettet – følgende er relevant status ved årsskiftet: Elverum Næringsforening ble etablert i 2022. Medlemsmassen er økende og foreningen har pt ca 40 medlemsbedrifter, Elverum Vekst har sekretariatsfunksjonen. ENF har faste møter med både ordfører og kommunedirektør 1 gang hver måned. Foreningen arrangerer frokostmøter for næringslivet hvor aktuelle tema settes på dagsorden. Elverum Vekst med sitt styre har som mandat å jobbe med næringsutvikling og næringsetableringer. Elverum Vekst har tett dialog med både politisk og administrativ ledelse i denne sammenheng. Elverum Vekst har også møtt i komite for vekst og utvikling og redegjort for</p>

Punkt i vedtak	Tema for punkter i kommunestyrets vedtak (KS 142/22 - se fullstendig vedtak i møteprotokoll).	Frist	Ansvarlig	Kommentar
				organisering, aktivitet og pågående/aktuelle nærings saker det jobbes med.
Pkt. 13	Klargjøre prosjekt for senere igangsetting, kapellet i Nordskogbygda. Kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for at prosjektet med rehabilitering/ombygging av Nordskogbygda kapell blir prosjektert, kostnadsberegnet og byggesaks-behandlet tidsnok til at saken kan tas opp til vurdering i kommunestyrets budsjettkonferanse i juni 2023	01.06.2023	Kjell Karlsen	Prosjektet er forutsatt gjennomført som totalentreprise. Dette innebærer at entreprenør har ansvaret for prosjektering. Det er således begrenset hva administrasjonen kan ivareta av klargjøring, med unntak av å beskrive tiltakene med tilhørende krav til funksjon, kvalitet og omfang. Investeringsprosjektet ble fremmet på nytt i forbindelse med rullering av Handlings- og økonomiplan for 2024-2027, men ble ikke vedtatt prioritert.
Pkt. 14	Søskenmoderasjon i kulturskolen	01.07.2023	Askild Andersen Bø	Det er søsken- og flerfagsmoderasjon ved Kulturskolen.
Pkt. 15	Kantina i Helsehuset som møteplass og aktivitetsarena.	01.07.2023	Line M. Rustad	Utredning ble behandlet i formannskapet 23.august 2023
Pkt. 16	Økt antall lærlingplasser - opptrappingsplan. Målet er at Elverum kommune skal ha minimum en lærling per 1000 innbyggere innen utgangen av 2024.	01.05.2023	Hjørdis Midjord	Vi lyktes ikke å rekruttere mer enn 18 lærlinger i 2023 og i nytt budsjettvedtak desember 2023 ble det vedtatt innsparing slik at målet fortsatt er 18 løpende lærlingeavtaler.
Pkt. 17	Lokal grønn omstilling/byutvikling – bybadstue.	01.07.2023	Kristian Trengereid	Saken er ferdigstilt i egen kommunestyresak per 03.05.23 - KS-sak 048/23.
Pkt. 18	Oppgraderinger av skolebygg og uteområder – økt vedlikehold. Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede mulighetene for en oppstart på aktuelle oppgraderinger av skolebygg og uteområder på skoler, slik at vi sikrer mest mulig lik kvalitet i hva som tilbys elever i Elverumsskolen.	01.07.2023	Kjell Karlsen	Dette er et omfattende arbeid som må gjennomføres i tett samarbeid med skolesektoren. Tiltaket krever kjøp av eksterne tjenester. Finansieringsbehovet ble synliggjort i arbeidet med Handlings- og økonomiplan 2024-2027, som del av arbeidet med å registrere tilstanden på kommunens bygningsarealer, men ble ikke prioritert.
Pkt. 19	Lokal ordning for bildeling – kommunens el-biler.	01.07.2023	Line M. Rustad	Utredning ble behandlet i formannskapet 23.august 2023
Pkt. 20	Revidere retningslinjene for tjenestereiser.	31.12.2023	Hjørdis Midjord.	Arbeidet ble ikke gjennomført i 2023 og er overført til 2024.
Pkt. 21	Prioritere arbeidet mot mobbing i Elverumsskolen og innføre tertialvis rapportering til kommunestyret på status når det gjelder såkalte 9A – saker.	31.12.2023	Askild Andersen Bø	Sektor for skole har begynt å rapportere på dette i utdanningskomitéen. Det vil være naturlig at komitéen rapporterer videre til kommunestyret.
Pkt. 22	Utrede muligheten for å innføre meråpent bibliotek – egen sak for kommunestyret.	01.07.2023	Line M. Rustad	Utredning ble behandlet i formannskapet 23.august 2023 og kommunestyret 30.august 2023.
Pkt. 23	Utrede installasjon av solcellepaneler på kommunens bygninger – egen sak for kommunestyret.	01.07.2023	Kjell Karlsen	Utredningen ble gjennomført med bistand fra eksterne ekspertise, og finansiert over vedlikeholds budsjettet. Saken ble tatt til orientering i KS-131/23.

Tabell: Oppfølging av kommunestyrets vedtak på handlings- og økonomiplan 2023-2026. Status ved årsslutt 2023.

12 Årsregnskap, årsberetning, revisjonsberetning for 2023

Se årsberetning, årsregnskap og revisjonsberetning i egne dokumenter.

Bilde: Glomma i Heradsbygd en sommerdag.